

ÇETMİ'nin SESİ

Yıl: 3 Sayı: 22 Ekim-Kasım-Aralık 2001

Gözü, Kulağı, Nabızı

Selam ile

Çetmi'de
Yaşamak

Esintiler

Gelin Tanış
Olalım

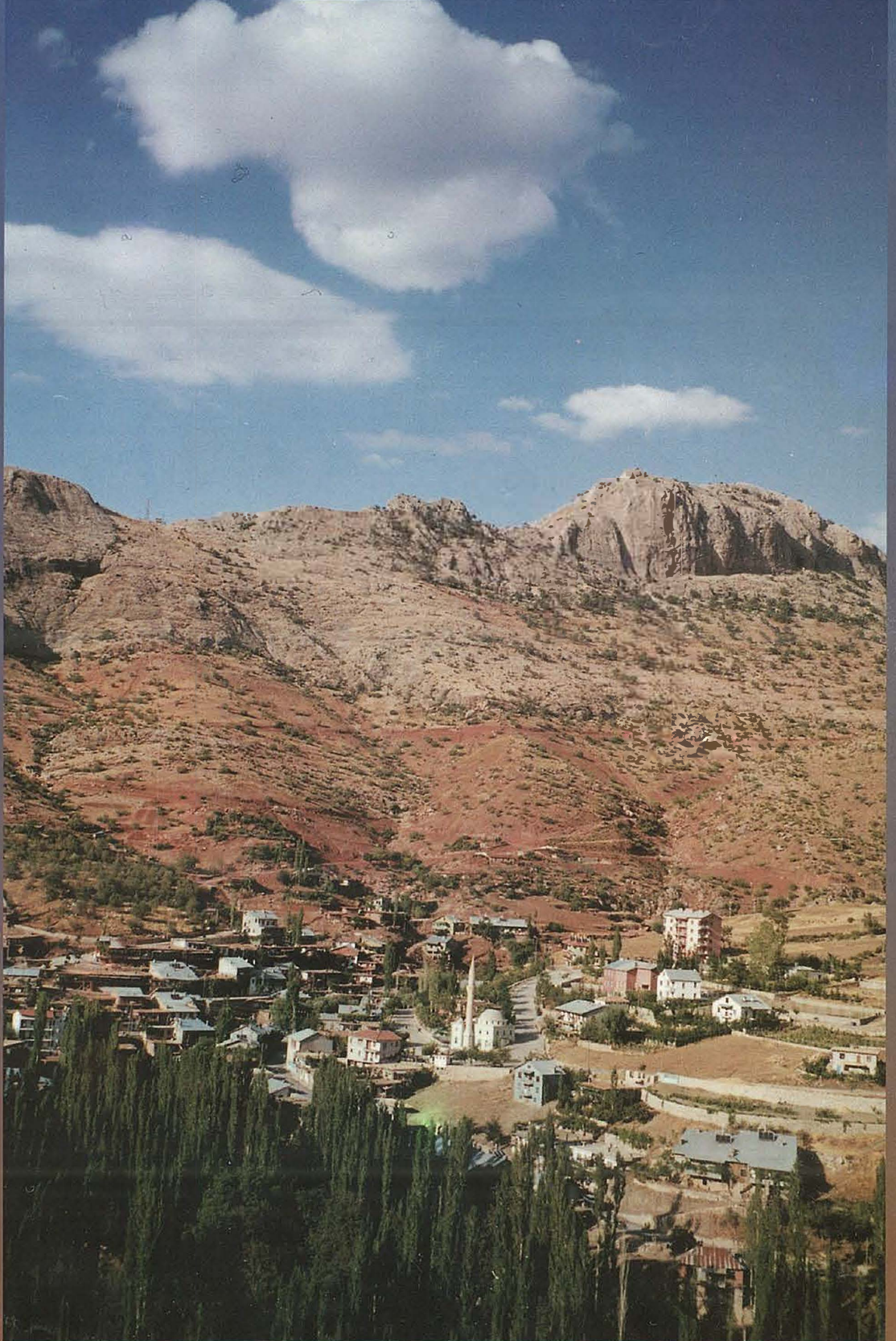
Mazideki
Canlar

Sıladan
Mektup

Çocukça

Elinizin
Artığı

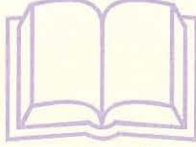
Bir Damla
Olmak

Değerli Hemşehrilerimiz, kıymetli okurlarımız mübarek Ramazan-ı Şerif Bayramınızı tebrik eder, bayramın bütün insanlık alemine barış ve huzur getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ederiz. Günleriniz mutlu, yarınlarımız umutlu olsun.

Çetmililer Vakfı - Çetminin Sesi Dergisi

KAMPANYA

BİR KİTAP BİN UMUT

Değerli Çetminin Sesi okuru;

Kasabamızda yeni açılan Halk Kütüphanesi ve Çetmi İlköğretim Okulu Kütüphanesinde değerlendirilmek üzere her türlü okunmuş veya okunmamış Ansiklopedi, Edebiyat, Tarih, Sanat kitaplarınız bizlere ulaştırmanızı bekliyoruz.

Bir kurul tarafından toparlanıp değerlendirilip tasnif edilecek bu kitaplar, özellikle öğrenci kardeşlerimiz başta olmak üzere herkesin istifadesine sunulacak.

Sizlerin yakınlarınızın dostlarınızın bağışlayacağı her kitabın bin umut vesilesi olacağını unutmayalım.

Bu kampanyamız Vakıf Yönetim Kurulu ve Çetminin Sesi dergisi tarafından organize edilmiştir. İrtibat ve Kitap bağışlarınız için aşağıda isimlerini vereceğimiz İl Temsilcilerine müracaat edebilirsiniz.

Saygılarımızla.

Bursa Abdurrahman ÖNDER
Ankara Mustafa ÖNDER
Alanya Halis UÇAR
Antalya Mehmet KARACA
İstanbul Hüseyin TIKIR

Çetmi Hüseyin EŞİYOK
İzmir Şükrü KARACA
Anamur İsa KOÇ
Karaman İbrahim AKKOCA
Konya Hüseyin Alp ÖZEL

ÇETMİ'nin SESİ

Mahalli Dergi

Çetmililer Eğitim Kültür ve
Yardımlaşma Vakfı Adına

Sahibi ve Yazı İş. MÜD.

Abdurrahman ÖNDER

Cep Tel: 0.532. 354 07 54

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Hüseyin Alp ÖZEL

YAYIN KURULU

Dr. Ali ÖZEL

Nurettin ÖZEL

Şükrü KARACA

Kerim BOZDAĞ

TEMSİLCİLERİMİZ

ANTALYA : Mehmet KARACA

İSTANBUL : Hüseyin TIKIR

İZMİR : Şükrü KARACA

Mehmet EREN

ÇETMİ : Hüseyin EŞİYOK

FRANSA : Ahmet GÜÇLÜ

Bilal BALCI

ADRES

Rampalı Çarşı No: 186

Meram - KONYA

İRTİBAT TELEFONLARI

0.332 - 351 26 67 (Vakıf Mrk.)

0.332 - 358 05 61 (Yay. Yön.)

0.542 - 671 90 95 (Yay. Yön.)

ABONE VE REKLAM İÇİN

BANKA HESAP NUMARASI

Hüseyin Alp ÖZEL

VAKIFBANK KONYA MERKEZ ŞUBESİ

Hesap No. : 2031013

Dergideki isim belirtilmemiş fotoğraflar
Hüseyin Alp Özel'e aittir

GRAFİK & BASKI

Arı Ofset

Kalecik Mah. Altunbay Sokak

T.H.K. Pasajı Kat : 2 KONYA

Tel : (0.332) 350 42 21

Fax : (0.332) 350 17 04

Sayı :22 Ekim-Kasım-Aralık 2001

ÇETMİ'nin SESİ

Yıl: 3 Sayı: 22 Ekim-Kasım-Aralık 2001

Göz, Kulak, Nabız

Selam ile

Çetmi'de Yaşamak

Esintiler

Gelin Tanış Olalım

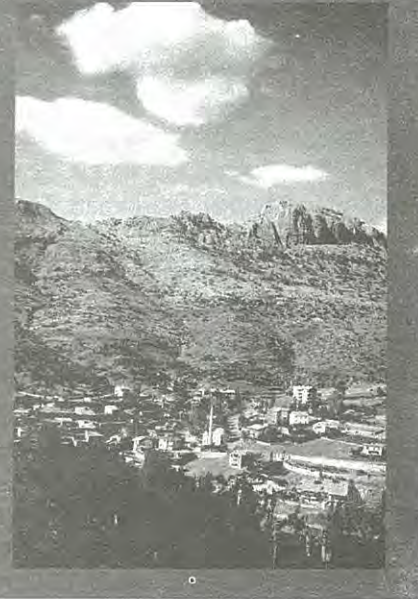
Mazideki Canlar

Sıldan Mektup

Çocukça

Elinizin Artığı

Bir Damla Olmak

İÇİNDEKİLER

Çetmi'nin Sesi'nden	(Abdurrahman ÖNDER)2-3
Selam ile	(Hüseyin Alp ÖZEL)4-5
Beldemiz	(Mehmet BALCI)6
Çetmi'de Yaşamak	(Nurettin ÖZEL)7-8-9-10-11
Çetmi'deki Camii Güvercinleri	(Şükrü KARACA)12
Esintiler	(Kerim Bozdağ)13-14
Kirli Çıkının Esrarı	(Dr. Ali ÖZEL)15-16
Kalplerin Diriliş Zamanı	(Emine ASLAN)17-18
Bir Dostun Kaleminden	(Zeki OĞUZ)19
Gelin Tanış Olalım	(Mehmet KARACA)20
Emin Hoca Efendi	(Mehmet AYDOĞDU)21
Mazideki Canlar	(Şükrü KARACA)22-23
Çocuk Eğitimi	(Emin BULUT)24-25
Yöresel Kalkınma	(M. Akif AVCI)26-27
Sıldan Gurbete Mektup	(Nurettin ÖZEL)28-29-30
Çocukça	(Çınar'dan)31-32-33
Eser Bırakanlar	(Bilal BALCI)34
Hayata	(Hüseyin EŞİYOK)35
Oğluma Mektup	(Hakkı ŞENER)36
Köy Odalarında	(Yıldız SELAMOĞLU)37-38
Manevi Mimarlarımız	(Ahmet YILMAZ)39-40
Elinizin Artığı	(Enver ÖZEL)41-42-43-44
Halk İlaçları	(Yusuf AVCI)45
Güzel Ahlak	(Kadriye AKKOCA)46
Bir Damla Olmak	(Hatice ARSLAN)47
Çetmi'den Portreler	48

ÇETMİNİN SESİNDEN

Abdurrahman ÖNDER

Değerli okuyucumuz;

Buram buram Çetmi kokan, her sayısında ve her sayfasında Çetmi'yi ve Çetmili'yi hatırlatan 22.sayımızla size ulaşmış olmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Ağustos ayı hem ülkemiz için hem de biz Çetmililer için özel bir ay. Ağustos ayı; Müslüman Türk'ün hem Anadolu'muza ayak bastığı , hem de daha sonra müstevliler tarafından işgal edilen vatanını emperyalistlerden temizlediği zaferi içerisinde olan bir kutlu ay. Ayrıca bizim içinde : "Çetmililer sevgi, dostluk ve hoşgörü günü" 'nün düzenlendiği ay. Bu senede daha önceki yıllarda olduğu gibi Çetmililer gününün yedincisini belediyemizle vakfımız birlikte düzenledi.

Ülkemiz; maalesef, çok yoğun bir ekonomik kriz yaşıyor olmasına rağmen , her sene olduğu gibi bu senede Çetmililer günü, hemşehrilerimizin çok geniş katılımı ve bayramına dönüştü. 19 Ağustos günü Çetmi'ye yağmur yağması ve yer yer yağın yağmurun gün programını aksatıyor olmasına rağmen, yağmur sağnağı altında sevginin, dostluğun ve hoşgörünün hakim olduğu, hemşehrilerimizin bir yılın hasreti ile birbirlerini ve yakınlarını kucakladıkları bayramımızı kutladık.

Günümüzde bizleri yalnız bırakmayan, davetimize icap ederek bizleri onurlandıran aziz misafirlerimize ve özellikle komşu Belediye Başkanlarımıza teşekkür ediyoruz. Ayrıca günümüze gelemeyen, mazeretlerini göndermiş olduğu telgraflarla beyan eden davetlilerimize de ilgilerinden dolayı teşekkür ediyoruz.

Gün programı daha önce ilan edildiği şekilde icra edildi. Mezarlık ziyareti ile başlayıp, doksanüç çocuğumuzun sünnet ettirilmesi ile devam eden gün programı, akşamda tam bir sanat şölenine dönüştü. Kültür Bakanlığı'nın değerli sanatçıları Murat Çobanoğlu, Şeref Taşlıova ve Musa Eroğlu'nun katılımı ile Çetmililer'e ve davetlilere muhteşem bir sanat gecesi yaşatıldı. Ayrıca programa saziyla katılan Aşvar'lı halk aşığı Mustafa Bayram'ı bizden birisi olarak sahnede görmek ayrı bir mutluluk kaynağı oldu. Bizleri daha çok mutlu eden, bizi daha gerilere götüren, bize çocukluk günlerimizi hatırlatan hadise ise program akışı içerisinde daha sonra gerçekleşti. Okulla, öğretmenle tanıştığımız, bilgi dağarcığımıza birşeyler koymaya başladığımız çocukluk yıllarımızda , hayal-mayal hatırladığımız bir büyüğümüz, bir dede, milli bayramlarda sahne alır, bir sandalyenin arkasına geçer , bize sahneler canlandırmak suretiyle Çanakkale'yi anlatırdı. O za-

man anlatılanlardan çok fazla bir şey anlamasakta bizim kuşağın tarihle tanışması böyle oldu.

Evet, Çetmililer gününün sanat gecesinde bizi tarihle tanıştıran, o ihtiyar yine sahnedeydi! Belki biraz daha bükülmüş, saçları , sakalları bembeyaz olmuş Çanakkale

gazisi, o kahraman asker, Veli Çavuş yine sahnedeydi. Hepimizin bildiği gibi Veli Çavuş (Allah nur içerisinde yatırsın, mekanı cennet olsun) çoktan toprak oldu! Ama sahnede Veli Çavuş rolünde yine Çetmi'mizin yetiştirdiği, sanatçı bir aileden, Özel ailesinden değerli oyuncu ve senarist Nurettin Özel vardı. Veli çavuşu sahneye koyabilmek için çok kısa sürede hazırlanmak zorunda kalmıştı. (iki gün) Bu kısa zaman zarfında hem senaryoyu yazmış hem de sahnede oynuyordu. Bizim çocuklarımızı, bu günün neslini, bir kahramanla, sağlığında kıymetini bilemediğimiz, vakti zamanında hakettiği saygıyı gösteremediğimiz bir kahramanla tanıştıyordu. Hani Mehmet Akif'in onları tarif edebilmek için "Bedrin Aslanları ancak bu kadar şanlı idi." Dediği kahramanlardan birisiyle hem de Veli Çavuşun heykelinin dikildiği Uçurum Harmanında. Değerli sanatçı Nurettin Özel'e binlerce teşekkür.

Çetmi'nin sesinin değerli okuyucusu; Çetmililer günü anlatmakla bitmez. Yaşamak lazım. Hemen yeri gelmişken bir hatırlatma yapalım. **SİZ DEĞERLİ OKUYUCUMUZ LÜTFEN NOT EDİNİZ. ÇETMİLİLER'İN SEKİZİNCİ SEVGİ, DOSTLUK VE HOŞGÖRÜ BAYRAMI 25 AĞUSTOS 2002 TARİHİNDE HER ZAMAN OLDUĞU GİBİ ÇETMİ'DE!** Davetiye ulaşmadı, haberim yoktu gibi suni mazeretlere gerek yok. Zaten bizde gün dolayısıyla Çetmililer'e davetiye göndermedik. Davetiyeleri sadece misafirlerimize gönderdik. Dergimiz aracılığı ile hemşehrilerimize sesleniyoruz. Kimse kendi gününe davetiye beklemesin.

Değerli hemşehrilerimiz; bildiğiniz gibi dergimiz vakfımızın yayın organı olması hasebiyle bizimde ha-

berleşme aracımız. Bu vesile ile sizleri vakıf faaliyetlerimizden haberdar etmek istiyoruz.

Vakıf yönetim kurulumuz 22.09.2001 tarihinde Antalya'da toplandı. Bu toplantı hem Antalya'dan hem de diğer şehirlerimizdeki hemşehrilerimizi temsilen gelenlerin katılımı ile gerçekleşti. Antalya toplantısına daha önce birer dönem vakıf başkanlığımızı yapan değerli hemşehrilerimiz sayın İbrahim Tıkır ve sayın Ramazan Ayvat'da katıldılar. Yönetim kurulumuz olarak yakın ilgilerinden dolayı her iki başkanımıza da teşekkürler ediyor, hizmetlerinin devamını diliyoruz.

Antalya toplantısında Çetmililer gününün bir değerlendirilmesi yapıldı. Daha önce bize ulaşan bilgiler ve bu toplantıya Anamur'dan katılan sayın Hayriye Koç'un ifadelerinden Çetmili hanımların vakıf faaliyetlerine aktif olarak katılmak istediklerini müşahade ettik. Sayın Koç toplantıda bu seneki Çetmi'yi her zamankinden daha temiz bulduğunu söylüyor, belediye başkanımıza teşekkür ediyor, vakıf öncülüğünde bir okunmuş kitap kampanyamızı başlatmamızı, bunları Çetmi'ye göndermeyi öneriyordu. Ayrıca geliri vakıf faaliyetinde kullanmak üzere, senede en az bir kez Çetmili hanımların el emeği ve göznurundan oluşan kermes düzenlenmesini teklif ediyordu. Toplantıya katılan hemşehrilerimiz zekatinın, bağışının, yapacağı diğer hayır-hasenatın vakıf aracılığı ile ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak istediği miktarı belirlediler ve ödeyebileceği zamanı yazılı olarak vakıf yönetimine bildirdiler. Antalya'daki ikinci günümüzde hemşehrilerimiz kalan misafirlerini pikniğe götürdü. Piknikte Dr. Ali Özel Beyin ikram ettiği gözlemeler ile Enver Özel ve Hüseyin Alp Özel kardeşlerin icra ettikleri değişik Çetmi tiplerinden ve muhtelif müzik parçalarından oluşan gösterileri unutulmaz bir gün yaşamamıza sebep oldu. Tadı damagımızda kaldı. Özel kardeşlere teşekkürler ediyoruz. Ayrıca Antalya toplantısını düzenleyen Antalya'daki Konyalılar derneğinin sayın başkanı Mehmet Karaca, sekreteri Hüseyin Yıldız'a ve vakfı-

mızın Antalya temsilcisi sayın Mustafa Öğüte yapmış oldukları hizmetlerinden ve sıcak ilgilerinden dolayı şükranlarını sunuyorum.

Vakıf yönetim kurulumuz bu çok yararlı toplantıda ortaya konulan görüşlerden de yararlanarak yeni kararlar aldı.

1) Türkiye genelinde koordinasyonunu Hayriye Koç ve İsmehan Uyasal'ın yapacağı bir hanımlar komisyonu oluşturarak senede en az bir kez vakıf yarına kermes düzenleyeceğiz.

2) Önümüzdeki eğitim öğretim yılında Çetmi'mizdeki çocuklarımızın istifadesine sunulmak üzere, irtibat adreslerini daha sonra duyuracağımız kitap kampanyası düzenleyeceğiz.

3) Yönetim kurulumuz vakıf faaliyetlerinin daha sağlıklı yürütülmesi ve işlerin takibi için fahri olarak görev yapmak üzere hemşehrilerimizden ve vakıfımızın ilk altı kurucusundan biri olan, yönetim kurulumuzun eski üyesi sayın Enver Özel'i vakıf genel müdürü olarak görevlendirmiştir.

4) Ayrıca yönetim kurulumuz kurucular kurulu üyelerinin aidatlarını ödemelerini, vakıf faaliyetlerine katkıda bulunmak isteyen hemşehrilerimizin yönetim kurulumuzla temas kurmasının duyurulmasını kararlaştırmıştır. Değerli okuyucumuz bu sayımızda da dergimizin sayfalarında Çetmi'yi ve Çetmili'yi bulacaksınız. Sizi dergimize abone olmaya, abone bulmaya dergi için yazılar yazmaya davet ediyoruz. Sevgi ve saygılarımızla. 23. Sayıda buluşmak dileğiyle Allah'a emanet olun.

Çetmililer Gününden davetliler; Vakıf Başkanımız A. Önder'in konuşmasını dinlerken

SELAM İLE

Hüseyin Alp ÖZEL

* Çetminin Sesi'nin kıymetli okuyucusu...

Efendim, önce gönüller dolusu selamlarımı ve saygılarımı arz ederim. Ramazan ayının bu bereketli ve huzurlu günlerinde dergimizin 22. sayısı ile sizlerle birlikteyiz.

Yaşadığımız bu zaman dilimi içerisinde, ülkemizde ve dünyada kısa aralıklarla öyle enteresan olaylara şahit oluyoruz ki; hadisenin birisi gündemden düşmeden, bir başkası bütün vehametiyle ortalığı tozu dumana katıyor. Son olarak Amerika'daki yaşanan olayları hiç kimse kesin bir dille izah edemezken, faturayı yine masum, müslüman insanlara ödetmeye kalkanlar bu senaryonun sonundan haberdarlar mı bilemiyoruz.

Herşeye rağmen hayat devam ediyor. Ağustos ayındaki Sevgi ve Dostluk günümüz, bu sene her senekinden daha kalabalık, daha coşkulu ve manasına uygun geçti. Vakfımız ve Belediyemizin ortaklaşa tertip ettiği bu muhteşem günde hizmetlerinden dolayı herkesi taktir ve tebrik ediyoruz. Belediye şoförlerini, zabıtalrı, elektrik-su görevlilerini, Uçurum Harman'a güzel bir sahne ve havuz yapılmasına emeği ve teri geçen belediye fen memuru Niyazi Ertek arkadaşımı, gelen misafirlerle ilgilenen (gazeteci, sanatçı, fotoğrafçı) Metin Coşkun ve diğer arkadaşlarımı vakfımız adına tebrik ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

Ayrıca kasabamız sakinlerinden görevli olarak orada hizmet veren (ayranlı çorba, börek, ayran v.s.) bay ve bayan hemşehrilerime gayretlerinden sıcak ilgileri ve güler yüzlerinden dolayı teşekkürlerimi sunuyorum.

Gelenlerin bildiği, yaşadığı üzere bu seneki kutlamalar rahmet damlaları altında başladı. Yurt dışından (Fransa, Belçika, Almanya, v.s.) yoğun bir katılım vardı. Yurt içinden ise hakikaten her aileyi temsilen birkaç kişi o gün oradaydı. Ben şahsen yıllardır görmediğim arkadaşlarımla görüştüm, hasret giderdim.

Bu seneki yemek muhabbeti çok güzel oldu. Hem kalite hem de çeşit bakımından herşey mükemmel olunca millette iyi-sıkı vurdu. Sıla yemeği adı havada kalmadı, yerini buldu.

Sünnet merasimi günün en önemli faaliyetiydi. Akşam sanat gecesi havai fişekler eşliğinde başlamadı. Ardi ardına Türkiye'nin büyük sanatçıları sahne aldılar.

Çevre kasabaların belediye başkan ve personelleri ilçe kaymakamı, karakol komutanları, parti il başkanları, kardeş vakıf temsilcileri kısacası herkes oradaydı. Bu sene hanım kardeşlerimizin katılımı yoğundu. Sonraki yıllarda bunun katlanarak gelişeceğini umuyorum. Çünkü orası erkeklerin boy gösterdikleri bir yer değil, bütün Çetmililerin meydanıdır.

Kutlamalar çerçevesinde Çetmimize iki muhteşem anıt dikildi. Anıtları Ankara'da yaptırıp bizlere kazandıran Sn.Mehmet ÖZEL amcamıza teşekkür ediyorum. Anıtlardan ilki belediyenin önüne yaptırılan park içerisine konuldu. Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'e ait olan anıt Çetmi'ye nazarkılar halde. İkinci anıt Çanakkale gazisi, büyük kahraman Veli Çavuş dedemize ait. uçurum Harman'ın en güzel yerine dikilen bu anıt bizlere birşeyler hatırlatır, ikaz eder gibi duruyor. Veli Çavuş'u hatırlayanlardan güzel sözler işittik. Kısacası o anıtların köye gelmesi herkesi memnun etti.

Değerli Okuyucu, bu sene güzel giden onca hadiseye rağmen, olumsuz ve sevimsiz şeylerle karşılaştık. Vakfımızın yayın organı, hepimizin SESİ ve NEFESİ olan dergimize ilgi istenilen veya olması gereken düzeyde değildi. Abone yapmaya çalışan öğrenci arkadaşlarıma (ki hepside üniversite öğrencisi) yakışksız söz ve davranışlarda bulunup,sudan sebebler öne sürerek (sanki vakfın bir yükünü çekiyor, bir endişesini taşıyormuş gibi) onların şevkini kıran hemşehrilerimiz oldu. Onlara kızmıyorum amma bu şekilde gönül kırarak, yardımlaşma ve paylaşmadan kaçarak hiçbir şey kazanılmaz onu hatırlatmak istiyorum. Bu iş nöbet işidir. Herkesin bu bilinçte olması lazım.

Kıymetli Okuyucu; 22. sayımızla karşınızdayız. Bu sayımızda birbirinden güzel ve etkili yazılarımız, konuklarımız var. Vakıf Başkanımız Sn. Abdurrahman ÖNDER ağabeyimin değerlendirmeleri sizleri vakfın faaliyetleri hakkında aydınlatacak. Geçmişimizin konu ol-

duğu yazılarımız yoğunlukta, sizleri maziye götürecek, hüznün ve tebessümlerinizi yanyana olacak Kerim Bozdağ ağabeyimin Çetmi'nin dünü bugünü ve yarını konu aldığı yazısı ve ortaya çıkan tablo hepimizi yakından ilgilendiriyor. Bundan böyle kendisinden istifade edeceğimiz değerli büyüğüm, Sn.Şükrü Karaca'nın kalemin-den Çetmi ve Çetmililer hakkında bilgi sahibi olacaksınız. Bu sayıda geçmişimizdeki insan güzellerinden üçünü kısaca bizlere tanıtıyor. İzmir'den bize yazı gönderen okurumuz Sn.Emine Aslan hanımefendi Ramazanla ilgili nefis bir çalışma yapmış, istifadelerimize sunduk.

Her Çetmililer gününde yanında birkaç arkadaşıyla birlikte gelip, bizleri yalnız bırakmayan, tabiat, insan ve sanat aşığı büyüğüm Sn. Zeki Oğuz'da Çetmililer Günü'nü değerlendirmesiyle gözlerinize ve gönüllerinize misafir olacak. Belediye başkanımız Sn.Mehmet Balcı, Ziraat Mühendisi kardeşim Mehmet Akif Avcı, Bursa'dan Sn. Mehmet Aydoğdu, Antalya'dan da Mehmet Karaca ve Fransa'dan Sn.Bilal Balcı dostlarımız araştırma ve değerlendirmeleriyle sayfalarımızdalar. Sonraki sayılarımız için sizlerinde yazılarınızı bekliyorum. Çocuk sayfamızda yine bilmeceler, fıkralar, tekerlemeler ve meşhur duvar yazıları yer alıyor. Nasihat isimli güzel bir şiirimiz ve bizlerin malı olan hikayelerimizle yine sizlerin huzurundayız. Bu sayımızda şahsen beni çok etkileyen, hüznölendiren iki muhteşem çalışmayla Sn. Nurettin ÖZEL büyüğüm dergimize daha doğrusu sizlere misafir oldu.

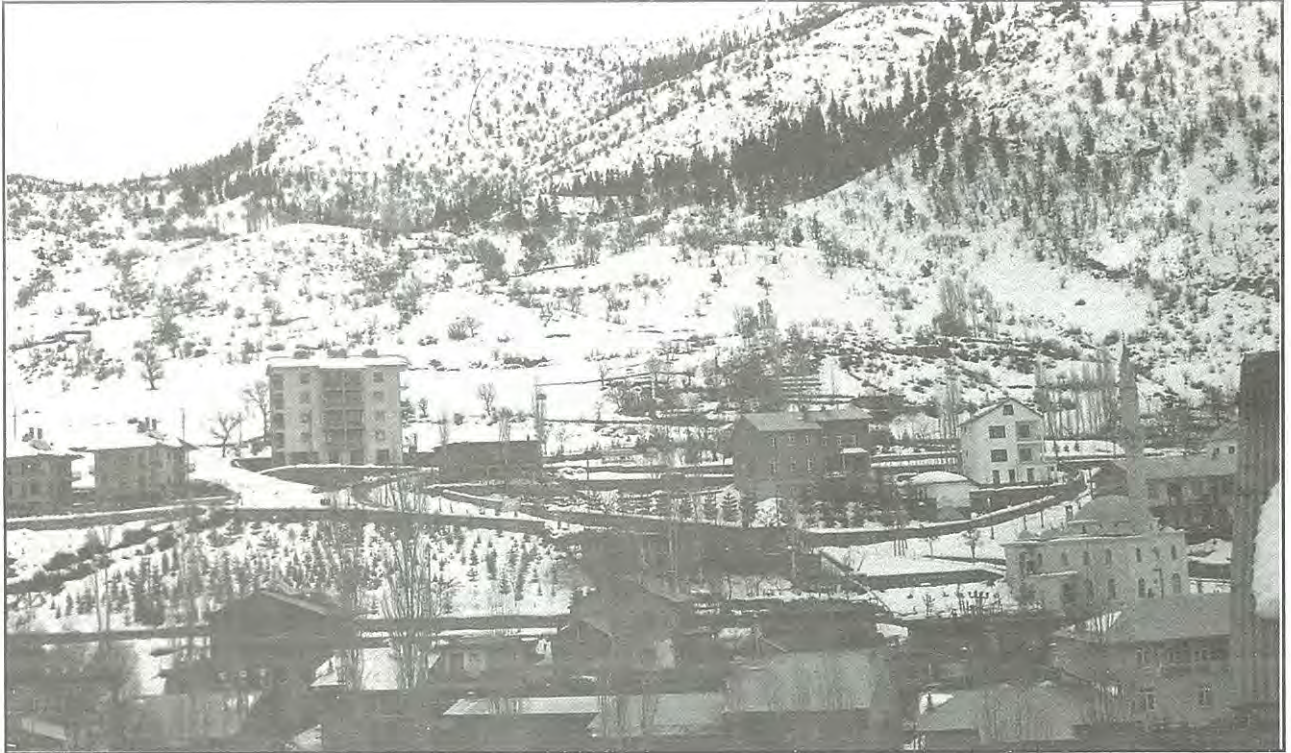
Yazının ilki GÖNDERİLEMİYEN MEKTUP, geçmiş bir film şeridi gibi gözlerinizin önünden kaydırıp geçirerek, ikincisi Çetmi'de Yaşamak adlı bir şiir aslında bu bir destan desek doğru söylemiş oluruz. Çetmi'nin dağlarını, yaylalarını, bağlarını, bahçelerini dolaşacak, kimi zaman kazan ocağında pekmez kaynatıp, kimi zaman pancar, şalgı, tomata pişireceksiniz. Sonra çayırardan mantar toplayıp, göç kavı yapacak, gatmer edip bitti yiyeceksiniz. Hasılı dostlar bu şiir anlatılmaz yaşanır. Hayallarımızdan bile kaybolmaya başlayan güzelliklerle başbaşa olacaksınız.

Ayrıca Hz. Mevlana'yla ve Mevlevilikle ilgili güzel bir çalışma, halk ilaçlarımızla ilgili bir derleme, yorumsuz bir okur mektubu, Elinizin Artığı başlıklı enteresan bir yemek tarifimiz var. Bir damla olmak isimli yazımızdan sonra, Çetmi'den portreler sayfamızda bizden simalar seyredip 22. sayımızın sonuna ulaşmış olacaksınız.

22.sayımızı hazırlama aşamasındayken, dergimizin İzmir temsilciliğini yapan Mehmet Eren arkadaşımızın babasının vefat haberini aldık. Abdullah Eren amcamıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, bütün EREN ailesine ve dostlarına da başsağlığı, sabırcımlı niyaz ediyorum. Taktir Allah'ın.

Değerli Okurum; daha güzel ve daha zengin sayılarda buluşmak umuduyla, saygı ve selamlarımı sunar, Ramazan Bayramınızı tebrik ederim.

Vakti şerifler hayr'ola, hayırlar feth ola.

2001 yılının ilk kışıyla tanışan Çetmi'den bir kesit

BİZİM BELDEMİZ

Mehmet BALCI

Kasabamız tabiat şartları bakımından son derece olumsuz bir yörede kurulmuş. Buralı olmayı hiçbirimiz kendimiz istemedik. Köyümüzün ilk harcını koyan dedelerimizin de niçin böyle bir yeri tercih ettiklerini kesin olarak bilemeyiz. Bu tercihlerinden dolayı da onları kınayamayız. Burada yurt tutmaya mecbur eden şartları ancak yaşayanlar bilir. Kim bilir hangi sıkıntılar ve zorluklar onları buraya kadar sürükledi. O günü yaşamadan, ceddimizi eleştirmek de insafsızlık olur. En iyisi Çetmi'li olmayı, kaderin bir çizgisi olarak kabul edip, bu zor şartları olumlu hale getirmenin yollarını araştırmak gerekir. Dlimizdeki bir söz bu gerçeği veciz bir şekilde ifade eder: "Kader sana bir limon verirse ondan limonata yapmayı bileceksin."

Çetminin vahşi tabiatı sanki bir kısım insanları da olumsuz yönde etkilemiş, anlaşılabilir tipler ortaya çıkarmıştır. Bunları ikna etmek zordur. Bir kısmı kaderlerine küsmüş ve bulundukları şartları ileri sürerek tembelliklerine mazeret bulmaya çalışmakta ve yapageldikleri yanlışlarda ısrar etmektedirler. Bir kısmı da yoksulluğu bir kader olarak görmüş, kendi kabuğuna çekilmiş. İçinde bulunduğu halden kurtulmak için tedbirler almak yerine, karamsarlık içinde ne yapacağını bilmez duruma düşmüş. Halbuki karanlığa küfretmek yerine, bir mum temin edip aydınlanmanın yollarını aramak akıllıca bir iştir.

Gerek tahsil olarak ve gerekse iş hayatı olarak

kendisine iyi bir yer edinmiş ve yoksulluğu yenmiş bir kısım hemşehrilerimiz de çok basit meseleler yüzünden Çetmi'ye ve Çetmiliye sırtını dönmüştür. Bunların bu tavrını da makul karşılamak mümkün değildir. İnsanlığımız ve müslümanlığımız gereği böyle bir tavır almak yanlıştır.

Allah'ın bir lütfu olarak verdiği malda diğer insanların da hakları vardır. Fikir ve düşünce olarak veya maddi yardımlarla, perişan durumdaki insanımızın imdadına yetişmek, zorunlu bir görevdir. Hatta ihtiyaç sahiplerine her türlü yardımı yapacağız. Çünkü bu bir insanlık görevidir. Dinimiz de bu konuda yakın akrabadan başlamak üzere muhtaçlara yardım etmeyi, durumu iyi olanlar için bir vecibe kılmıştır. Ayeti kerime "İnsan için çalıştığından başka bir şey yoktur. Herkes çalışmasının karşılığını görecektir." esasını yerleştirmiş. Bu ayetten de ilham alarak herkes gücü nispetinde çalışacak, okumuş yazmış aydınlarımız çilekeş insanımızla el ele verip bir dayanışma içine girecek,

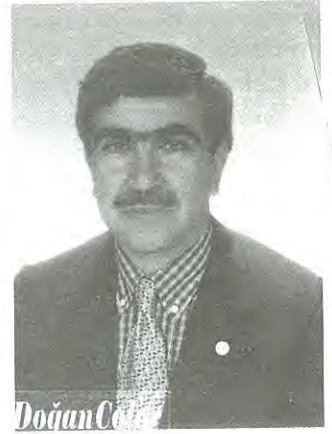
aradaki kin, nefret ve hasedi bir tarafa atarak yaratılanı yaratandan ötürü hoş görecektir ve halkımız üzerine bir kabus gibi çöken uyuşukluk ve tembellikten birlikte çıkacağız.

Unutmayalım; yoksulluk bir kader değildir, bunu yenmek elimizdedir. Yeter ki ümitsizliğe düşmeyelim. Büyük şair Akif'in:

"Atıyı karanlık görerek azmi bırakmak,

Alçak bir ölüm varsa emnim budur ancak." ifadesiyle, gerçek ölümün ümitsizliğe düşmek olduğunu söyler.

İyisiyle ve kötüsüyle, olumlu ve olumsuz yanlarıyla bu belde bizim beldemiz ilgi ve alakamızı kesmeyelim.

3 Mehmet bir aradalar. Mehmet Özel (Ankara), Mehmet Balcı (Bel. Bşk.), Mehmet Özel (Karaman)

ÇETMİ'DE YAŞAMAK

Nurçetin ÖZEL

Hoş geldiniz canlar, sefalar getirdiniz amma
İki günde giderilemez ki bu hasret.
Çetmi'nin sonbaharın, kışın yaşamak gerek
Sırtında curba çuvalı düşüp çardak yollarına
Sulu sepen yeyip iyice üşümek gerek

İstersiniz çocuklarınızda bilsin;
Memleketin dağlarını, havasını, taşını...
Lakin, İki günde bilinemez ki bu Çetmi.
Çetmi'nin baharını yazını yaşamak gerek.
Gevenli de, saz da, kara kuzan da pekmez kaynatıp,
Çubuklardan, nefirne, tögül deşirmek gerek.

Yün verip kiraz almak gerek,
Efil efil esen yaylaların da
Ak dağda çiriş, gölcükte kuzu kulak
Güney pınarda selem deşirmek gerek
Eline diken batarak garammıklardan
Toplayıp yaprakcıkları,
Garammıklı pilav pişirmek gerek.

Yorgun argın uzanınca koca ardıcın dibine,
Gelir mi burnunuza kokusu nevrurun, Sarı çiçeğin.
Sütlü yemliğin, yarpuzun, hatta sakar yoncanın bile,
Kokusunu özleyip, hasretini yaşamak gerek.
Garlığa gönderip köyün en deli oğlanını,
Kar pekmezlemesi yeyip, alınının tam ortasında,
Bıçak saplanırcasına bir sancı hissetmek gerek,

Çaşır yolmak gerek Alata dağında, Gölcük'te.
Şalba, diken biçmek gerek Akdağ'ın çolpaklarında
Yaprak kesmek gerek, Çakıldede'de Pelitlialan'da.
Pelit ağaçlarına salıncak kurup, salınmak gerek.

Soğuk su içmek gerek, tahta susakla Boğaz'daki musluktan.
İtderesi'nde balık tutup, Harmanböğeti'nde garabatak gitmek gerek.
Açılıp çiçekler, iğde kokusunu sarınca Yazlıkarası'nı,
Yakana anatütüyü takıp düşüp yayla yollarına.
Koyup elini kulağına Devekayası'nda, Ahmadıl boğazında,
Bir uzun hava asılmak gerek.

Şimşekler çakarken Ev beleninde,
Yırtık pabuçlarla koşturup Köşürelilik çayırına,
Yağmurlar da ıslanarak sırlı sıklam,
Bir bir dürterek kabarmış toprakları,
Sağır kulak mantarı deşirmek gerek

Öküz gütmek gerek Çakıllı goyaklarında,
Tohum saçmak gerek Akmuğar topraklarına.
Yağmur duasına çıkmak gerek,
Maşadalanın'da, Yukarı Akmuğar'da.
Yeşil yeşil taneye durunca başaklar,
Çalı çırpı yakarak bir taş dibinde,
Tutam tutam edip ütmek gerek.

Eynere durmak gerek onüç ondört kişiyle,
Ellik şakırtıları duymak gerek Mezargedigi'nden,
Sıcacığın gözünde, yığın altından çıkıp toprak testiye,
Lıkır lıkır başına dikip bir tülbentten süzerek,
Şükür elhamdülillah diyebilmek gerek.

Sırtına yüklenip desteleri yığınları,
Omuzunu ip biçerek, sırtına kılçık kaçarak,
Harmana tüm sapı toplamak gerek.
Sonra koşmak gerek, sakar öküzü düvene.
Öğlen sıcaklığında dön Allah dön.
Öküzün pisliği düşmesin diye malamanın içine,
Arkasına kürek tutmak gerek.

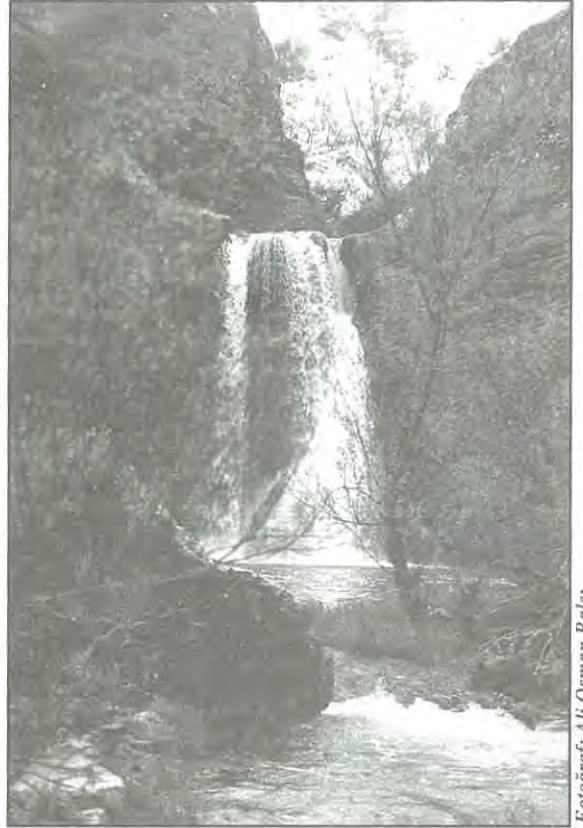
Bir tel ekin bağlayıp öğendirenin ucuna,
Dikip harmanın yorağına,
Savurmak için arpayı buğdayı, poyraz beklemek gerek.
Tıka basa basarken saman hararını,
Yırtığından saman akmasın diye,
Tutam tutam yonca basıp tıkamak gerek.

Üstündeki çöpleri samanı, üfleyerek,
Ayrıntıdan doyasıya içmek gerek.
Akşam köye gidip, gece havar sulayıp,
Doldurarak pancarı peziği ala torbaya,
Sabaha yaylaya yetişmek gerek.

Arpayı, buğdayı doldurup değirmen teknesine
Yardımlaşarak yıkayıp kurutmak gerek.
Oyuk yapmak gerek, damların tepesine, müherilere
Tahılı serçeler yemesin diye.
Sonra götürüp değirmene, un ettirip Gök Mahmud'a
Hocanın Ahmet'e , Keko'ya, cevizli tandır pişirtmek gerek.

Yük yük üzüm getirmek gerek köfelerle.
Çıplak ayaklarla çiğnemek gerek şirahnalarda.
Curbayı sarıp sarmalayarak manıza dallarıyla,
Üstüne ağır bir taş koyup, şırayı iyice sızdırmak gerek.
Tomata atmak gerek pekmez tavasına.
Koca kazanlarda kaynayan ekşi ayrına,
Yarma atıp kış için tahrana yapmak gerek.

Ayı pancarından araba yapıp, sürmek gerek.
Karanfil kabuklarını dizip çocukların boynuna.

"Su dökülen Şelalesi" (Önden yukarıdan görünümü)

Fotoğraf: Ali Osman Balcı

"Köyümüzün kışında yaşamak gerek

Ceviz kabuğundan borazan,
Söğüt dalından hübbük çıkartmak gerek.
Mısır ütmek gerek pelit közü üstünde.
Tomata uzun bakla pişirmek gerek koca tencerelerde.
Bir avuç çay atıp öksüzden doldurulmuş demliğe
İsli çaydanlıktan çay içmek gerek.

Ardıç kabuğundan, ilabodadan gazete kağıdına,
Sığara sarıp kav çakmağıyla yakıp tüttürmek gerek.
Erik ağaçlarından, kiraz sakızından tutkal yaparak,
Gavaklı mugar yamaçlarında sumak sıyırıp,
Sekiden çitlik sakızı toplamak gerek.

İftarı beklemek gerek damların uçlarında
Teravih namazı kılmak İmam'la, İhsan Hoca'yla
Bayram namazı erkenden camiye gidip,
Namaz sonunda herkesle bayramlaşıp barışmak gerek.

Sini sini yemek taşımak gerek, Nasıf Odası'na Kurtlar Damı'na.
Lokma yemek gerek bir sene önce aramızda olup da,
Şimdi olmayanları rahmetle anarak.
Sonra silah sesi gelince Kurtlar Dam'ından,
Çıkarıp bir şarjör boşaltmak gerek.

Yayladan inince oğlakla kuzuyu ayırmak gerek analarından.
Arada bir tuz vermek gerek dere boyların da taş gölgelerin de
Sabah erkenden yoğurup özleştirerek hamuru,
Dürüm dürüm edip yufkaları, sitile baklalı pilavı doldurmak gerek.

Eski Mezarlığ'a, İlkılığ'a taranırken kızlar gelinler,
Takıp helkesini koluna süt sağmak için,
Sallanması gerek döş üstünde sarı sarı altınlar.
Kabaralı potinlerle yere canlı canlı basarak,
Kimin gelini, kimin kızı olduğu bilinmesi gerek.
Çocukların azıklarında ekmek helvası,
Önünde üç beş lökü, bir iki ekdi oğlak,
Ağzında bir türkü yada bir uzun hava,
Kah yardan, kah ayrılıktan, kah ölümden,
Taşlarda yankılansın, keyif olsun diye,
Avazın çıktığıınca bağırmak gerek.

Kütük düğünü dökmek gerek yeni doğan oğlan çocuklarına.
Uzun Kamil'in deve olması gerek, Okkanın'sa koyun,
Çavuşların Ahmet'in kasap olması gerek.
Elinde kurban bıçağıyla oynaması gerek koyunun başında.
Sonra koyunun karnından ala urganı,
Bir bağırsak sağar gibi çıkarması gerek.

Davul sesi duyulmalı Nasıf Odasından,
Tütü Hüseyin omuzlarını titreterek oynaması gerek.
Süpürgesi yoncadan türküsünü söylemeli Ellez Mehemmet
Timbıllıya sesi gitmiyorsa zilli davulun,
Bir kağıt yakıp derisin iyice ısıtmak gerek.

"Çetmimizin olmazsa olmazı Osman Dayı. Allah ömürler versin

Maskot radyosunu koymalı pencere önüne AltıParmak Hasan.
Koymalı da sonuna kadar açmalı ses düğmesini.
Yüzbaşının karısı Muazzez Türink çalmalı o sıra,
Kolay değil , Eresillerin Musanın radyosu ile yarışması gerek.
Muhuttin'in Katibi de unutmamak gerek mektebin önünde
Her ne kadar bastıramasa da bizim mahallenin radyolarını,
Dadaloğlu'ndan, Nuri Sesigüzel'den de dinlemek gerek.

Kasımda salmak gerek koçları tekeleri davarın arasına,
Arap olup deve çanı takıp boynuna,
İleğen kömbesi yaptırmak için köyün gençleriyle,
Saya saya sallı beyim diyerek dekecik oynamak gerek.

Gabıklı Tomata gömmek gerek saç kalkınca külün içine,
Kavut pekmezlemek gerek uzun kış gecelerinde,
Erkekler ekmek davasına balyozla döverken, Antalya'nın en sert taşını,
Kadınlar çocuklarına yünden çorap örmesi gerek.
Erler dönünce gurbetten, ortaya dökünce yaban çuvalını,
Bir iki portakalı, limonu, narı bir hastaya, sağa gerek olur diye,
Saklamak gerek.

Elinde iğne kutusuyla koşturuyorsa Doktor Hasan, yada
Çavuşların Ahmet, bilin ki biri hastadır sokağınızda.
Karlar yağıp diz boyunca kapatınca damları.
Ayazlar insanın iliğini dondururcasına inerken müherilerden,
Çaresiz çıkıp damı kürümek gerek.

Yalancıdır bizim toprağımızdan kap olmaz diyen.
Bir ustanın çıkıp olur demesi gerek.
İki günlük aş değil, üçyüzaltmışbeş günlük iş gerek bize,
Bu saçı dağınık çocukların, bu gelinlerin bu kızların,
Bu benzi soluk , eli nasırlı insanların da,
Sizin gibi giyinip, sizin gibi yiyip-içmesi gerek,

Mecnun Leyla'da ne buldu bilmem.
Ya da Şirin nasıl göründü Ferhat'ın gözüne.
Kötüye gönlümü değil, günahım vermem.
İyiye, güzele aşık olup sevmek gerek.

Yarenler, canlar, Çetmi'nin tüm gurbetçileri,
Sağ olun var olun, köyümüzün hep gururu oldunuz.
Acı tatlı günlerimizde iki eleniz kanda olsa da,
Koşturup geldiniz, bizleri dost gardaş bilerek.
Yiğidi öldür hakkını ver demişlerse de, yanlıştır,
Yiğidin öldürmeden hakkını vermek gerek.

Toplanıp geldiniz ıraklardan, hatta gavur ellerinden
Size öğüt, nasihat, vermek haddime düşmez,
Zaten elimden de gelmez ya.
Üçyüzaltmışüç gün ırak, iki gün yakın
Çetmiyi, yürekte, ta şurada yaşamak gerek.

Nurettin ÖZEL 8.8.2001 Konya

ÇETMİ'DEKİ CAMİİ GÜVERCİNLERİ

Şükrü KARACA

Çetmi semâlarında kanat çırpın saflığın, sükûnun ve huzurun ifadisi olan beyaz güvercinleri seyre daldıkça, "arşdan" haber ve nida bekliyen Peygamberleri düşünürüm.

Günler, haftalar ve belkide aylarca süren ruh sıkıntılarının ardından elçinin müjde ile gelişi, o büyük ruh yapısına sahip ulu "yalvaç"ın sırtladığı beşeriyet mes'uliyetinin altından doğrulurcasına, kâinat yükünü kaldırıveren ve huzura ve sükûna kavuşuşu var ya. İnsanın sıtmaya tutulup boncuk boncuk terler akıtırken titreyişleri gibi, ruh ve bedeni zapdedilmez hareketlerinden kurtuluşları.. Hatem-ül Enbiya'nın: "Örtün! Üşüyorum! Örtün!" diye inleyiş anı ve kanat sesleri muhteşem bir tablo gibi canlanıverir.

Kış günleeri Camii'n çeleğlerinden (Saçak) sürüler halinde havalanıp, karları erimekte olan köy önündeki "Etkinlik" veya "Kuzan"a konarak yiyecek arayan bu süt beyaz güvercinler, son bahar da damların üzerinde yıkayıp da Eylül güneşiyle kurumaya bıraktığımız çullar üzerindeki buğdaydan nasiplenmek için bir huruç yaparlardı.

Bu beyaz güvercinler Boğaziçi Köyleri'nde sadece bizim köyde, Çetmi'de vardır. Bu güvercinlerin nerden gelip kimin getirdiğini bilenler. "güzel atlara" binip bu dünyanın kapısından bir daha geri dönmemesine çıkıp gittiler.

"Bir çok gidenin her biri memnun ki yerinden"

Bir çok seneler geçti, dönen yok seferinden."

Eski camiinin kuzey doğusundaki "Kurtlar Damı" denilen yerdeki ev de, bir zamanlar "Solak Memiş'i" nâmında bir ihtiyar çınar insan yaşardı.Yıllar önce, 1960'lı yılların sonunda "Dökük" denilen mevkideki bahçesinde, kiraz toplarken kiraz ağacından düşüp hakkın rahmetine kavuşmuştu. "Kadir Hoca", yani Kadir Kasap'ın babası olan bu Memiş Hoca, Dedem Mehmet Turan (Kuru Mehmet)'in da imamlik arkadaşı idi. Solak Memiş'i, Çumra ilçesinde ekinlik arazisi olduğundan zaman zaman bu ilçeye gider gelirdi. Halâ o ilçe de ikâmet etmekte olan Hasan Hüseyin Kasap isminde oğlu ve torunları mevcuttur.

İşte bu gidiş ve gelişlerin birinde, bu süt beyaz güvercinlerden bir çift tutup köyümüze getirmiş. O gün bugün çoğalıp giden bu güvercinlerin hayat macerası böyle sürüp gitmektedir. Bu güvercinler camii damından havalanırken, kendilerini sekiz on metre uzaklıktaki pencereden temaşa eden Solak Memiş'i Hoca, acaba çok geride kalan

gençlik günlerini hatırlayıp da bir gönül mâcerâsının dile geldiği:

"Güvercin uçuverdu, yâr yandım aman

El kızı değil mi aman, sevdi de kaçtı verdi"

türküsünü mü söylüyordu, acaba?

Bildiğim kadarıyla Caamii'n ahşap çelenlerinin haricinde hiçbir yere yuva yapmayan bu güvercinlerden bir çifti, on-oniki yıl önce evimizin çelenğine yuva yapmıştı. Tatillerimi geçirmek için gittiğim köyümdeki "baba evim"de uyurken, seher vaktinde "Hu...Hu.." diyerek uykumdan uyandırırlandı. Bu satırları yazarken, "Gök Sultan" 2. Abdülhamid Hân'ı hatırladım. Bu büyük Türk Hakanı, otuz çeşit güvercin beslermiş. İlgilendiği kuşlarla da saatlerce konuşmuş. Ayrıca bizi "Türk" yapan tarih ve edebiyat dünyamızda hoş sâdâ bırakan Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "BEŞ ŞEHİR" namındaki eserinde okuduğum, 1. Abdülhamid Hân döneminin maktûl Vezirleri'nden Halil Hâmid Paşa'nın torunlarından Hayrullah Beğ'in ikâmet ettiği "Şâzili Tekkesi"ni hatırladım. Evim üst katın sofasında bir hayli kuş kafesi varmış. Hayrullah Efendi sabahları zikir ve semâ ederken kuşlarının da beraberce zikir ve tehlil ettiklerini söyleyip, Tanpınar'ın ricası üzerine de semâya kalkarak kuşlarının zikrini ve tehlilini, hocaların hocasına göstermiş.

Bunları kadirşinas kuşaklara nakletmek, benim için mes'ud vazifemin icâbından dır. Yahya Efendi:

"Ko kafes nağmesini nağme-i peyderpeye gel, Râyeğân dinleyelim bülbülü İstinye'ye gel" der.

Bu vesileyle Nâili'yi de rahmetle yâdedelim:

"Nây'in ki çıkar zenzeme sûrahlardan,

Bülbülller öter sanki gülnün Şâhlarından."

Çetmililer Gününde, Şükrü Karaca Abdurrahman Önder'e ödülünü verirken

ESİNTİLER

Kerim BOZDAĞ

Yer yüzünde yaşayan her canlının yaratılışından o ana kadar yaşadığı bir mazisi vardır. İşte o mazi, bağrında o canlının keyfiyetini belirten izler taşır. Bu izler milletler için önemli tarihi eserlerdir, edebi eserlerdir. Masallar, hikayeler, türküler, ibadethaneler, yollar, evler hatta mezarlıklardır. Ve bütün bunlar geçmişte bırakılan izlerdir. Ve bu izler bizleri bu günlere taşır. Buradan anlarız ki geçmiş geleceğimizi aydınlatan bir aynadır adeta. Geçmişimiz olmasaydı geleceğimiz de olmazdı. Kendisine hayat verilen her canlı bir sebebe binaen varlığını devam ettirir. Var olmak, yaşamak, canlı kalmak... Bütün bunlar sair unsurların etkisiyle var olur yada yok olurlar.

Bir an için balığın yaşadığı sudan çıkartıldığını düşünürsek, onun nasıl bir durumla karşılaşacağını anlarız. Önce çırpınır sonra ölür. Onun varlığını devam ettirebilmesi kendi çevresi ile, içinde yaşadığı su ile mümkündür. Balık için su neyi ifade ediyorsa insanoğlu ve diğer canlılar içinde çevre odur. Çevre; kısaca içinde yaşadığımız yöre ve tüm dünyadır... Öyleyse çevremizi bilmek, faydalı yada zararlı olanı tanımak zorundayız ki, sonumuz sudan çıkartılan balık gibi olmasın.

Yaşadığımız hayatın devamını sağlayan unsurlar o kadar çoktur ki, bunların herbiri kıymetli ve korunmaya değerdir. Toprak, ağaçlar, sular, hava, güneş ve diğer canlılar, kısaca her şey, biri olmadan diğerinin varlığı devam etmez ve bir kıymet ifade etmez. Çetmi'de ve her yerde hayat böyledir ve bu unsurlarla devam eder.

Çetmi'de yapılacak kısa bir gezinti bu yörenin geçmişi hakkında bize fikir verecek önemli tanıkları bir bir karşımıza çıkartacaktır.

Önce dağların zirvesine çıkalım... Kölebaşı ve Kızılkaya. Burada yaşamış bir kavimin izleriyle karşılaşırız. Harabeye dönmüş yapı kalıntıları, demir curufları, toprak kap kırıkları, zaman zaman bulunduğu söylenen sikkeler, taşlara oyulan şekiller, mezarlar bu izlerin alametidir. Sonra Çakıllı'da bulunan Kaleboynu... O devirde insanlar düşmanlardan korunmak ve bir tehlike anında ışık yada duman vasıtasıyla haberleşebilmek için, özellikle dağların zirvesinde yaşamışlar. Yüksek dağlar onlar için tabi bir kale vazifesi görmüş.

Onlar tarih sahnesinden silinirken, bizim atala-

rimız bu gün yaşadığımız toprakları mekan tutmuşlar. Önce Kurtlardamı'nı yapıp gitmişler. İkinci gelişlerinde o damda (evde) kurt yavrularıyla karşılaşmışlar. O yüzden adı Kurtlardamı kalmış. Biz buradan anlıyoruz ki o zamanlar şimdiki Çetmi evlerinin olduğu bölgede bile kurtlar yaşıyormuş. Etraf muazzam ormanlarla kaplı, her taraf yem yeşil, Koruyaka'dan ağaçlar arasından yılan bile akamazmış. Kuzanyaka, Çanlan mevkiinden geriye kalmış ladin ağaçları bu yeşilliğin ihtişamı hakkında bize bir fikir verebilir. Çakıllıboyu'ndan Ayboğazi'ne oradan köye ve Dereye kadar akan çay, hiç bulunmaz derin böğetler gökyüzünün maviliğini içine

Fotoğraf: Kerim Bozdağ

"Kuşlar kadar vefalı olabilir miyiz?"

hapsedermiş. Çayın kenarında bulunan deli kavak ve söğütlerden, cıvı cıvı kuş sesleri eksik olmaz, kındıralar arasından geçilmezmiş. Balıklar alabildiğine büyük, derin ve berrak sulara yaşarlarmış.

Bahar ile birlikte dağlarımız açan binbir çiçeğin, nergisin, lalenin, sümbülün, nevrusun renk cümbü-

şüne döner, keklik sürüleri ,tavşan sürülerine karışmış. Dağlarımız göçmen kuşları misafir eder her mevsim uzun kanatlı, uzun ayaklı kuşları, leylekleri, kartalları, kargaları özgürce yaşarlarmış. Keklik yuvaları yumurtalarla dolar yöre sakinleri çocuklarını o yumurtalarla beslermiş. Yanıkgüney'de bulunan ardıç ağaçlarının ihtişamı hala dillere destandır. Bir ardıç ağacını keserek gövdesini dinamitle yarıp odununu üç sene yakmak demek ne demek?

Musa Gölü alanı gerçekten içi suyla dolu bir yermiş. Sular Mezar Gediğine kadar dolar, hatta oradan taşarmış. Yağırın Gölünde su hiç eksik olmamış. Bağlar üzümle, evler pekmeze dolarmış. Ama şimdi?

Şu anda içinde yaşadığımız her evi dikkatli bir gözle incelersek, bünyesinde harap edilmiş bir evlek ormanı taşıdığını görürüz. Evlerin, ahırların damını örten dizmeler, dorular, pardılar... Onlar ateşe verilip de kül edilemeyenler. Ya yıllarca ısınmak gayesiyle yakılanlar... Kireç ocakları, meydan ateşleri vs..vs.

Çetmi'de yerleşik hayata başlanıldığı andan itibaren muazzam bir ağaç katliamı yapıldığı gerçeği ile yüzyüzeyiz. Ve bugün; Çetmi'nin dünü ile yüzleşmesi gerektiği gündür. Çünkü; ayaklarımızın altından erozyonla eriyip, kayıp giden topraklar bizim topraklarımız, bizim geleceğimizdir. Artık verimsiz araziler çorak topraklarla yüzyüzeyiz. Kuşlar ve diğer canlılar hatta insanlarımız birer birer bu

topraklara veda ediyorlar. Göçmen kuşlar çoktandır gelmez oldular... Keklikler ötmez, tavşanlar ürkmeye başladı. Ne dukguk sesi ne canavar uluması ne kaplumbağa ne geyik hatta ne de yılan ebesi... Birer birer terki diyar ediyorlar. Ara ki onları bulasın. Yok yok yok.

Çetmi'nin dününü anlayabildiğimiz an bu gününün ve yarınlarının nasıl bir uçuruma doğru sürüklendiğini kavrayabiliriz. Uçurum, bitiş, tükeniş. Kendi ipini bilerek çeken idamlık bir insanın halidir bu hal... Bu halden kurtulmak ve kendi geleceğimizi kurtarmak düne bakıp, yarınla yüzleşmek mümkün. Öyleyse dünümüz bugünümüz ve yarınımız önemlidir. Gerçeklerle yüzleşmek gibi bir derdimiz varsa, yarını bu günden kurmak ve gelecek nesillere masal anlatır gibi anlattığımız, geçmiş Çetmi gibi bir Çetmi'yi armağan etmek, boynumuzun borcudur.

Tarumar edilmiş bir Çetmi'nin enkazı arasında kendi neslimizin yaşamasını istemiyorsak, yarını bu günden kurmalıyız. Yarın; ancak bugün atılan sağlam temeller üzerine inşa edilebilir. Çetmi'de bu inşa için gerekli her türlü malzemenin olduğu kanaatindeyim. Yeter ki bu malzemeler bilinçli, zamanında ve yerli yerinde kullanılabilir.

Bütün Çetmi'nin Sesi okurlarına selam ve sevgilerimi sunar Ramazan Bayramlarını tebrik ederim. Yeni yazılarda buluşmak dileğiyle...

"Ahmadıl'da ikinci vakti, davar sürüsü köye doğru yol alıyor"

Ekim-Kasım-Aralık 2001

BİR HATIRA

KİRLİ ÇIKININ ESRARI

DR. ALİ ÖZEL

KİRLİ ÇIKININ ESRARI

1954'lü yıllardı. İlkokulu yeni bitirmiştım. Öğretmenimizin ifadesiyle diploma için resim lazımdı. Emmi oğlum Hacıde benim durumumdaydı. Fotoğraf için Taşkent'e gitmemiz gerekiyordu. Kararlaştırdığımız bir gün, Hacı ile, erkenden, sabahın saat beşi gibi yola koyulmuştuk. Taşkent'te ve Taşkent yönüne ilk defa gidiyorduk. İlkokula geç gittiğim için ben onüç, Hacı de oniki yaşlarındaydık. Korkuyorduk, birisi höt deyiverse oraya yığılıp kalacak gibiydik. Afşarın altına vardığımız zaman ilk işimiz ekmek yemek olmuştu. İkimizin ağızında da katık olarak ekmek helvası vardı. Biz yinede katık karıştırıp azıklarımızı bitirene kadar yemiştik. Ve yemekten sonra yeni bir enerji ile yola koyulmuştuk. O zamanlar, köylerden geçerken, içinden geçilen köşün veletleri uykudaydı da Ilıcapınar'ı gazasız belasız ve koşarcasına geçip gitmiştik. (O tarihlerde bizde bolaylıları taşa tutardık, o gariplere etmediğimizi bırakmadık)

Sabah saat on gibi falan Taşkent'e varmıştık. Taşkent'in bizim köyden bi farkı yoktu. Hatta daha da köydü. Ancak irili-ufaklı, derme-çatma dükkanların vitrinlerindeki cam kavanozlardan gülümseyen alaşekerleri ile, Taşkent, bizim köye bayağı bir fark atıyordu.

Hayatımızda ilk defa fotoğraf çektirecektik. Poz vereceğiz diye kılıktan kılığa girerken, etrafımıza toplanan Taşkentliler durmadan gülüşüyorlardı. Onca uğraştan sonra pozlar verilip, resimler çekilmiş, tab olması için beklemeye başlamıştık. Yine ilk defa resimlerimizi görüyorduk, bir köşeye çekilip resimleri inceliyor ve durmadan gülüşüyorduk. Benimki bir dereceye kadardı, fakat emmioğlununki şebek gibiydi. (Hacelinin o resmi hala bende.)

Biz kendi resimlerimizle eğlenceye dalmışken, saat öğleden sonra bir olmuştu. Hemen yola koyulduk. Eskiden Taşkent'in Kuzyaka çıkışında bir değirmen vardı. Değirmenin oraya geldiğimiz zaman bir adamın eşeğe binmiş olarak önümüzden gittiğini gördük. Eşeğin boyu kısa, adamın bacakları uzun olacak ki, sanki, ayakları yere değiyor gibiydi. Selamünaleyküm dayı deyip geçip gidecekken, adam gayet pışkin, samimi ve candan olarak vay yeğenlerim, hangi köydensiniz, kimsiniz, kimlerden olursunuz, ne hizmetle Taşkent'e geldiniz gibilerinden bizi lafa tutmuştu. O gurbetteki yeğenlerim lafı, bize ılık duş

gibi gelmiş, aradaki uzak mesafe kısalmış, bizim adama hayranlık duymamıza vesile olmuştu.

Bu eşekli yoldaşımız bir yandan bizimle konuşurken bir yandanda yüksekçe sesle türküler ve uzunhavalalar mırıldaıyordu. Sonra bu Taşkentli, aniden durdu ve çocuklar köy çocukları iyi türkü söyler, haydi birer türkü söyleyin deyivermişti. Aslında adamın teşhisi doğrudu. Çoğu köy çocuğu iyi türkü söylerdi. Bende bunlardan biriydim.

Akranlarımız bilirler, kendime has türkü söyleme usullerim vardı. Fakat biz kendimizi naza çekip hıkmık etmeye başlamıştık. Amma ben her vesile ile türkü söylemeye can attığım için, bu vesileyle de türkü söylemeye karar vermişim. Bayağı geniş olan repertuarımdan -Kekliğidim vurdular-Kanadımlı kır-dılar- türküsünü söylemeye başlamıştım. Eşekli yoldaşımız gayet neşeli olarak ve şen-şakrak bana eşlik ediyordu. Ve de semerin arka gocacığında asılı torbanın içinden birşeyler çıkarıp çaktırmadan yumbuldatıp, yağ olan ellerini de rastgele, sağa-sola sürüp duruyordu. Bu işi sık sık yapıyordu. Adamın bu hareketleri bize açlığımızı hatırlatıp, bu duygumuzu kabartıyordu. Oysa biz daha gelişte azıklarımızı bitirmiştik, resmen acıkmıştık. Ben bir yandan türkü söylerken bir yandan da gocacıktaki asılı olan torbanın esrarına ermek lazım geldiğini düşünmeye başlamıştım.

Adam da bize inat yapıyormuşçasına torbadan aldığı yağlı maddeleri durmadan atıştırıyordu. Fazla düşünmenin bir faydası yoktu, harekete geçmeliydik. Hacıye türkü söylemesini, o türkü söylerken, bende torba işini halledeceğimi söyledim, ise de Hacı ben türkü bilmem deyip tutturmuştu. Hacı haklıydı, fazla türküyle falan ilgisi yoktu. Ama zaman o zaman değildi. Benim ısrarım ve işin ehemmiyetine binaen amcaoğlum türkü söylemekle bağır-mak arası bir tempoyla, fincanı taştan oyarlar diye avazı çıktığı kadar bağır-maya başlamıştı. Hacı'nin

bu haline Taşkentli katıla katıla gülerken, bende suratle dalışımı yapıp, torbadaki çıkını alarak, Üsküdar'ı çoktan geçmiştim. Çıkını koltuğumun altına sıkıştırırken, Haceliye işaret ederek bağırıp çağırmasını söylüyordum. Çok kritik bir andaydık. Adam elini torbaya bidaha attığı takdirde eli boş kalacaktı ve herşey berbat olacaktı, derken hayırlı birşey beni asla tasavvur edilemeyecek kadar rahatlatmıştı. Adam benim yolum buraya kadar şuradan bahçeye sapaçağım deyivermişti. O bahçesine saparken koltuğumuzdaki çıkıyla ve bütün gücümüzle arkaya bakmaksızın Kuzyakayı koşmaya başlamıştık. Ve durmadan koşuyorduk. Kucaklarında taş yığınları ile bizi taşlamak için, damlarının çelenlerinde bekleyen ilacıpnarlı çocuklarda nafîle bekliyorlardı, çünkü bizim arkamızdan taşın değil, kurşunun bile yetişeceği şüpheliydi. Bu koşu maratonu Afşar yakasına kadar devam etmişti. Afşar yakasına geçer geçmez kendimizi bir çınar ağacının gölgesine atıp, gövdesini de kendimize siper ederek uzun uzun arkamıza bakmıştık. Bizi kimselerin takip etmediğine kanaat getirdikten sonrada çıkıyı parçalarcasına açmıştık. Uğruna bunca zahmetlere katlandığımız çıkımız hakikaten çok asil vede muhteşemdi. Çıkının içi, adının boğaç olduğunu sonradan öğrendiğimiz nefis birmadde ile doluydu. Tere yağında yapılan bu boğaçalar hakikaten zahmete değerdi. Sonuçta sırtımız pek olmasada, karnımız tok resimlerimiz ceplerimizde köye dönmüştük. Kimselere birşey söylemiyorduk. Ama iki üç günümüz, iki jandarmanın gelip ellerimizi kelepçeleyerek götürür mü korkusuyla geçmişti. Oda olmayınca bizim yönümüzden olay kapanmıştı.

Bizim yönümüzden kapanan olayın Taşkent yönü öyle değildi. Mağdurumuz iki Çetmili çocuk tarafından soyulduğunu söyleyince Taşkentte alay-şaka-nükte konusu olmuştu. Taşkentliler olayın nasıl olduğunu, nasıl tava geldiğini alay ve nükte havasında da anlattırıp gülüşürlermiş. Mağdurumuzda ben onları makaraya alayım demiştim amma onların tekmeleri sert oldu dermiş. Taşkentlilerce gıyaben yargılanıp haklı bulunmuşuz. Onlara göre, eğer yediklerinden bizde verseymiş, biz o soygunu yapmazmışız. Mağdurun hanımına görede biz haklıymışız. Eğer bizim gözümüzün içine bakabaka o boğaçaları mideye indirmeseymiş biz böyle

işe girişmez ve O'da Taşkent'te elegüne rezil olmazmış.

Olaydan yedi sene sonra İstanbul'da Taşkentliler lokalinde bir grup arkadaş oturuyorduk. Söz döndü dolaştı iki Çetmili çocuğun bir Taşkentliyi soyma olayına geldi. Bu soygun olayının elebaşısının ben olduğumu söyleyince millet şaşırmıştı. Olayı bide bana anlattırıp bir hayli gülüşmüşlerdi. Bende mağdurumuzun kim olduğunu o zaman öğrenmiştim. Ve o Taşkentli ile tanışıp helallaşmayı kafama koymuştum.

O yaz köye gelirken Taşkentte adamın dükkânı gözüme ilişince doğru dükkana gitmiştim. Berber dükkânı kalabalıktı. Müşteri sanıp buyur ettiler. Dükkân biraz tenhalaşınca adama beni tanıyıp tanımadığımı sordum. Tanıyamadığını söyledi, ben onu tanımıştım. Felan sene Kuzyaka'da türkü söylerken derdemez adam elindeki taşı tarağı atıp gülmeye başlamıştı. Bir yandan da beni kollarına almış sınıksı tutuyordu. Diğer dükkân komşuları da toplanmışlardı. Hadiseyi birde benim anlatmamı ısrar ettiler. Birde ben anlattım. Gültüşüp eğlenmişlerdi.

Ama, berber ağabey beni bırakmamıştı. İlla eve gideceğiz diye tutturup ısrarla eve götürmüştü. Zübeyde teyzenin elini öpmüştüm. İyi yapmışsınız buna az bile diyordu. Yemek yedirip çay içirmişlerdi. Her köye gidişte dükkana ve evlerine uğrar hal hatır sorardım. Uzun seneler selamlaşıp-mektuplaşıp- hediyeleşmiştik. Zübeyde teyzenin o nefis poğaçalardan yapıp elime tutuşturduğu zamanlar çok olmuştur.

Şükrü Mustafa pekmek kaynatıyor "Acaba tomata attımı ki?"

KALPLERİN DİRİLİŞ ZAMANI

Emine AŞLAK

Rahman ve Rahim Olan Allah' ın adıyla;

Ey iman edenler! Oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi sizde farz kılındı. Umulur ki korunursunuz. (Kuran-ı Kerim-Bakara182)

Hiz. Muhammet (s.a.v.) şöyle buyuruyor. Ramazan ayı geldiği zaman cennetin kapıları açılır. Cehennem kapıları kilitlenir. Şeytanlar bağlanır ve bir tellal şöyle bağırır: "Ey hayrı arayan kimse! Gel! Ey şerri arayan vazgeç. Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki oruçlunun ağız kokusu Allah nezdinde misk kokusundan daha hoştur." Her şeyin bir kapısı vardır. İbadetin kapısı da oruçtur. (İhya-u Ulumid-din 142.143) Ramazan ayı öyle bereketli bir aydır ki başı rahmet ortası mağfiret sonu da cehennemden azat olmaktır. (Tefsir-Hak dini-Kuran dili 531)

Ramazan ayı gecesi ve gündüzü ile mukaddes ve mübarek bir zaman dilimidir. Rahmet ve oruç ayı olan ramazan kardeşlik ve sevgi bağlarının güçlendiği ruhlarımızın , telkinlere ve uyarıcı öğütlere açık olduğu, manevi duygularımızın yeni bir canlılık kazandığı, fakirlik ve zenginlik kavramının kalkıp, birlik ve beraberliğimizin daha da güçlendiği bir aydır.

Oruç bize daima Allah'ı hatırlattığı gibi, dünya kötülüklerinden sakındıran ahirette cehennemden koruyan günahlarımızın bağışlanması vesile olan önemli bir ibadettir. Oruç sabrın yarısıdır. İnsanı Rabbine ulaştıran en güzel yoldur. Onun sevabı taktir ve hesap ölçülerinin üzerindedir. "Ancak sabredenlere mükafatları hesapsız verilecektir." (Zümer.10)

Oruç nefsi terbiye eder. Cenabı Hakkın ihsan buyurduğu ahiret nimetlerini tercih edip, arzularını yenerek nefsinin baskılarına tahammül etme makamıdır. Ruh sağlığı ve kalp temizliği yönünden son derece önemlidir. Maddi gıdaların bedeni ve nefsi besleyip sağladığı gibi namaz, zekat, oruç, zikir, günahlardan sakınmak, ibadet ve taatlarda ruhu besleyip güçlenmesini temmineder. Cenab-ı Hakkın ilahi emirleri olan namaz, kuran ve her türlü ibadetten uzakta kalıp yirmidört saat hiç ölmeyecekmiş gibi dünya ile meşgul olursak, nefsi güçlü duruma getirdiğimiz gibi, ruhun zayıflığı bütün bedenimizi ve kalbimizi

zi sarar. İbadet ruhun gıdasıdır. İnsan ahlakının güzelliği de ruhun gücünden belli olur. Bu dünya ahiretin ticarethanesidir. Dükkan sabahdan açılır yatsıdan sonra değil. Bu dünyanın meşakkati çoktur. Derdin biri bitmeden başka bir dert baş gösterir. Yorgunluk geçmeden, vucut dinlenmeden haydi sana uğurlar olsun deyip Azrail ile karşılaşırsınız. Boş çuval ile değirmene gidilmiyor. Ahiret evine gidenleri hergün uğurlayıp duruyoruz. Onları ebedi istirahatgahlarına götürüyor kara toprak altına yataksız yastıksız bırakıp dönüyoruz.

Cenab-ı Hak,eşsiz kelamı Kuran-ı Kerimi mekanların en mukaddesi Mekke-i Mükerre-me'de kainatın efendisi Hiz. Muhammet (s.a.v.)'e zamanların en kıymetlisi ramazanda indirmiştir. Bin aydan hayırlı olan kadir gecesi bu şerefli ayda gizlenmiştir. Bu mukaddes ayda mümin bir kulun şu muhasebeyi yapması gerekir. Geçen onbir ayımı nasıl geçirdim? Beni yoktan var eden her türlü nimetler bahşeden yüce Rabbinin huzuruna yüz aklıyla çıkmaya hazırmıyım? Ahiret hazırlığı için neler yapıyorum? Böyle bir muhasebenin ardından bu rahmet ve bağışlama ayının çok güzel izler bırakması, yanlışlıkları terk edip, beğenilen alışkanlıkların kazanılmasına vesile olması umulur.

Ramazan ayı olağan üstü fırsatlarla zenginleştirilmiş bir zaman dilimidir. Fırsatlar rüzgara benzer. Uçup gitmeden bu bereketli ayı ganimet bilip şeytanların bağlandığı dönemde ruhun teminatını fazlasıyla verip kalbini Allah'a bağlılığını arttırma zamanıdır. Oruçta yeme içmeyi terk eylediğimiz gibi gerçek manada da ibadetlerimiz özünü mahfeden giybet, mümin bir kula yakışmayan kötü kelimelerden uzakta kalıp, bütün azalarımızın harama nazar etmemesine özen gösterdiğimiz gibi zaten müslümanın ömür boyu hayatına tatbikle yükümlü olduğu prensipleri yaşaması ile mümkün olur.

Ramazan ayında elin sadaka vermede rüzgardan daha hızlıca hareket ederek cömertlik sergilemesi ayakların islam-i hakikatlere, muhtaç gönüllere götürmek için yürümesi, dilin Kuran okumak ve Allahı zikretmekle meşkulolması, gecenin yarısı sahur vakti, ilahi tecellilerin

dalgalandığı gök kapılarının açılıp manevi rahmetlerin saçıldığı bir vakitte Yüce Rabbimizin "Benden bir şey isteyen var mı? İstedğini veriyim. Tevbe eden var mı? Tevbesini kabul ediyim. İstiğfar eden var mı? Mağfiretime kavuştuyayım." Çağrısına kulak verip her an günah lekeleri ile kirlenen dudakları duaya, gönülleri Allaha yöneltmek için bize verilen büyük bir fırsattır.

Allah'ım ramazanın rahmet ikliminde yumuşayan kalplerimizi nurun ile kuşat.

KAVGAYI: Bir ağacın yaprağına yazmak is-

terdim.

Son bahar gelince kurusun diye...

ÖFKEYİ: Bulutların üzerine yazmak isterdim ,

Yağmur yağınca kaybolsun diye...

NEFRETİ: Karların üzerine yazmak isterdim,

Güneş doğunca erisin diye.

SEVGİYİ: Yeni doğmuş bebeklerin yüreklerine yazmak isterdim

Onlarla büyüsün diye...

ÖZKONYALI
TEKSTİL SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Memiş - Ali USLAN

Merkez: Yeni Yalova Yolu Buttim İşmrk. B Blok No. 151

Tel.: 211 05 89-90 Fax: 211 05 91 BURSA

Şube: Cumhuriyet Cad. Doruk Çar. No. 208

Tel: 222 10 93 - 221 02 73 Fax: 222 60 34 BURSA

Fab. : K. Balıklı Mh. Uzun Cd. Kudret Sk. No. 3

Tel.: 254 23 40 Fax: 250 28 35 BURSA

ÜNAL TEKSTİL

Mehmet ÜNAL Mahmut UÇAR

Buttim İşmrk. E-2 No. 651 BURSA

Tel.: 211 05 60-61 Fax: 211 05 62

Fab.: K. Balıklı Mah. Köşk Cad. Çeşme Sk. No. 7

Tel.: 250 28 01 BURSA

KUTLAMA

*Onbir ayın sultanı mübarek
Ramazan-ı Şerifin, içerisinde idrak
edeceğimiz Kadir Gecesinde,
sonunda kavuşacağımız Bayram'ın;
Hemşehrilerimize, İslam Alemine ve
bütün insanlığa barış, huzur ve
kardeşlik getirmesini
Cenab-ı Allah'tan niyaz ederiz.*

Nükte Kitabevi

"Okudukça"

Neva

Neva Yayıncılık Ltd. Şti.

Tel.&Fax: 351 54 16-350 80 75
350 88 58 KONYA
Rampalı Çarşı Kar. No. 7

ÇETMİ'DE, SEVGİ, DOSTLUK VE HOŞGÖRÜ GÜNÜ

Zeki OĞUZ

Bazı beldelerimiz var ki her fırsatta oralarda olmak, insanları ile söyleşmek, dağını taşını gezmek, toprağını çiçeğini koklamak isterim. Toros'lara sırtını yaslamış, yamaçlarda meşelikleriyle, vadi boyunca uzanan, bağı bahçesiyle güzel beldelerimizden Çetmi'de bunlardan biri. İki mevsim var ki özellikle bu iki mevsimde Çetmi'de olmak isterim. Biri ilk yaz, mart ayının ortaları. Karlar erimeye Ayboğan daha bir pürüldekli akmaya başlamıştır. En güzeli de artık sultan nevrüz zamanıdır. Sultan Nevruz Bayırı'na çıkıp o güzelim nevrüzları koklamanın, fotoğraflarını çekmenin tadına doyum olmaz. (Kulakları çınlasın Kültür Bakanlığı her 21 Martta sultan nevrüzü kutlarda, afişlerde nevrüz dışında ne kadar yaz çiçeği varsa onu kullanır.) Çetmi'de olmak istediğim ikinci mevsim yazdır, Ağustos ayıdır. Yedi yıldır dostluk ve hoşgörü günü Ağustos ayında yapılır. Ülkemizin dört bir yanından Çetmililer beldelerine koşarlar. Yenilir, içilir, sohbet edilir, hasret giderilir. Burada şunu belirtmem gerekiyor. Yıllardır çeşitli beldelerde düzenlenen benzer etkinliklere giderim. Bunların içinde en düzenlisi ve amacına ulaşanı Çetmi'de yapılandır.

Bu yılda yağmurlu, serin bir 19 Ağustos günü Çetmi'deydim. Ve beklediğim gibi bütün Çetmi'li dostlarım oradaydı. Güzel sanatlar genel müdürü Mehmet Özel Bey her yıl olduğu gibi oradaydı ve yedinci yıl şenliği için nefis bir afiş hazırlamıştı. Uçurum Harmanı'nda arabadan iner inmez sıra yemeğine buyur ediliyor. Harman yerinde, yemek masalarında bütün insanlar güler yüzlü. Yeniden kavuşmanın sevinci içinde belde halkı. Çevre beldelerin belediye başkanları, daire amirleri hep orada. Vadi boyunca bütün beldelerde güzel bir dayanışma var. Çetmi'liler vakfı yetkilileri ve belediye başkanı konuklarını daha iyi ağırlamak için çırpınıyorlar.

Kerim Bozdağ dostum taa Antalya'dan çıkıp gelmiş. Kardeşleri ve çocukları da yanında. Çetmi derde başka bir şey demez Kerim. Yemekten sonra Ayboğazı'na gidiyoruz. Mevsimlerin kurak gitmesi yüzünden Denizlik Şelalesi'nin suyu iyice azalmış. Dönüşte Hamza'nın bahçesine uğrayıp erik, üzüm, elma yiyoruz. Hamza şehirde oturuyor ama bir ayağı köyde. Bahçenin kenarına güzel bir ev yaptırmış. Köye dönünce Hamza ile karşılaşıyoruz. İlk sözü "Benim bahçeye dönmediniz mi?" oluyor.

Serin, çisentili bir Ağustos akşamı ama bütün yöre halkı orada. İnsanları yağmurdan korumak için

tenteler kurulmuş. Akşam şenlikleri Bolat Halk Oyunları Ekibi'nin gösterisiyle başlıyor. Arkasından halk ozanları Murat Çobanoğlu ve Şeref Taşlıova çıkıyorlar sahneye. Ama halkın asıl beklediği halk müziği sanatçısı ve Fahri Çetmi'li olan Musa Eroğlu. Eroğlu gecenin bir yarısı elinde sazıyla sahneye çıkınca Yeşil Vadi alkıştan inliyor. Ertesi günü askere uğurlanacak gençler var. En çok onlar için çalıp söylüyor Eroğlu.

Çok güzel bir asker uğurlama geleneği var Çetmi'nin. Bütün belde halkı kasabanın çıkışında toplanıyor. Askere gideceklerle helalleşiliyor, harçlıklar veriliyor, güle oynaya uğurlanıyor gençler.

Eeee belediye çalışanlarından Metin Coşkun konuk ediyor bizi. Dostluk ve hoşgörü gününün güzel geçmesi için günlerdir çırpınanlardan biriside Metin. "Çektiğiniz emeğe deymiş" diyorum ona. Geç vakit olmasına rağmen sofraya hazırlıyor, çay demletiyor.

Sabah otobüs beklerken yeniden görebilme umuduyla bakıyorum Sultan Nevruz Bayırı'na, Eski Mezarlığa, Asarcık ve Ayboğazı tarafına. Yüreğimin bir yarısı o dağlarda kalıyor.

Fotoğraf: Zeki Oğuz

"Musa Eroğlu gönülleri coşturdu"

GELİN TANIŞ OLALIM

Mehmet KARACA

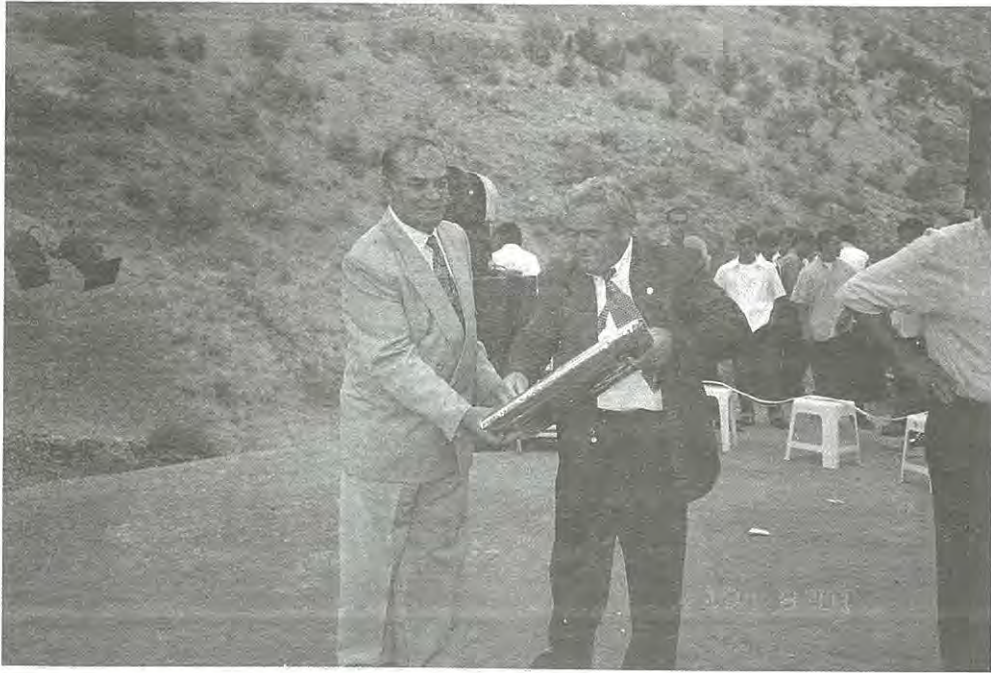
Değerli okuyucu, mesleğinde mesafeler kat ederek zirveye tırmanan insan canlısı bir hemşehrimizi dergimiz vasıtasıyla sizlerle tanıştırmaya çalışacağım. Misafirimiz Dr. Lütfi ÇAKICI 1950 yılında Çumra ilçesi Üçhöyük köyünde doğar. İlk ve orta öğrenimini Çumra'da yaptıktan sonra 1965 yılında devlet parasız yatılı sınavlarını kazanarak lise tahsilini tamamlar. 1968 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesine girer ve başarılı bir eğitim öğretimden sonra 1974 yılında mezun olur. Aynı yıl uzmanlık sınavını kazanarak Ankara Belediye hastanesinde iç hastalıkları uzmanı olarak dört yıl görev yapar. 1978 yılında askerlik görevini Ankara Mamak'taki temel eğitimden sonra İzmir Askeri Hastanesinde tamamlar.

Dr. Lütfi ÇAKICI 1980'de kendi isteği ile Ankaraya tayin olur. Daha sonra 1991-1996 yılları arasında beş yıl süre ile Yalova devlet

hastanesine hekimlik ve başhekimlik görevlerinde bulunur. 1995 yılı Haziran ayında Yalova il olunca altı ay süreyle il sağlık müdürlüğüne vekalet eder. 1999 Yalova depreminden sonra kendi isteğiyle tekrar Ankara'ya tayin olur ve altı yedi ay Etimesgut Devlet Hastanesinde hekimlik görevinde bulunur.

28 Şubat 2000 tarihinde Antalya Devlet Hastanesi Başhekimliği görevine getirilen Dr. ÇAKICI halen bu görevini sürdürmektedir. Hemşehrimiz engin hoşgörüsü, bilgisi ve hastalarına karşı olan şefkati ile gönüllerde taht kurmaya devam ediyor.

Türkiye 'de pek çok devlet hastanesinde bulunmayan ANJİOKRAFİ ünitesini kurduarak başarılı anjio ameliyatlarının gerçekleştirilmesine vesile olmuştur. Dr. ÇAKICI evli ve iki çocuk babasıdır. Bütün hemşehrilerimiz adına üstün başarılar ve mutluluklar dilerim.

Çetmiiler Günü'nde Mehmet Karaca Sn. Mehmet Özel'e ödülünü verirken

TORUNDAN dedeye

EMİN HOCA EFENDİ

Mehmet AYDOĞDU

EMİN HOCA EFENDİ (Emin AYDOĞDU)

Kasabamızda doğup büyüyen, insanları eğiten, irşad eden gönül erlerinden bir tanesi de Emin Hoca'dır. Çetmi köyünde doğup büyüdü. Ana adı Merzem baba adı Emin'dir. Emin Hoca'nın Ali Efendi adında bir erkek kardeşi vardı. Fiziki olarak uzun boylu, iri yapılı, kuvvetli bir insan olan Emin Hoca ilk tahsilini Bolaylı Şih Ali Efendiden aldı. Sonra kendi gayretleriyle hadis, fıkıh ve tefsir alanında irşad faaliyetlerini sürdürdü. İlim tahsilinin yanında ailesinin geçimini sağlamak için bağ bahçe işleriyle uğraşmıştır. Emin Hoca zamanında köyde Küçük Hasan Efendi ve Büyük Hasan Hoca Efendi diye zaatlar yaşıyorlardı. Köyde molla ismiyle otuz kırk talebe vardı. Seferberlik ilan edildiği zaman bunların hepsi askere alınmışlar fakat birkaç tanesi sağ olarak geriye gelebilmiş diğerleri şehit olmuşlardı. Bütün memleketimizde olduğu gibi köyümüzde de okur yazar, ilim sahibi insan sayısı yok denecek kadar azdı. Emin Hoca Efendi bunlardan birisiydi. Kendi köyümüzde ve çevre köylerde sevilen, sayılan ilim irfan sahibi biri olmasına rağmen bir gün Cuma hutbesinde kürsüden "Komşular ben buraya layık bir adam değilim, bizim hocalarımız bu kürsülerde inci cevahir satarlardı. Ben ise boncuk satmaya çalışıyorum." deyip ağladığı bilinen Hocamız alçak gönüllü, hilm sahibi ve geniş hoş görü sahibi bir insandı.

O zamanlar çevre köylerde imam olmadığından misafir olarak oralara gidip sohbet toplantıları yaparlardı. Bir gün Ilıcıpınar köylüleri yağmur duası için kendilerini davet ederler. Mevsim yazdır ve kuraklık hüküm sürmektedir. Kavrucu sıcakta Hoca Efendi Ilıcıpınar'a varıp cemaatin önüne geçip dua buyurur. Ve derki; "Yarabbi bu kadar insan beni sana elçi olmaya layık görmüş, bu yağmuru senden almadan bu eller inmeyecek ve ben buradan Çetmi'ye gitmeyeceğim. Bu aciz kulunu mahcup etme, bu kadar insanın ümidini boşa çıkarma." diye duasına devam eder. Eskiler hep anlatırlar. O anda gökten rahmet damlaları inmeye başlar. Bu rahmet birkaç gün devam eder. Bu olaydan sonra Ilıcıpınarlılar Emin Hoca'nın sohbetine devam edip onun müridi olmuşlardır. Emin Hoca konuştuğunda genellikle şu beyiti söylerdi.

"Ya Rabbi amelim yok. Tecelli bulmadı yaşım.

Can gövdeden çıkar gider. Kalır gövde ile başım."

Hoca sohbetlerinde kıyamet alametlerinden bahsederken "Oğul; Millet binaya ve zinaya düşkün olacak, saygı sevgi azalacak, muhabbet kalkacak ve şe-

hirden köye akım başlayacak" derdi. O devirde elektrikli ses cihazları olmadığından vaaz verirken uzaktaki insanlara sesini duyurmak gerekirdi. Emin Hoca gür sesiyle konuşmaya başladığı zaman caminin etrafındaki evlerden bile dinlenirdi. Yirmibeş sene medreselerde okuduğunu ve devamlı kalem ile yazı yazdığını anlatır ve derdi ki "Senede bir izine geldiğim zaman babam elime balmumu verir ve yazı yazmasını dinlersin isterdi."

Emin Hoca Efendi 1964 yılında rahatsızlanır ve oğlu Katip Ali tarafından Ankara'ya Gülhane Hastanesine götürülür. Yapılan teşhis ve tedaviler olumlu sonuç vermeyince doktorlar tarafından taburcu edilir. Ankara'dan geldikten on onbeş gün sonra seksen altı yaşında ağustos 1964 tarihinde Hakkın Rahmetine kavuşur. Allah gani gani rahmet eylesin.

Bu fotoğraf ölmezden evvel çekilen en son fotoğrafıdır. Cenab-ı Hak şefaatlerine nail eylesin. Geçmişlere Rahmet kalanlara sağlık, sıhat versin. Amin.

**Torunu, Mehmet AYDOĞDU
BURSA 2001**

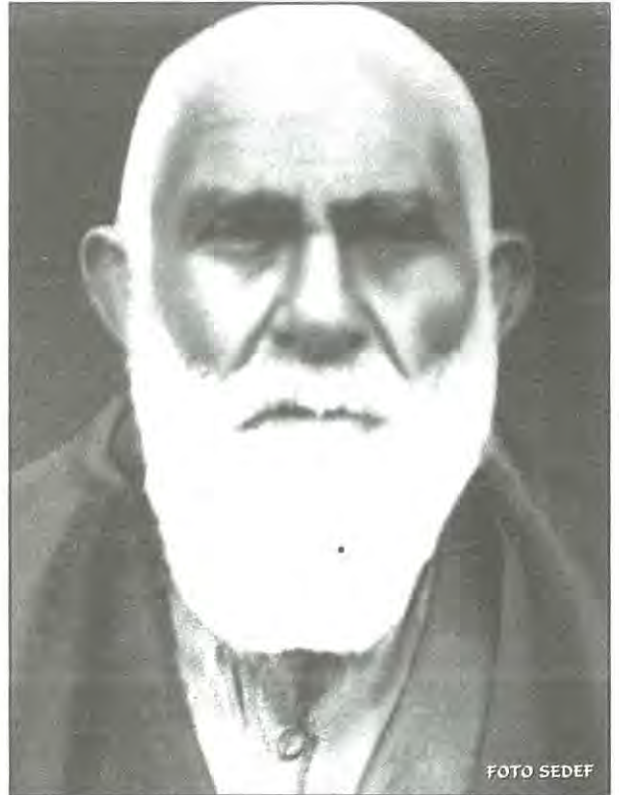

FOTO SEDEF

(Emin Hoca) Emin Aydoğdu

MAZİDEKİ CANLAR

Şükrü KARACA

İHSAN YAZICI HOCA EFENDİ

İrfan ve edeb abidesi İhsan Yazıcı Hocamı bir ziyaretimiz esnasında, sohbetimiz tasavvufi konuda derinleşince, bana; "Şükrü Efendi beni şu koca köyde anlayan insanlardan biride sensin!", diyerek, iltifatta bulunmuştu.

Köyümüze gelen, fakat, ismini hatırlayamadığı bir bir rum kalaycından dinleyip söylediği şu beyiti sohbet münasebetiyle hafızamda kalmaz düşüncesiyle tekrar ettirip not almıştım. "Kendi birdir, ismi binbir; Gurulu yolu iki, tutan olur dünya maliki."

Aradan yıllar geçmişti. Mahir İz Hoca'nın hatıratı olan "Yılların İzi" namında ki eserini okurken, büyük şairlerimizden Abdülhak Hamit Be-ye sıra gelmişti. Vaktiyle birinci cihan harbi esnasında "Harp Mecmuası" nda neşr edilen "Tekbir" başlıklı bir şiirini misal olarak almıştı. 6. Ve 7. Mısraları şöyleydi.

"Zat-ı bir, ancak, binbirdir ismi, hep bildik ezber,

Dindaşımızdır kuşlar, melekler, tuğba, sunagber.

Allahü Ekber! Allahü Ekber!"

Yine bir gün İhsan Hoca Efendiyi ziyaretim esnasında sohbet "cehde" düşmüştü ki; "Dört kitabı tefsir eylesen, kar eylemez cahile!" demişti. Bunun nazıma dökülmüş bir güzel kıtasını Merzifonlu Muallim Cudi Efendi'den nakledelim.

"Hidayet senden olmazsa, dirayet neylesin ya Rab!

Arapça bilse de bu cehde ayet neylesin ya Rab!"

Biliriz, doğru ve güzel söze de itiraz edenler olur. Bunlar inat ve temerrüd sahipleridir.

MOLLA MUSTAFA HOCA

Çocukluk günlerimden tanıyıp bildiğim, mahallemizde Molla Mustafa Hoca Efendi nâm ve adında nurani yüzlü beyaz sakallı, başındaki takke üzerine, "Hacı Çemberi" dediğimiz "Poşu" nun sarı simle işlenmiş olanından ile sardığı sarıgiyile takva sahibi bir mümin ve "er" kişi vardı. Hoca Efendiyi "Kandil Geceleri" ve halk arasında "Nazar" veya "isabet olmuş" çocuk ve hayvan-

larımıza "yumurta yazdırmak" için; zaman zaman da "topaç" yaptırmak için gittiğimiz zamanlar daha iyi tanırdım. Bu aziz insan san'at olarak Armut ve Dışbudak ağaçlarından kaşık, kepçe ve "eğışmeç" (Kirman) yapar, bunların satışından elde ettiği gelir ile hayatını temin ederdi. Diğer yandan üzerine kopye kalem ile "Nazar Âyeti" yazılması için getirilen yumurta umumiyetle çift

olarak getirilir, bir tanesi Hoca Efendi'ye ikram edilmek üzere bırakılırdı.

Kandil Geceleri, özellikle sonbahar ve kış aylarına tesadüf ettiği zamanlar, mahalle halkı Mustafa Hoca Efendi'nin evinde toplanırdı. Hoca Efendi Kur'an-ı Kerim ve Mevlid-i Nebvi okur, bizler de büyük bir huşu içerisinde dinlerdik. Toplu olarak ilâhiler okunur, neticede de hasıl olacak sevabı ölmüş yakınlarımızın mübarek ruhlarına bağışlar, kabulü için de yüce Allah'a (C.C.) niyaz edip yalvarırdık. ikram edilen üzüm, ceviz, iğde hurması, kavrulmuş nohut gibi çerezler yenip, "Bal Şerbeti" de içildikten sonra, Yunus EMRE'nin şiirleri ile Seyyid BATTAL GAZİ Destanları okunurdu. Yunus EMRE'nin şiirleri ve ilâhileri ile ruh ve bedenimiz

âdetâ yıkanıp paklanırdı. Seyyid BATTAL GAZİ DESTANLARI'nı dinlenirken de, kendimi hep o muharebe meydanlarının içinde tahayyül ederdim. o küçücük, adeta bir at başı kadar olan cüssemle düşman topluluğunun

"Çanakkale Kahramanı Veli Çavuş"

"Şükrü Karaca hemşhçerileriyle sohbet anında"

içine "ALLAH!..ALLAH!..

"YEKDÜR ALLAH!" diyerek, "tam ER'cesine" atılır, bir kılıç hamlesiyle nice küffan "esfel-i safiline" gönderirdim. Ne hoş...

Kandil Geceleri'nde, gece mehtabı ise, mahalle çeşmelerinin su dolu teknelerinde (havuz) suya düşen aksimize bakardık. Kendimizi su içinde görebilsek, "bu yıl ölmeyeceğimize", şayet göremezsek "öleceğimize", batıl bir itikat da olsa inanırdık.

Hoca Efendi küçük büyük her erkeğe "BABA" diye hitab ederdi.

Günlerden bir gün, köyümüze iş makinelerinden bir "Greyder" gelmişti. O zamanlar eski İlkokulun (şimdiki Belediye Binası'nın bulunduğu yerd) önünden geçmekte olan ana cadde üzerinde durmakta olan bu greyderi görmeye gidiyordum. Değil bir küçücük çocuk olan ben, köyümüzden hemen hemen herkesin belki ilk defa gördüğü bu acaib varlığa yaklaştığım zaman, önümde ağır ağır yürümekte olan Molla Mustafa Hoca Efendi'yi geçip, gittim. Bir iki metreden bu greyder denilen acaib icadı inceliyordum. Bu arada Hoca Efendi'de gelmiş, büyük bir merak ile greydere bakıyor, hatta o kısa boy ve hafif kambur belini bükmeye gayret ederek inceleme yapıyordu. Elindeki eğri bastonunun ucuyla greyderin büyük tekerleklerine hafif hafif vurarak, lastiklerdeki kanalları işaret edercesine bana dedi ki:

"-Baba! Bu kertikleri baltayla mı yontmuşlar?" demişti. Galiba muhterem Mustafa Hoca da o uzun ömründe ilk defa greyder görmüştü.

Mustafa Hoca'nın "BABA" hitabı, yıllar sonra, Bursa'da medfun bulunan Emir Sultan Hazretleri'ni hatırlattı. Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa (S.A.V.)'nın kutlu soyunun bu aziz mensubu ve Türk Cihan Devleti'nin Başbuğu Yıldırım BAYAZID'ın aziz damadı Seyyid emir BUHARİ SULTAN'da herkese "BABA" diye hitab edermiş.

Molla Mustafa Hoca Efendi'de, bu mübarek soyun sanki ÇETMİ Köyü'ne düşmüş bir aziz mensubu idi. Nur içinde yatsın

MOLLA OSMAN EMİNE'Sİ

Doğup büyüdüğüm köyümde, tâ çocukluk günlerimden hatırlayıp tanıdığım "Molla Osman Emine'si" namında yaşlı bir hanım vardı.

Oğuz Türkleri'nin ÇEPNİ Boyu'na mensub olan köyümün insanlarından olan bu hanımın haricindeki bütün kadınlar, "Türkmen tipi" elbise giymelerine rağmen, sadece Emine Hanım siyah kumaştan "Çarşaf" giyerdi. Fevkâlâde iri bir vücuda sahip olan bu aziz kadının görünen ve bilinen en bariz ve birinci hususiyeti bu idi. Asıl üzerinde durmak istediğimiz husus ise, O'nun ruh, imân ve kültür dünyası ile alâkalı olanıdır.

O âdetâ bir "DEVLET ANA" idi. Yüksek bir ruh ve beden disiplini içinde, otorite sahibi, bunu da daima dışa hissettiren bedeni ve ruhi yapıya sahibdi.

Yazlık olarak kullandığı bahçe evinin, kışlık köy evinin etrafında kendisini rahatsız eden veya bahçesine zarar veren çocuklara fevkâlâde kızar, bu asabiyetini de yüksek sesle dile getirip, çocukları bir güzel paylardı. Bu azarı işitenler âdetâ kaçacak delik arardı. Beni azarladığını hiç hatırlamıyorum; çocukluğun verdiği idraksizlikle muhakkak hatalar yapmışımdır amma, baba ve anemize vuku bulacak şikayetlerden fevkâlâde korktuğumuz için kolay kolay şikayet konusu olabilecek hata yapmazdık.

Bu Türk anası, hiç şüphesiz ırkının özelliklerini taşıyan birisi idi; ancak ne var ki, lakabından da anlaşılacağı gibi, atasının din kültürü ile azhami derecede yakınlığı, giyinişine sirayet etmişti. Köy Medresesi'ndeki İslâm Dini'yle hemhâl oluşu, O'nun sarfettiği kelimelerde de dile geliyordu. Çok hassas bir ruh yapısına sahip olan Emine Hanım, kendisini kızdıran ve üzenlere:

"-A Şeytan çocukları! A besmelesiz şeytan enikleri!" diye bağırıp, tepki gösterirdi.

İçinde yaşadığımız kültür buhranını, âdetâ şifa bulmaz zehriyle zehirlenmiş, edeb ve hâyâdan mahrum, kokuşmuş, müsvedde ve üstelik yabancı kültür mukallidleri Türk çocuklarını gördükçe, bunlarla karşılaştıkça, şimdi O'na çok, ama çok hak veriyorum. Meğer kadıncağz ne ızdıraplar çekiyormuş da biz bilmiyormuşuz!

"Can mısın, cânân mısın sen, söyle Allah aşkına!

Dilde son imân mısın sen, söyle Allah aşkına!

Fikr-ü kalbetmez ihâta vüs'at-i aşkın senin

Katre de ummân mısın, söyle Allah aşkına!

Kasabamıza yeni getirilen "Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün anıtı"

ÇOCUK EĞİTİMİ

Emin BULUT

Çağımızda bilgi-beceri yönünden iyi yetiştirilmiş kişiler her alanda belirleyici olma vasıflarını korumaktadırlar. eskiden insan gücüne dayalıydı her şey. Hayatın daha kompleks haline gelmesi, insan oğlunun eşyayı daha iyi tanıması ve bunu çeşitli alanlarda, amacı doğrultusunda kullanması kendisine bir ayrıcalık vermiştir. o halde eşya ve olaylar için daha bilgili-tecrübeli olanlar öne geçmektedir. Bilgi-tecrübe ilişkisini insanoğlu bir anda kazanmamıştır. Birikmiş bilginin aktarımı bu kazanımda büyük rol oynamaktadır. Gelecek nesillerin varlıklarını daha iyi sürdürmesi için, kaliteli insan, kaliteli eğitim her zaman aranılır olmuştur. İçinde bulunmuş olduğumuz toplum: bilgili, sağlıklı ise, diğer rakip toplumlarla her alanda yarışıyor, ezilmiyorsa, bu eğitim sayesinde başarılmıştır. Yok, eğer bunun aksi bir durum varsa; çocuklarımıza, gençlerimize yaklaşım tarzımızı yeniden ayarlamalıyız. Yoksa "çürük elma" benzetmesinden kurtulamayız.

İleriki yaşlarda, yoğun bilgi aktarımına hedef olacak çocuklarımızı nasıl eğitiyoruz? onlarda istediğimiz davranış biçimlerini geliştirmekte başarılı oluyor muyuz? Biz ne yaptığımızı biliyor muyuz? Çocuklarımıza nasıl davrandığımızda, onların dünyasında nelere sebep oluyoruz? Onlar bizi anladı diye düşündüğümüzde; gerçekten bizi anlıyorlar mı. Yoksa biz mi böyle düşünüyoruz?

Bu kısa yazımızda; bu kadar geniş ve önemli konu üzerinde her şeyi anlatmam çok zordur. Ancak, bazı davranış biçimlerini gündeme getirmek ve konunun uzmanlarının tavsiyelerini belirtmek gerekmektedir. Çocuklarımızı çok seviyoruz. Unutmamak gerekir ki, onlar bizim aynalarımızdır. Yaptığımız yanlışları ve doğruları bu aynada görmek mümkündür.

Önce işe eğitimi tanımakla başlayalım.

"İnsan doğumundan ölümüne kadar fiziksel, toplumsal ve kültürel çevresi ile etkileşim halindedir ve bu etkileşim süreci boyunca her an çevrenin istek ve beklentileri doğrultusunda davranışlar geliştirerek değişir. Bireyde meydana gelen davranış değişikliklerinin bir kısmı rastlantısal ve kendiliğindendir. Bir kısmı ise yetişkinler tarafından planlı ve kasıtlı olarak gerçekleştirilir. Bireyde istenilen davranışları geliştirme sürecine EĞİTİM diyoruz" (Prof.Dr. Yıldız Kuzgun, Rehberlik Sh.1)

Çocuk eğitimi, uzmanlarına göre zeka gelişimi altı yaşına kadar devam etmekte ve bu dönemde öğrenme en iyi şekilde olmaktadır. 1 yaşındaki bir çocuk çevresini değerlendirmeye başlar. Taklit yoluyla öğrenen çocuk; yeteneklerine bağlı olarak, ilenimlerini yapmak ister. Büyüklerinden olumlu tepki alırsa, bu davranış çocukta yerleşir. Ana okullarında ve kreşlerde; akranlarından bazı davranışları beller. Eğer çocukta davranış bozuklukları gözleniyorsa; şefkate en çok ihtiyaç hissettiği bu dönemde, gün boyu annesinden uzak kalması çocukları çileden çıkarabilir.

Yalnızlık çeken, çevresiyle uyum da zorlanan çocuklara eğer kalem, kağıt ve resim olayını yeterli şekilde ısrıdırabilirsek, çocuğa büyük bir destek sağlamış oluruz. Bu yaşta kalın yazan kalem ve bir dosya kağıdından daha büyük kağıtlar vermeliyiz. Çocuk kalem ve kağıdı özgürce kullanabilmelidir.

Altı yaşına kadar olan çocuklara; istediğimiz davranışları kazandırmaya çalışırken kısa ve anlaşılır ifadeler kullanmalıyız. Psikologlara göre çocuk kolay ve anlaşılır ifadeleri ancak çözebilmektedir. Eğer çocuk, yapmasını istediğimiz bir yönde ise; onu ilgisini çekecek bir alana hemen çekmeliyiz,

Çocuk öğrendiği bir küfrü tekrarlar ve ailesinden bir tepki almazsa, bu yaşlarda, bunun olumlu bir davranış olduğu çocukta yer eder. iyi bir şey söylendiğinde; örneğin kendinden büyük kardeşine, ağabeyciğim, ablacığım dediğinde, onu ödüllendirmek gerekir. Ödül sonucu bunu hep söyleyecektir.

Çocuklarımız bizimle konuşmak istediklerinde, onlara bu hakkı vermeliyiz ve konuşurken onları dinlemeliyiz. Unutmayalım ki reddedilen çocuklarda hissi bozukluklar meydana gelmektedir. Aşırı şefkat ve aşırı baskı çocukta olumsuzluklar oluşturur. Davranışlarımızın dozunu ayarlamalıyız ve kararlılık göstermeliyiz.

Çocuğumuza; kendisini sevdiğimizi söylemeliyiz. Ancak bu sevgimizde, menfaat, karşılık beklememeliyiz. Şu hareketi yaparsan severim yoksa sevmem şeklinde pazarlıklar çocukta derin yaralar açabilir. Sevgiden mahrum olan çocukların huzursuz ve mutsuz olduğu gözlenmiş, bunun sonucu bu çocuklarda çeşitli olumsuz davranışlara meyil görül-

müştür. Çocuğumuzu sevmek; onun her istediğini yapmak değildir. Bazı olumlu istekleri yapılırsa, kendine değer verildiğini çocuk anlar. Ancak her istediği yapılırsa, ileriki yıllarda çocuk kolaycılığa kaçır ve problem çözme kabiliyeti ortadan kalkabilir.

Çocuklarımıza zeka geliştirici oyuncakları almalıyız. Çocuğun, hiçbir müdahale yapmadığı oyuncaklar yerine, müdahale edebileceği, bozup yeniden yapabileceği türden oyuncakları tercih etmeliyiz. Silah türü, sivri uçlu çocuğa zarar verecek oyuncakları çocuklarımızdan uzak tutmalıyız.

Denetimsiz yayınlara karşı çocuklarımız korumalıyız. Uzmanlar şiddet ve müstehcenlik dolu yayınların, çocuklarda saldırgan davranışları arttırdığını belirtmektedirler.

Çocuk yaşında seyrettiği bir filmin gerçek olup olmadığını bilemez. Kendini film kahramanı sanıp kaygılanabilir. Müstehcenlik konusunda da dikkatli olmamız gerekir. Bu konudaki yayınlar çocuğu yaşı gelmeden bu duygularla çekebilir ve buda ileriki yaşlarda olumsuzluk gösterebilir. Ayrıca konu uzmanları müstehcen yayınların beyni tahrip ettiğini, yaşı gelmeden ruhi ve bedeni yönden kaldıramayacağı maceralara sürüklendiklerini belirtmektedirler.

Gelenek ve göreneklerimizi de çocuklara öğretmeliyiz. Sofra adabını öğretirsek, çocuğumuz

düzenli yemek yer. Sofra başında nasıl olunacağını bilmeyen çocuklar, (zaman zaman) sofra başında kaza yapabilirler. Boğazına burnuna bir cisim kaçabilir.

Canımız gibi sevdiklerimiz çocuklarımızın eğitimi hakkında kısacada olsa bir şeyler söylemeye çalıştık. Söylediklerimizin hepsi önemli ve uzmanlık işi. Günlük hayatın karmaşasından biraz uzaklaşıp, çocuklarımıza zaman ayırabilirsek, çocuklarımız ıssız adada yaşamadıklarını anlayacaklardır.

Kendi rahatımız için onları ihmal etmemeliyiz. Çocuğumuz kendisi ile ilgilenilmesini istiyorsa, lütfen TV'yi biraz kapatıp ona zaman ayıralım. Akşama kadar çalışıp eve yorgun gelen anne ve babalar için belki bazı şeyler zor olabilir. Unutmayalım ki; onlarla oynamak, onlarla halının üzerine serilmek, yıkmak, ona yenilmek, onunla çilli oynamak, çocuğumuzu çok mutlu edecektir. Bizde çocukluğumuza dönüp, bir an bile olsa, çocukluğumuzun gizemli dünyasında kendimizi bulacağız. Haydi onlarla ilgilenmeye hemen başlayalım. Onların bize ihtiyacı var. Onlar bizim ay-namız. Onlar bizim canımız...

Çocuklar toplumun aynasıdır. Onların ruh ve beden temizliğine özen göstermeliyiz.

YÖRESEL KALKINMA

HAYVANCILIK

M. Akif AVCI

Ülkemizde hayvan varlığı, miktar itibariyle çok yüksek olmasına karşın kesif yem ve kaliteli kaba yem yetersizliği nedeniyle besleme düşük kaliteli meralara dayanmaktadır. Diğer taraftan hayvan hastalıklarıyla gerektiği gibi mücadele edilememesi, ıslah çalışmalarının yetersizliği ve yetiştirme tekniğinin yetersiz oluşu, hayvansal ürün fiyatları ile hayvan yemleri fiyatları arasında dengesizliğin oluşu hayvancılığımızın istenilen düzeyde gelişmesini engellemektedir.

Hayvansal ürünlerle beslenme bitkisel besinlerle beslenmeden çok daha değerlidir. Bu itibarla gelişmiş ülke insanları daha çok hayvani menşeyi, gelişmemiş ülke insanları ise bitkisel menşeyi proteinler çok daha fazla yardımcı olmaktadır.

SİĞİRCİLİK: Sığırların etinden, sütünden ve gücünden yararlanılmaktadır. Ülkemizin tabiat şartları sığırçılık için uygun olup halen yaklaşık 14 milyon sığır varlığına sahibiz. Ülkemizde birim büyük baştan elde edilen verim oldukça düşüktür. Ortalama bir büyük baştan elde edilen süt verimi 1100 litre, canlı ağırlık 200 kg iken Avrupa ülkelerinde ise süt 3400 litre canlı ağırlık ise 450 kg'dır.

SİĞİR IRKLARI

Ülkemizde yerli sığır ırkları yanında menşei dış ülkeler olan ırklarda mevcuttur. Ülkemizde yerli başlıca dört sığır ırkı mevcuttur. Bunlar yerli kara, doğu kırmızısı, boz ırk ve güney sarı kırmızısıdır.

YERLİ KARA İRKİ: Orta Anadolu ve kısmen Kuzey ve Güney Anadolu'nun dağlık kısımlarında yaygındır. Bizim yöremizde hakim sığır ırkıdır. Bunlar küçük yapılı, kısa boynuzlu, koyu siyah renkli bir ırktır. Canlı ağırlığı ortalama 125-150 kg'dır. Yılda ortalama 300-400 kg süt verir. İyi bir kesim yem ve kaba yemlen beslendiği takdirde ve uygun bakım şartları sağlanırsa 1000-1500 kg kadar yükseltebilir. Sütünde yağ oranı %4- 4,5 tur. Etleri çok lezzetlidir. Kötü beslenme ve barınma koşullarında bile yaşamlarını devam ettirebilirler.

DOĞU KIRMIZISI: Doğu Güney Doğu ve kısmen Orta Anadolu bölgelerine yayılmıştır. Kestane kırmızısına çalan renktedir. Canlı ağırlığı ortalama 300-350 kg, süt verimi ise 1000-2000 kg'dır. Etleri lezzetlidir.

BOZ İRK: Trakya, Marmara ve Kuzey Anadolu bölgelerinde yaygındır. İri cüsseli ve boynuzludur. Süt verimi 800-100 kg'dır. Canlı ağırlığı 350-450 kg'dır. Mantafon sığırları ile yapılan melezlemeleri

çok iyi et ve süt vermektedir.

GÜNEY SARI KIRMIZISI: Sarı kırmızıdan, kırmızıya kadar değişen renkte olan bu hayvanlar ülkemizin Güney bölgelerinde yetişir. İri yapıdadırlar. Canlı ağırlıkları ortalama 350-400 kg'dır. Süt verimi yaklaşık 700-800 kg'dır.

Ülkemizde mevcut

yerli sığır ırklarının dışında menşei dış ülkeler olan yabancı sığır ırklarında bulunmaktadır. Bunlar verimlerine göre süt, et ve kombine ırklar olmak üzere üç'e ayrılır.

1) SÜT İRKLARI: Bu ırkların çeşitli çalışmalarla süt verimleri fevkalade arttırılmıştır. Sütçülük amacıyla yetiştirilmektedirler. Süt ırkları:

Jersey İrki: Diğer kültür ırklarına oranla küçük cüsselidir. Renkleri açık kahverengiden siyaha kadar değişir. Yılda ortalama 3000 kg süt verirler. Canlı ağırlıkları 300-700 kg civarındadır.

Siyah Alaca İrki: Siyah beyaz yani alaca renklidir. Memeleri büyük ve damarları belirgindir. Canlı ağırlıkları ortalama 500-800 kg'dır. Genellikle günde 25-30 kg, yılda 4000-4500 kg süt verirler. Sütteki yağ nisbeti düşük olup %3-3,5 civarındadır. Ülkemizin Batısında genellikle melezlemelerde kullanılmaktadırlar.

2) ET İRKLARI: Süt sığırçılığı kadar kar getirir ve az bir sermayeyle kurulur. Muhteşem ahıra ve fazla yeme ihtiyacı göstermezler. Hakim rüzgarlarına kapalı basit bir sundurmada besicilik yapılabilir.

Aberdeen -Angus İrki: Vucut fıçı gibidir. Bacakları kısa ve incedir. İneklerin canlı ağırlığı ortalama 500 kg'dır. Ülkemizde yerli karaları ıslah amacıyla geliştirilmişlerdir. Çevre koşullarına dayanıklıdır.

Herefort Sığırları: Rengi kırmızı kahverengidir. Baş ve sırtın ön kısmı, karın altı ve bacakları beyazdır. Dişilerde canlı ağırlık 500-650 kg'dır. Erkekler ise 900 kg'a kadar çıkabilir.

3) KOMBİNE VERİMLİ İRKLAR: Bu sığır ırkları hem etleri hemde sütleri için yetiştirilirler.

Mantafon Sığırları: Açıktan koyuya kadar değişen kahverengimsi gri renklidir. Boynuzları kısadır.

Bacakları kısa ve kuvvetlidir. İneklerde ortalama ağırlık 450-500 kg 'dır. Boğalar 900 kg'a kadar çıkar. Yıllık süt verimleri ortalama 3500 kg 'dır. Sütteki yağ oranı %3.7 'dir. Ülkemizde ıslah çalışmalarında geniş ölçüde kullanılmakta ve koşullarımıza çok çabuk uyum sağlanmaktadır. Yurdumuzun büyük bir kısmında damızlık hayvanlar ya bu ırkın saf alanları veya malzemelerinden damızlık olarak kullanılırlar.

Alman Kırmızı Sığırları: Renkleri kahvemsı kırmızıdan koyu kırmızıya kadar değişir. Doğu Anadolu kırmızı sığırları ile akrabadır. İneklerin ortalama ağırlığı 500-600 kg 'dır. Yılda ortalama 3000 kg süt verir. Sütteki yağ oranı %3.7 dir. Et , süt ve işverimlerinin yüksek olması bu ırkı ileride çok kıymetli hale getirecektir.

Sığırların üretilmesinde damızlık seçimi, damızlık çağı ve müddeti, çiftleşmeleri dikkate alınmalıdır.

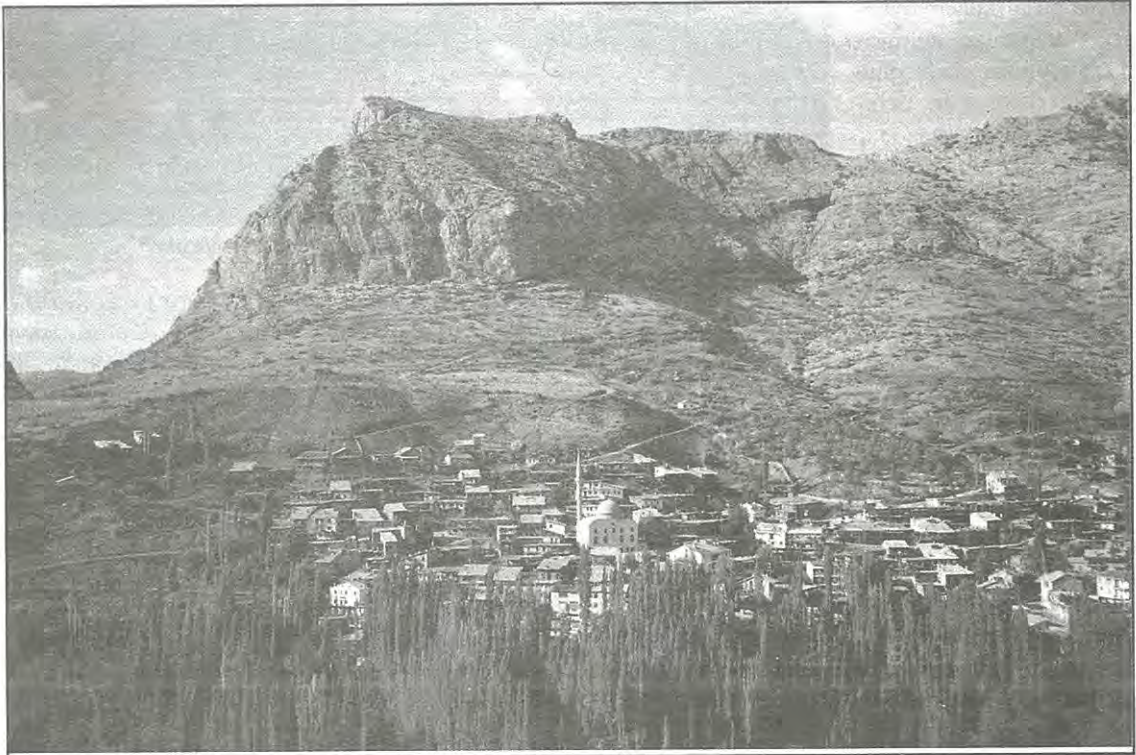
DAMIZLIK SEÇİMİ: Damızlık seçiminde dikkat edilecek ilk husus yetiştirilecek ırkın saf olmasıdır. Melez olan ırklarda her geçen yıl elde edilen döllerde verim, vucut yapısı değişikliğe uğramaktadır. Saf olan ırklarda verim, renk ve vucut yapısı her yıl aynı kalır. Sığırların saf olmaları bu sığırlar hangi ırka ait ise o ırkın bütün karakterlerini göstermektedir. Damızlık seçiminde sığırların yaşının bilinmesi çok önemlidir. Damızlık olarak seçilen sığırlardan uzun yıllar faydalanmak istenir. Geng hayvanları 1,5-2

yaşındaki düveler damızlık olarak seçilince 10-14 döl alınabilir. Ekonomiklik çok iyidir. Aynı zamanda seçilecek damızlık hayvanların verimli olmaları gerekir. İyi bir süt ineğinde meme yapısı büyük muntazam ön ve arka bağlantıları iyi olmalıdır. Vücut yapısı düzgün, sırtın kuvvetli olması gerekir. Ön bacaklarla memenin arasındaki mesafe uzun olması gerekir. Damızlık hayvanlar sağlam bir bünyeye sahip olması gerekir. Hayvanın derisi çekildiği zaman uzayan, bırakılınca derhal eski halini alan hayvanlar kuvvetlidir. Damızlık sığır seçiminde damızlık boğaya özel bir önem gösterilmesi gerekir.

Yöremizde hayvancılık pek fazla gelişme göstermemiştir. Hayvancılık yapılan şartlar beslenmeleri yeterli olmadığından hayvanların verimleri büyük oranda azalmaktadır. Çünkü bu kötü şartlarda hayvanlar kendi hayatlarını devam ettirmek için yedikleri yemleri bu yönde değerlendirirler. Ahırların güneş ışığı almalarını, temizliklerinin yapıp havalandırmalarının sağlanması gerekir. Beldemizde uygun şartlarda ahırlar yapılarak yeni melez ırklar getirerek bilinçli hayvan besiciliği yapılabilir. Komşu kasabamız Avşar'da standart besicilik yapılmaktadır. Onların bilgi ve tecrübelerinden faydalanabiliriz.

Gönüllerinizden sevgi eksik olmasın. Kazancınız, bol ve bereketli olsun.

KAYNAK: PROF. DR. Ahmet GÜNCAN

Koruyakadan Çetmi'ye bakış

SILA'DAN GURBETE MEKTUP

Nurçetin ÖZEL

Efendim şimdi okuyacağınız bu mektubu 16.06.1992 tarihinde Salı günü sabah saat dört sıralarında Fransa'ya Ahmet Güçlü'ye yazmıştım. Her nedenle gönderemedim. Mektup Ahmet Güçlü'ye idi amma; aslında mekup her Çetmili'ye geçmişten buruk hatıralar çağrıştıracağından ve bu hatıralarla kendi kendimize tekrar bir hesaplaşma ve Çetmi'yi tekrar düşündürme fırsatı vereceğinden dergide yayınlamayı uygun gördüm. Bakmayın siz Çetmi'nin toprağından gab olmaz diyenlere, bir ustası çıkpta çamuru yoğurup kap yapmadı ki olsun. Ben hala gelecek için ümit dolu olarak mektubumu aynen aktarıyorum.

Mektubun başına bir avare zamanınızda okuyun diye not düşmüşüm. Ama siz boş zamanınızı beklemeden okursanız sevinirim efendim. Selam ve saygı ile...

16.06.1992 Saat:4.25

KONYA

Esselamün Aleyküm
Oğluyan ordu, kıızılan oba olasıcalar hepinize merhaba. Nasılsınız? Emmi oğulları, dayı oğulları, hala oğulları, emmi kızları, hala kızları, bizim gelinler, bizim yeğenler eyimisiniz?Eyi olduğunuzu görür gibiyim. Allah'ım daim etsin, bereketli kulsın inşallah amin.

Efendim; Mektup yazmak pek adedim değildirdi amma alafak sabah saatin dördünde pire yakalamak için uyanınca (

Tabi ki yakalayamadığımı tahmin edersiniz.) nedendir bilmem içimden yazmak geldi. Çalışma masamın üzerinde senaryo yazdığım defterin ortasından bir iki yaparak çıkartarak her ne kadar ortaokulda öğretmenlerimiz "kırmızı kalemle mektup yazılmaz" dediyse de gecenin dördünde sağda solda kalem aramayıp yazmaya başladım. Esasında yazma sebebi pire dedim ya pire sebeplerden sadece bir tanesi tabi. Pireyi yakalayamayıp yorgun ve bitab düşünce dışardan bir güzel ses duydum. Bu ses dukguk sesiydi. Pencereyi açıp şu sesi bir güzel dinleyeyim derken, baktım ki öteki mahallenin birinde üren bir köpek sesi. Köpek bir tempo tutturmuş engayradan ürüyor. Herhaldeki yorulmadan dukguk gibi eşit aralıklarla ürmede pardon ötmekte.

Beni etkileyen bir başka nedende dün ikindin (Pazar-tesi) büromda çalışırken Hasan Uysal dostumun elinde bir battaniye ile hastaneye doğru gitmesiydi. Hayrola

dedim. Hasan; Amcam hastanede de onu çıkaracağız, doktorlar ümit yok götürün dedi, köyden ambulans çağdırdık deyince büroyu kapatıp Değirmenci Mehmet dayıyı son vaktinde de olsa görüp geçmiş olsun diyeyim diye ben de gittim. Lakin gittiğimde gördüm ki Değirmenciyi içerden sedye üzerinde çıkarmışlar. Ağzında kolay nefes alması için plastik bir ağızlık, kolunda serum takılıydı. Gözleri kapalı hülusa kendinde bile değildi. On gündür öylece yatıyormuş meğerse Değirmenci dayıyı ambulansa bindirmek için uğraşırlarken Alim dayı ile konuştuk. Köyden iki saatte geldiğini söyleyince ben şaşkırdım kaldım. Tabi izah edince aklım yattı. Alim dayı

"Bastonlar uzun yolculukların arefesinde ele alır"

arabayı göstererek bunun motoru yeni olsa bir buçuk saatte rahat Konya'da olurum, bu arabalar savrulmaz, kolay kolay devrilmez diye bir güzel methetti ambulansı. Tabi ki tahmin ettiniz. Ambulans sizlerin taa oralandan alıp Çetmi Belediyesi'ne hiçbe ettiğiniz ambulans. Allah razı olsun. Allah Halil İbrahim bereketi versin.

Uzatmayalım Değirmenci dayı arabaya bindirildi. Bizim Sığındı yoldaşı başında iki oğluyla birlikte üzerinde Çetmi Belediyesi yazan ambulansla köyün yolunu tutarken Hasan Beyle beraber büroya döndük. İçimden bir ses "bir gün sende aynı şekilde götürülebilirsin, hazırlığını ona göre yap haa" diyerek kulağımı çekti.

Senelerce sonra İzmir'den kalkıp akrabalarını aramaya çıkan ve de bulan rahmetli Mehmet amca aklıma geldi. Kendisini hatırlattı nedense.

Neyse konumuza dönelim, gece saat dördü geçiyor artık. Ben size kurban bayramında köye gidiş gelişim-

den bahsedecektim. Yani o zavallı pirenin nasıl Konya'ya geldiğinden. Efendim bayram namazını kıldıktan sonra yaylaya gittik. Anacığım Aşağı Dikmende İsmail'in Memiş'in damından birine oturmuş. Yandaki daire boş olduğundan bizde oraya yerleştik. Kurbanlar kesildi, kar pekmezlendi, kuşluk ılkısı, oğlak emişi, yayık yayması, gazan dibi sıyırması, gaymaklı bitti, keşli gatmer, saç üst' : et, köz üstünde karaciğer, böbrek, dalak derken tatlı bitti. Damın önünden şöyle Edilhan'a İtderesi'ne baktım. Galaycı Memiş tarla ediyordu. Bir sitil ayrıntı (Dur çocuk birde boşunu almaya gelip te yorulma diye) bir dikişte bitiren Goca Osman, Tıkır Cafer Ağa, Gılışlı, Guru Mustafa hepside tarla ediyorlardı. Yukarıda Gölükçü dayı ise aralığın dibine yatmış kovandan çıkacak oğlu bekliyordu.

Evin önünden ayrıldık köye gidiyoruz artık. Anam yukarıya kadar bizi çıkarıp uğurladı, helalleştik ve ayrıldık. Hanımla, çocuklarla biraz daha yokuş çıktıktan sonra yukarı harmana vardık. Meryem halam "a gara gözlülerim a gardaş guzuları " diyerek önümüze geldi. Boynumuza sarıldı. Hüseyin dayı harmanın yorağında dabakasını açmış tütün sarıyordu. Hemen yanında Çakılıdan Gizir dayı gelmiş oturuyordu. Yonca biçmişler, gurutmuşlar onu süreceklermiş. Düğenin hiç dişi yok bir diş çakıver dişeyiver demiş. Onunun için gelmiş. Neyse hepsini bayramladık. Yukarıdan anlığa baktım anılar vızır vızır çalışıyor. Düşündüm gözüm bir merdiven aradı acaba gapıyı açabilirmiyim diye kendime sordum.

Edilhan Goca gelip geçenlerden habersiz hala zamana kafa tutarcasına heybetli duruyor maşallah. Neyse ellerini öptük memnun oldular. Bu arada bizim hanımın derdi de yerdeki rengarek çiçekler, otlar. Kendisi onlar Allahı zikrediyor diye koparmaya kıyamazken az ileride esikte ineklerin uzun dilerine dolayıp dolayıp midelerine indirdiğini görünce şaşırdı tabi. Garammıklar çiçek aç-

mış, bir dal koparıp hanıma dikenine dikkat et diyerek verdim. Garammık çiçeklerinin okadar güzel tıttığını farketmek için hasret gitmek gerekmiş anlaşılan. Hemen söyleyeyim bu sefer garammıklı pilav da yiyemedik ilan burçağını da.

Bizim oğlan Ali dağdan daştan yolup gelmesine rağmen anam "aman çek mezete gala" diyerek pişirmedi. Yolda bir iki sütlü yemliğin tazelerinden, kolan guyuğun gartlaşmamışlarından bulup yedik. Şalbalar goca goca olmuş. Sütlüğüenler yolların kenarlarında bütün tazeliğiyle duruyorlar. Çocuklar yerde bir iki deke sakalı buldu. Derken Efegızı Mustafagilin yerine geldik. Mustafa dayı yonca biçiyormuş. Bizi güler yüzle karşılayıp elindeki tahta fıçıdan su ikram etti. İçtik. Efegızı Mustafayı görünce Gumru'yu hatırladım. O damda yatışını her Sığındı'ya giderken görürdük. Hiç gözümün önünden gitmez aklımdan gitmez. Neyse ayrıldık. Çocuklara şurada Yörükkanis'nın mezarı var okuyalım dedim. Aradık taradık amma mezarı bir türlü bulamadık. Biz yinede okuduk. Allah kabul etsin. Gapağzına geldik; Devedabanı develerin Gapağzının dolamalı yollarında şafak vakti buğday yüklü gatarlarla arka arkaya gidişlerini seyrederken Gaynar Mugardaki ekin ve yığınlara musallat olan develer aklıma geldi. Kim bilir dedim belki de çok kızdığım ardından koşarak bir taş vurup öfkemi alamadığım Morbeserek de bu katardadır diyerek aklımdan geçti. (Morbeserek: Meryem halama Goca Osmangilin evinin üstündeki evde, resmini çizipte altına Beserek yazıp gösterdiğim bunun adı Beserek dediğim gocaboğaz, şırahna garınlı mor deve)

Deve gatarını Gapağzının dolamalarında koyup geçtim. Zaten harman zamanında değil. Deve Gayasına vardım. Tat Osman emmim yukarı harmana oturmuş, öğendireğe bir yelken bağlamış. Hayrola emmi dedim. Foyraz beklerim yeğenim dedi. Meğerse Tat Osman emmim yoncayı biçmiş, kurutmuş, sürmüş gelecek sene daha çok yonca olsun diye savurup yonca tohumlarını tarlaya atacaktı. Onun için bekliyormuş. Foyraz ne olacaktı hay herif. Giş yeline savursun denesi mi kaçacak demeyin, iş öyle değil! Sordum tatlı foyraz olursa saman telef olmazmış. Osman emmimle vedalaşıp ayrıldık. Asarcığa geldim. Aklım ereli den beri yolun altında bir goca olur. Harmanın kenarında oturur. Bu goca Ebiş Ali'si. Her zaman mı orada oturur yoksa ben dikmene giderken hep mi bana denkgelir bilmem. Arada bir kesik kesik öksürür, lüle ağzında tabaka önünde harmanın yorağında duman tüten bir ocak, ocağın kenarında dumanın içinde kararmış bir çaydanlık durmakta. Selam verdik. Çocuklar gelin çay içelim dedi. Durama-

Koruyakadan; Kızılkaya, Ambarkaya ve Bozdağ ile birlikte Çetmi'ye seyir

dık. Sabah yolculuk var sağol dayı acelemiz var deyip ayrıldık. Yolda ilerlerken Ankyol'daki meşhur şeytan göçlerini hatırladım. Çavuşların Ahmet emminin şeytanlarla olan mal kavgasını ve düğünlerine davetini anlattım.

Mahmut Usta ile Topcu Dayı yolun üstüne oturmuşlar konuşuyorlarmış. Selam verdim. Hoş beşten sonra hah yeğen mühendis istersen sor dedi. Meğer Bolay göyündeki köprü kemer yapılırsa daha sağlam mı olur diye tartışıyorlarmış. Kendi aralarındaki cebelleşmeye biraz kulak verdikten sonra; bende kemer olsa daha sağlam olur, yükler direkt olarak ayaklara akar diye izah ettim. Topcu Dayı ben sana demedim mi inanmadın diye söylendi durdu. Yolumuza devam ettik. Millet bahçasının üzerinde Hatip Hoca Ahmet Dayı çıktı önümüze. Değirmenden geliyormuş. Elindeki yağlıktan cevizli kaymaklı taze tandır çıkarıp beldi hepimize dağıttı. Bizim hanımın Antalya'lı olduğunu öğrenince sevindi. Bizim uşaklarda Antalya'da diyerek hele biçeye durun dedi. Yukarıya hanımına seslenip elma, armut, erik getirmesini söyledi. Meyveler gelince çocuklar yolda yersiniz deyip zorla ceplerimize tıktırdı. Az ileri geçtik İmam (Ahmet Hocam) aşağıdan bahçeden önümüze çıktı. Eli avucu kan içerisindeydi. Geçmiş olsun hocam eline ne oldu dedim. Gülerek yanımıza yaklaşıp avuçlarını açtı. Avucunda kara dut vardı. Hepimize birer ikişer ikram etti. Çocuklar her adam kısmetini yer helal'i hoş olsun dedi. Gatırcı'dan bir su içtik. Hayrat sahiplerine fatihalar gönderip aşağıya eğildik. Yolda İraz teyzemle Emine ebem Makmararası tarafından geldiler. Şerif gelincem de sırtında bir torba ile onların peşinden geldi. Ellerini öptük. Emine ebem dua ede ede bir kaldı. Onlarla konuşarak köye geldik. Önümüzden Goca Ekiz geldi. Bahçeye gidiyormuş. Sonra Gadioğlu ile karşılaştık. Makmararasında Celilin diş ağrıyormuş. Elinde kerpeten diş çekmeye gidiyormuş. Emine ebem Garagülle'yi sordu. Gadioğlu zekarete dedi. Akşam sabah yolcu Allah yardımcısı olsun dedi. Emine ebem de Allah imandan Kuran'dan ayırmasın hepimizin gideceği yer orası dedi.

Mümin Dayı'ya ayakkabılarımızı yamattık. Gleşeden posdal diktirdik. Yürüdük gittik. Tıkır Cafer'in evinin altında Bolaylı ile Gonyalı oturuyorlarmış. Fatma gelincem (Hacı İsa kızı) Sığındı'dan gelmiş. Ayak üstü hasbihal ettik. Bize sarı elma ikram etti. Bolaylı Hala bize bakıp yayladan mı gelirsiniz gülüm, ne kestiniz gurban olarak diye sordu. Bende çebiç kestik diye karşılık verdim. Konyalı Hala sesini yükselterek "anan bir kısır keçi vermedi mi?" diye söylendi. Bulunandan kestik işte Allah kabul etsin deyip eve geldik. Gora'yı ananın tembihlediği yerde bulduk. Kapıyı açıp içeri girdik. Birkaç saattir yolda olduğumuzdan bir hayli yorulmuş ve acıkmıştık. Ananın yayladan gat-

tığı süt kesmesini ekmeğe dürdük, kurbanın ciğerini ocakta kavurup hep birlikte yedik.

Sabahleyin ezanla kalktık. Çocuklar üzerlerini giyinirken adet haline getirdiğimiz için evin arka kapısından çıkıp mezarlığa baktık. Hepsini yerli yerinde yatıyorlardı. Üzerlerinde diz boyu ot vardı. Ağaçlar yem yeşil her bir mezar huzur içinde, sakin, ne kavgaları var nede döğüşleri, ne harç dertleri var ne borç dertleri. Ne nafaka parası nede muhannet kapısı hiçbirşey umurlarında değil. Eskiden dünyayı iki kişi ile bölüşmeye bile yanaşmayanlar şimdi birkaç metre kare içerisinde bir fatihaya fitler. Bir fatihaya memnunarlar. Bir fatihayla hoşnut oluyorlar.

İnsan hemen öleceğini bilse bu dünyanın ne işine nede aşına tenezzül ederdi. Amma yinede iş, aş deyip gidiyoruz. Proje çiziyor, senaryo yazıyor, film çekme hayalleri kuruyoruz. Anlaşılan muhannedin kapısını bir babayiğit çıkıp kasasıyla pervazlarıyla birlikte söküp kırıp dağıtana kadar, muhannedin kapısını çalmamak için bu böyle devam edecek. Biz baktık böyle gördük. Yarın bizde okuyanlar bulunsun diye Allah kabul etsin fatihalarımızı okuduk ve Çetmi'den ayrıldık. Nazife hala ile Hacı Abdurrahman Güçlü ile vedalaştık. Konya'ya evimize geldik. Dostlar; işte bizim meşhur pire köyden bu şekilde geldi. Kendimiz sırtımızla köyde rahat yaşayan pileyi şehre getirdik. Şimdi de zavallıyı yakalayıp işini bitirmeye çalışıyoruz. Aslında pire bahane hemen hemen her sabah aynı saatlerde kalkıp senaryo yazıyorum. Bu günde birazda Değirmenci Dayıdan etkilenmiş olacağım ki bir mektup yazayım dedim. Fakat bizim mektup Köroğlu destanını geçti amma ne edelim içimizden öyle geldi biz de yazdık. Hepimiz hepimize kucak dolusu selamlarımızı sunar işlerinizde başarılar diler cümlemenizi Cenabı Allaha emanet ederiz.

NOT: Dostlar mektubum size yalan gibi gelecek amma bu mektubu onbeş sene önce yazsaydım hemen hemen hepsi doğru derdiniz. Kim bilir belkide onbeş sene sonra belkide onbeş gün sonra yalan olacağız. Allah cümlemize hayırlı ömürler versin.

Çetmi'nin iki sanat aşığı. Nurettin Özel, Mehmet Özel

ÇOCUKÇA

FIKRALAR

SAHTE Mİ?

Marketin birinden alışveriş yapan turistin, Türk parası yetmeyince kasadaki adama dolar vermiş. Adam para sahte mi değil mi diye kuşkuya düşmüş. Parayı evirmiş, çevirmiş anlayamayınca arka sırada bekleyen Temel'e uzatmış.

-Bir de sen bak hele, para gerçek mi? demiş.

Temel, paranın bir altına bir de üstüne bakmış, sonra masanın üstüne atmış ve bilgiç bir tavırla:

- Bu para sahte hemşerim, demiş.

Herkes şaşırmış.

- Bu kadar çabuk nasıl anladın?

- Bunun üstünde Atatürk resmi yok ki! Ordan, demiş.

TELEFON

Temel, bilim adamı iken bir arkeoloji araştırmaları konferansına davet edilir. Amerikalılar anlatmaya başlar;

- Biz ülkemizde yaptığımız kazılarda 25 metre aşağı indik ve telefon kullanmışlardır. Sıra Türkiye'ye gelir ve Temel başlar anlatmaya;

- Biz ülkemizde yaptığımız kazılarda 50 metre aşağı indik ama birşey bulamadık, der. Bilim adamlarının gülümsediğini fark edince de öyleyse bizim atalarımızda telsiz telefon kullanmışlardır!...

SOĞAN VAR MI?

Temel eczacılık fakültesini bitirmiş. Fakat eczane açacak kadar parası yok. Girmiş bir eczaneye:

- Beyefendi sizde soğan var mı?

Adam, Temel'i başından savmış. Temel bu durur

mu? Her Allah'ın günü yeni saçma sorularla geliyor-muş. Bir gün eczacı Temel'e:

- Kardeşim senin derdin ne?

- Burayı bana sat.

Eczacı Temel'den kurtulmak için eczaneyi satmış. Birkaç gün sonra Eczaneyi satan adam içeri girmiş. Temel'e:

- Siz de soğan var mı? demiş...

Temel adama;

- Biz de soğan var ama senin reçeten var mı? demiş.

ORMAN

Temel ile Dursun ormanda uyuyorlar. Bir ara Temel Dursun'a sesleniyor.

- Dursun ormanın güzelliğine bak. Temel;

- Ağaçlardan göremiyorum ki!

SAAT KAÇ

Temel boks maçında dayak yiyerek yere düşmüş. Hakem Temel'in başında 1, 2, 3, 4... saymaya başlamış. Temelin menejeri Dursun, Temel'in kulağına eğilerek:

- Sakın 9'dan önce kalkma. Temel, uflaya pufлая sormuş:

- Şimdi saat kaç?

ÖLEN TAVŞAN

Adamın biri terasta hamakta dinlenirken bir bakmış, köpeği ağzında birşeyi yerde sürüklüyor. Gitmiş yanına bir de ne görsün bu, komşusunun kızının çok sevdiği tavşan. Adam hemen davranıp, tavşanın ölüsünü güzelce

yıkayıp taramış ve kurutmuş, sonra çitin üstünden atlayıp kafesine yerleştirmiş ki, doğal sebeplerden öldüğü sanılsın diye. Her gün olduğu gibi komşunun arabası bahçeye girmiş ve küçük kız tavşanla oynamak için kafese koşmuş ama bir metre yakyaklaşınca

-BAAAABBBBAAAA, diye bağırarak, babası hemen koşmuş... Tabii bizim adam da iyi komşu rollerinde çite yaklaşmış yardım edebilir miyim diye? Babası çok sinirli bir şekilde:

- Nasıl bir sapık zihniyet küçük bir kızın tavşanını gömüldüğü yerden çıkarıp, yıkayarak tekrar kafese koyar anlamıyorum.

UYUYMUŞUM

Memur işine o gün geç gelmişti. Müdürün önünden geçerken kaçamadı. özür diledi: -Afedersiniz! Uyuya kalmışım! Müdür şaşkınlıkla sordu:

- Aaaa! Sen evde de mi uyuyorsun?

ALBAYI TUTUKLAYACAKMIŞ

Kim bilir hayallerinde neler saklı

Albay, binbaşıya:

- Yarın güneş tutulacak. Bu her zaman görülen bir şey değildir. erleri talim elbiseleri ile talim meydanına getirin de olayı görsünler. Bende orada bulunup kendilerine gerekli bilgiyi vereceğim. Şayet yağmur yağarsa, tabii bir şey göremeyiz. O zaman erleri, üstü kapalı talimgaha götürürsün. Binbaşı, yüzbaşıya;

- Albayın emri ile yarın sabah saat dokuzda güneş tutulacak. Bu her zaman görülen bir olay değildir. Şayet hava kapalı olursa bir şey görülemeyecektir. Bu durumda tutulma, kapalı talimgahta gerekli talim elbiseyle yapılacaktır. Yüzbaşı, teğmene:

- Albayın emri ile yarın sabah dokuzda talim elbise-i ile güneş tutulmasının açılış merasimi yapılacaktır. Şayet yağmur yağarsa ki bu durum pek görülen bir olay değildir. Albay kapalı talimgahta gerekli bilgiyi verecektir. Teğmen, başçavuşa:

- Yarın sabah dokuzda hava güzel olursa, talim kıyafeti ile albay tutulacak. Kapalı talimgahta yağmur yağarsa, alayın meydanında manevra yapılacak. Çünkü bu her zaman görülen bir olay değildir. Başçavuş, askere:

- Yarın sabah saat dokuzda kapalı talimgahta Alba-

yı tutacağız. Sabah hipiniz talim teçhizat ile hazır olun. Askerler kendi aralarında:

- Yarın sabah bizim başçavuş Albayı tutuklayacakmış.

DUVAR YAZILARI

* Param pulum yok diyerekten dert etme kendine. Kendini harca!

* AIDS virüsü de, Ebola virusu de maymun patentli.

* Maymundan gelip gelmediğimiz belli değil ama...

* Maymundan gideceğimiz kesin.

* Sıcak savaştan soğuk savaşa geçiverdik bir anda. Dünya çatlamasa bari.

* Kafanı çevirip durma! Aklından geçenleri okuyamıyorum yaa!

* Allahım! Kendim için bir şey istiyorsam namerdim. Yalnızca anneme zengin ve güzel bir gelin nasip et!

* Hakan yarın ki maçta forma giyemeyecekmiş...

Nasıl yani? Çıplak mı oynayacak?

* En güzel veli toplantısı, annemin gelmediği gün yapılandır.

* Baştan aşağı okudum mektubunu... Bir daha Japonca yazma haaa!

* Nefes kesen bir roman yazdım. Tüm okurlarım öldü.

* İkile de biz dört köşe olalım bakalım.

* Bu duvar yetmez, bana Çin Seddi lazım Çin Seddi!!!

* Hiç bir psikiyatrist insanı bir tuvalet kadar rahatlatamaz.

Sizin wc.ltd.A.Ş.

* Hiç bir önyargım yok. Bütün insanlardan nefret ediyorum o kadar.

* Benim aşağılık komplekslerim seninkiler kadar büyük değil, Tabi canım bizimki olimpiyat kompleksi ya!

Kumarı bırakacağıma bahse girerim.-Bende. -Sende olan ne?-Papaz

* İnsanların yalınayak dolaştığı bir ülkede huhukçunun görevi adalet dağıtmak değil ayakkabı dağıtmaktır ayakkabıııı! Hıdır kösele yaparsataroğullarının oğulligillergildemgillerler. Haklısın ama ayakkabıları adaletli dağıtmak için gene hukukçuya ihtiyaç var. Naberrr! yaaa!...

- Ömrü evet efendimle geçmiş insanlardan nefret ederim. Haksız mıyım? - evet efendim

- Kimse işe yaramaz değildir. En azından kötü örnek olabilir.

- Kötü Şans da olmasa şansın yüzünü göremeyeceğim.

Nimet Şansıbol

- Eskiden hiçbir işi tamamlayamazdım ama bu ke...

ESER BIRAKANLAR HİZMET VERENLER

Bilal BALCI

Kıymetli Çetmi'nin Sesi okuru; bu gün etrafımıza baktığımız zaman eskiye nazaran pek çok konuda geride , ziyanda olduğumuzun farkına varabiliriz. Eskiler güzel amaçlar için yaşamaya hizmet verip eser bırakmaya özen göstermişler.

Köyümüzdeki insanlardan Hatip Hoca ve Hasan Hoca bunlardandır. Yazları Göksekide oturur, vakit namazlarında ezan okur ve eskiden kurulu olan oda yerlerinde sohbet edip namaz kıldırırlarmış. Bazen Hadim Müftüsü bile onların sohbetine katılmak için o kadar yolu gelip gidermiş. İnsanların camiden sonra bir araya gelip dertleşip söyleştikleri yerler oda yerleriydi. Şimdi maalesef bir araya gelip hemdem olacağımız kahvehane bile kalmamış. Köyümüzdeki gurbetçilerden merhum Kerim GÜVEN bu konuda şöyle söylüyor.

"Okunmaz olmuş Gökseki 'de bir ezan

Ne oda yerliği kalmış ne düzen

Hani nerede Hatip, Hasan, Ahmet Hocalar.

Mezarları viran olmuş, üzerinde bitmiş yoncalar."

O insanların geride bıraktıkları hoş sadalar oldu. Mesela Hasan Hoca'mızın evlatlarından İmam Hoca-mız Çetmi'ye yirmibeş otuz yıl aralıksız hizmet vermiş. Bu gün Kuran-ı Kerim bilenlerin büyük bir kesimi onların rahle-i tedrisinden geçmişlerdir. Hiç kimseden bir ücret talep etmeden, başa kakmadan tamamen Allah rızası için çalışıp didinmişlerdir. İmam rahmetli bildiğiniz gibi hacca gitmiş ve orada vefat etmiştir. Köyden kimsenin bir kürek top-rağı nasip olmamış ama herkesin gönlünde yaşamaya devam ediyor. Onun cami damından ezan okumaya başladığı zaman taa Dikmen'den duyulması herkesin bildiği ve hayretle konuştuğu anımsadığı önemli bir anıdır.

Çetmi' de hizmet veren şahsiyetlerden birisi de Hüsem Ahmet Hoca'dır. Kışın karlı ve soğuk günlerinde Çingir koyağından düşe kalka , bastonuna dayana dayana caminin önündeki hoca-ya gelir (Şimdiki şadırvanın olduğu yerde) çocuk okuturdu. İkinci vakti çocukların getirdiği oyunlardan kalanlar onun evine taşınırdı. Ha-

nımı Emine Hala biz çocuklara kuru üzüm ve ceviz verir, durmadan dua ederdi. Hocadan darılınca Baki Mehmet'in damında toplanırdık. Ahmet Hoca ilahi okur bizler hem zikreder hem de amin derdik

Köyde erkeklerin yanı sıra kadınlardan da maddi manevi hizmetleri olanlar vardı. Bunlardan Sarı Gelin adete köyün ortopedi doktoru gibiydi. Eli ayağı çıkan yada kırılan birisi doğruca onun yanına gelir, gerekli ilgi ve tedeviyi görerek aynlırdı. Hatta insanlar dışında hayvanların da kırık çıkık hastalıklarıyla da ilgilenirdi.

Burada aklımıza gelenlerden Dulup Karısı, Yirik Eminesi, Topçu Karısı, Akkız Hala ve Konyalı Hala'da köyde herkeste emeği olanlardan. Topcu Hala köyde düzenlenen sohbet toplantılarında söz alır, nasihat eder, beyitler okuyarak kadınlarımızı dünya ve ahiret hayatı hakkında bilgi sahibi yapardı. Konyalı Hala tam bir osmanlı hanım efendisiydi. Kadın, erkek, çocuk herkesle şakalaşır dertleşirdi. O aynı zamanda köyümüzün ebe-hemşiresiydi. Hepsini rahmetle analım. Değerli hemşehrilerim. Köyün menfaatine bir çivi çakarak bile de olsa hizmet verenleri anmamız, unutmamamız lazım. Mesela; Mahmut Usta, Gök Mehmet, Emin Musa, Ebiş Ali, Köse Oğlu, Hacı Osman, Göbüt Ali, Güssünün Ali ve daha onlarcası hepsinden Allah razı olsun, Allah rahmet eylesin.

Bütün Çetmi'nin Sesi okurlarına sonsuz selam ve saygılarımı sunar Ramazan Bayramalarını tebrik ederim. Yeniden görüşmek dileğiyle...

Gönül ne kahve ister ne kahvehane gönül muhabbet ister kahve bahane

HAYATA

EVLENENLER

Adı Soyadı	Baba Adı	Evlenme Tarihi
Osman ARI Ayşe KOCAMAN	Ali Ahmet	Ağustos 2001
Yusuf KARADUMAN Ayşe KARADUMAN	Abdullah Alim	Ağustos 2001
Ramazan DAL Fadimeana BALCI	Mustafa İrfan	Ağustos 2001
Ebubekir KARAÇAM Hayriye KORKMAZ	İbrahim Abdullah	Ağustos 2001
Mehmet DAL Hatice KORKMAZ	Abdullah Hüseyin	Kasım 2001
Ali BİRCAN Fadimeana GÜVEN	Mustafa Mustafa	Kasım 2001

*"İçiniz rahat olsun, Çetminin gülleri Çetmi'yi koruyorlar.
Hacı ve Adem'den sevgiyle."*

HAKKIN RAHMETİNE KAVUŞANLAR

Safiya Abdullah lakabıyla maruf Abdullah EREN

Kasım 2001

MAHALLİ HABER

Sallar Köprüden itibaren Değirmen Köprüsüne kadar olan kasabamızın yolu asfaltlandı.

Belediyece Dökük köprüsü tamamlandı.

Sarıyardan Kuzandaki sayın üstünden ileriye doğru, Tuzladan Mezarlığın arkasını takiben Tepecik'e doğru yeni bir yol açıldı.

Oynak mevkisindeki koyaklara belediyece 2 adet köprü yaptırıldı.

Belediye tarafından kasabamıza bir petrol kuruldu.

Kasabanın imar Planının Revizyonu yapılarak Seki ile Eşek Yatağı arasındaki alan İmar planı kapsamına alındı.

Belediyece Kasabanın Ana Caddelerinin tamamı kilitli taşlarla yapıldı. Şu anda ara sokakların kilitli taş ile düzenlenmesi devam etmektedir.

Hemşehrimiz Ahmet ÜNAL'ın hayratı olarak oğlu Mehmet ÜNAL tarafından Eşek Yatağındaki yolun kenarına tarihi değerdi, çok güzel bir çeşme yaptırıldı.

Hemşehrimiz Abdurrahman KOCAMAN Balçılar dağındaki Siyami Efendi (Ziyam Efendi) ziyaret yerine bir mescit ve çeşme yaptırdı.

Hemşehrimiz Hamza AYVAT Ayboğazı mevkiine bir mescit yaptırdı.

GEÇMİŞ OLSUN

Kasabamızda pek çok alanda özellikle camilerimizin yapımında üstün gayret ve hizmetleri olan Mehmet Ayvat (Kara Mehmet) amca, geçirdiği rahatsızlık sonucunda ayaklarından birisini kaybetti. Çetmi'nin Sesi olarak acil şifalar, sabır ve metanet dileriz.

BİR ŞİİR

OĞLUMA MEKTUP

Hakkı ŞENER

Lütfeyleyip dinle atasözünü,
Daima güleç ol asma yüzünü,
Açık tut elini bir de özünü,
Sofrayı konuksuz kaldırma oğul.

Faydasız gördüğün işe bulaşma,
Zarar bile etsen doğrudan şaşma,
Yalana hileye sakın yanaşma,
Her olur olmaza aldırma oğul.

İlmi rehber eyle kendini tanı,
Beyhude yerlerde çürütme canı,
Sen insanoğlusun yerme insanı,
Sevgi bir goncadır soldurma oğul.

Mendil ol mazlumun akan yaşına,
Yardım et fakire kakma başına,
Aç dur amma, namertlerin aşına,
Varıp kaşığını daldırma oğul.

Tarih senin kimliğindir, varındır,
Ayyıldızlı bayrak nazlı yarındır,
Vatan senin namusundur, arındır,
Vatanı kimseye böldürme oğul.

Alimlerin meclisinden uzaklaşma,
Hakkına razı ol haddini aşma,
Az olsun şükreyle helalden şaşma,
Heybeni haramdan doldurma oğul.

Sen bilirsin bu Hakkı'nın derdini,
Ölürse duasız koyma ardını,
Mamur eyle meskenini, yurdunu,
Bağlarımı baykuş daldırma oğul.

"Ömür sürülür, toprakta!"

KÖY ODALARINDA

YILDIZ SELAMOĞLU

- Gine ne var Kara Yusuf, ne oldu da kendi kendine ne söylenip durursun?

- Ne olsun Çavuş Emmi, şu hayat pahalılığını görmüyon mu?... Canımıza taketti vallahi. Elde yok avuçta yok. Ahfesinde keçisi gibi kara kara düşünür olduk. Gördüğün gibi kendi kendimize söylenip duruyoruz.

- Yusuf Dayı haklı Çavuş emmi. Yerden göğe kadar haklı, gelen vuruyor, giden vuruyor. Şamar oğlanına döndük vallahi.

- Sen öğle dersin amma Arif oğlum, büyüklerimiz "Milletten aldığımızı millete geri veriyoruz" derler.

- inanma Yusuf Dayı inanma. Biz bu lafları çok duyduk. Siz daha iyi bilirsiniz. Bizim memlekette gelen enkaz devralır, giden benden sonrası tufan..." der.

- Ee, komşular sizi bu sefer çok dertli gördüm. Doğrusunu sorarsanız ben de sizin gibi düşünüyorum. Biz bu sıkıntıyı senelerden beri çekiyoruz. Bu yaşa geldim de bu memleketin işlerini düzgün gittiğine şahit olmadım. Sebebinide huluslar: Eflasyon mudur, iflasyon mudur ne bela ise işte oymuş sebebi.

- Hay ağzına sağlık Çavuş Emmi. Dilin dert görmesin. Ne güzel de söyledin. İflasyon... Kırk yıl düşünsem böyle bir söz aklıma gelmezdi. Hepimizi iflas ettiren hayat pahalılığına ancak bu ad yakışır doğrusu.

- Söyleyene değil söyletene bak.

- Sahi Çavuş Emmi bu okumuş yazmış adamlar, hükümet adamları niye bizim anladığımız dilden konuşmazlar da asyonli-losyonlu konuşurlar? Yoksa bizim anlamamızı mı istemiyorlar dersin ha?

- Arif oğlum sen meseleyi anlamışsın belli ki. Zaten arife tarif gerekmez. Geçen akşamki sohbette öğretmen beyi dinledin mi? Bizim dertlerimizden birisinin de yabancılaşma özünden kopma olduğunu söylememiş miydi?

- He ya, Çavuş Emmi ne güzel de anlatmıştı...

- Bakın yarenler bu öğretmen beyin sözlerine iyi kulak asın. Bu adam boş konuşmuyor. İyi dinleyin. Söylediklerini iyi belleyin... Ne diyordum?... "Bu topraktan neşet etmeli her şey. Kökleri bizim toprağımıza inmeli, bu topraktan beslenmeli ki derdimize şifa olsun..."

- Ya Çavuş Emmi çok doğru söz... Demek ki bütün bu kavganın sebebi buymuş. Yoksa ne diye mektep yüzünden kavga çıksın, kılık-kıyafet yüzünden birbirimize düşelim?... Bütün mesele var olmak kavgasıymış meğer.

- Yusuf Dayı mektepler dedin de aklıma geldi. Bundan böyle içki ve sigara içenler daha çok hayır işleyeceklermiş. Gazetelerde televizyonlarda öyle diyor...

- Tövbe, tövbe... oda nerden çıktı yahu?...

Kimmiş onu deyen? Bunlar iyice sapıttılar vallahi.

- Bırak şunları Kara Yusuf. Ne dediklerini bilmiyorlar. Bilseler böyle konuşurlar mı hiç? Göya içki ve sigara içenlerden alınacak para ile eğitime katkı sağlayacaklarmış. Olmaz olsun böylesi katkı. Sorarım size, insanlığın baş belası içki ve sigaradan kim ne hayır görmüş de memleket hayır görecektir. Ne beklenir böylesi gecenin sabahından bilmem ki.

- Çok doğru söylersin Çavuş Emmi. Haklı söze ne denir?

- Birde tutturmuşlar sekiz yıllık okul kavgası veriyorlar. Yok kesintili olsun yok kesintisiz ne yapıyorsun yahu, nedir bu kavga, deyen yok. Milletin fikrini soran yok. İş sen-ben kavgasına dökmüşler bir kargaşadır gidiyor. Millet aç-susuzmuş, perişanmış kimsenin umrun da değil. Rumlar Kıbrıs'ı silahlandırıyor, trafik kazalarında hergün onlarca insan hayatını kaybediyormuş kimseyi ilgilendirmiyor. Ben onu bunu bilmem milleti düşünen yok vesselam.

- Neyse Çavuş Emmi, hele şu çayları içelim de geri si Allah Kerimdir.

- Ağzımızın tadı kaçtı Kara Yusuf, ağzımızın tadı kaçtı. Görelim Mevla neyler/ Neylerse güzel eyler. Gerisinde sen tamamlar arif oğlum.

-Hak şerleri hayreyler

Zannetmek gayreyler

Arif onu seyreyler

Görelim Mevla neyler

Neylerse güzel eyler.

- Elbette elbette. Ne güzelde söylenmiş İbrahim Hakkı Hazretleri. Ruhu şad olsun.

- Amin Çavuş Emmi, amin.

- Estağfirullah öğretmen bey oğlum. Benimkisi emir değil, bir temennidir. Diyorum ki bu millet çorak toprağa döndü. Kökü kurumaya yüz tuttu. Kültürünü erfânını kaybetmeye başladı. Cehalet iflah olmaz bir dert oldu. Kendi tarihimizi, medeniyetimizi unuttuk. Bize bir yudum su veripte toprağımızı yeşerten yok. Sizi gördüm ümitlendim. Kendimi sanki yıllardır görmediğim bir yakınım gelmiş gibi hissediyorum. Demek ki bu millet daha ölmemiş daha ümit kesilmemiş ha? Ne dersin Çapur Salih?

- Doğru söylersin Çavuş Emmi. Köyümüzde artık gündönümüştür. Önümüz bahar olacak. Bu öğretmen bey nice çiçekler devşirip, nice fidanlar dikecek toprağımıza, inşaallah.

- İnşaallah Çapur, inşaallah. Bu millet böyle değildi. Biz sonradan böyle olduk. Bizim çocuklarımız ne içki bilirdi ne kumar... Bunlar durup dururken gelmedi köye. Bazı kendini bilmezler birşeyler yaptığını zannederek, bazıları da kasıtlı olarak bu millete çirkinlikleri reva gördüler. Biz şimdi bu yarayı tedavi edeceğiz. Yiğit düştüğü yerden kalkarmış. Bir zamanlar, iyi ahlaklı dillere destan olan bu yiğit düştüğü yerden kaldırılıp yeniden eski ihtişamına kavuşturulacaktır, inşaallah. Benim inancım budur öğretmen bey oylum.

- Allah senden razı olsun Çavuş Emmi. Sizin irfana kaldım doğrusu. Anladım ki sizden alacağım çok şey var.

- Öyle deme öğretmen bey oğlum, biz sizden öğreneceğiz.

- Bak Çavuş Emmi; siz bir ızdırabı temsil ediyorsunuz. Bu ızdırap hepimizin içini yakmaktadır. Bu ızdırabı dindirecek devlettir. Bi devletimize sahip çıkmak ve onu yüceltmek zorundayız. Milletin derdini devlet iyi edecektir. Bunun yolu da ilim yoludur, hikmek yoludur. Rehberimiz ilim olmadan aydınlığa çıkamayız. İlimi kültürü ve sanatı bu toprakta biraz evvel sizin de dediğiniz gibi yeşertmek zorundayız. ilimin yeşermesi içinde hürriyet gibi bir güneşe ihtiyaç vardır. Hürriyetin olmadığı yerde ilim yeşermez. Öyle değil mi Hocam?

- Çok önemli bir konuya değindiniz öğretmen bey. Ben de aynı kanaattem. Bir defa devletimize sahip çıkmalıyız. Onunla kimseyi oynatmamalıyız. Zira devlet yıkılırsa altında bizler oluruz. Dinsiz devlet, devletsiz din olmaz. Tarihimiz ve kültürümüz buna şahittir. İşte bayrağımız... İşte camilerimiz. Devletle din iç içedir.

- Hocam sözünüzü balla kestim. Sizin şu sözlerinizi duyunca onu tamamlayacak bir güzel söz geldi aklıma. Buraya gelmeden önce bir şölene katılmışım İstanbul'da. Fetih şöleniydi. O gün salonda şöyle bir yazı asılıydı "İslam kalmak milletin tarihi karardır" Hatta salonda bulunanlarla hep birlikte haykırmıştık bu sözü.

- Aman Allah'ım ne muazzam bir sözmü bu, Ne hikmetli bir söz. Ya, muhtar görüyor musun duyuyor musun...? Bu söz herşeyin izahı değil mi. Bu sözün üstüne söz söylemek bal üstüne sirke yemeye benzer sen ne dersin hoca efeñdi?

Çok doğru söylersin çavuş emmi. Bugünkü

sohbetiniz çok bereketli geçti maşallah. Yüce Allahtan dileğim odur ki burası Şeyh Edebalı dergâhı olur kavgayı değil sevgiyi yüceltiriz kader, birgün Kara Osmanın yolunu buraya uğratarıverir himmet alır giderde sizin hayal edemediklerimizi yapar. Himmet dedin de aklıma bir şiir geldi. Şair şiirin bir yerinde şöyle diyordu.

Hak dilinden anlamayan
Halka himmet sunabilmez.
Devlet soylu küheylendir
Muhannesler binebilmez.
Binebilir olsa eğer
Mazlum ahı dinebilmez.

Hay ağzına sağlık öğretmen bey. Vallahi mest oldum Allah ilmini artırsın, bahtını açık etsin. Bugün hepimizi ihya ettin. Sağol, varol. Hocam son sözünde sen söyle istersen.

Bugünkü sohbetimiz öğretmen beyimizin sayesinde, pek güzel geçti. Boş lakırdının hiçbirimize faydası yok. Peygamberimiz buyuruyor ki: "Ya öğrenen ol, ya öğrenen ol yada onları seven ol, sakın dördüncüsü olma".

Allah razı olsun sözü en güzel en doğru insanın emriyle bitirdik. Söz bitti, sıra çaylarda. Kâhya İsmail, sohbet daldın çayları unuttun galiba. Ne dersin...?

7. Çetmililer Gününden bir kesit. Vakıf ve Belediye başkanlarımız birarada omuz omuza

MANEVİ MİMARLARIMIZ

AHMET YILMAZ

Hız. Mevlânâ

Gene gel, gene.
Ne olursan ol,
İster kâfir ol, ister ateşe tap, ister puta,
İster yüz kere tövbe etmiş ol,
İster yüz kere bozmuş ol tövbeni.
Umutsuzluk kapısı değil bu kapı;
Nasılsan öyle gel.

Haydi ben bensiz geleyim, sen sensiz gel.
Ne varsa şu ırmağın içinde var.
Soyunalım iki can, dalalım şu ırmağa, hadi.
Bu kupkuru yerde yakınmadan gayri ne gördük,
Bu kupkuru yerde ne gördük zulümden gayri.

Bu ırmakta ne ölmek var bize,
Bu ırmakta ne gam var, ne keder var, ne dert.
Bu ırmak alabildiğine yaşamaktan,
Bu ırmak iyilikten, cömertlikler ibaret.

Durma, çabuk gei, gelmem deme.
Ne evet demek yaraşır sana, ne hayır.
Senin şanına sadece gelmek yaraşır, dostum.
Senin şanına sadece gelmek yaraşır.

Hız. Mevlânâ, şimdi, Afganistan topraklarında bulunan Belh'te doğdu. Başta; babası, Belh'in ileri gelenlerinden Sultan ül Ulemâ lâkâbıyla anılan Bahaeddin Velede vede Seyyid Burhaneddin Hız.leri olmak üzere Rum ve Acem'in en büyük bilginlerinden ilik tahsil etti. Kendisiyle barışık, halkla barışık, devletle barışık bir yaşam sürdü.

Şems'le tanıştı, her şey değişti. Hafızasındaki kütüphaneler dolusu bilgi anlamını yitirdi. Hakikatte akıldan öte bir şey, aşk vardı. İnsanda var olan cevher aşkı. En büyük mertebeler ancak aşkla aşıldı. Şanlı sevgilisini gece Mîrâc'a yürüten, Allah'ın aşkı değilmiydi? Kâinat bu aşk yüzünden yaratılmamış mıydı? Şems, Hız. Mevlânâ'ya ayna tutmuş, kendine bakarak bir gerçeği görmesini sağlamıştı. Hız. Mevlânâ, "Sen, tanrı kitabının bir nüshası. Baş dönmüş, bir halde dünyanın etrafında koşup duruyorsun? Kimi arıyorsun? O aradığın senden dışarda değil ki." Sözleriyle, dikkatleri insana yöneltti.

"Efendi, sen kendinden kendine sefer et, kendinde kendini ara." Diyen gönüller sultanı Mevlânâ, akıl yordamı ile hakikati araştıran Eflâtun'u çok gerilerde bırakarak insan gönlünün derinliklerine indi. Hakiki insanı ve insanda bulunan cevheri keşfetti. "Ey can, sevgilin kimdir, haberin var mı? Ey gönül, senden dışarda değil

ki." Sözleriyle, dikkatleri insana yöneltti.

Hız. Mevlânâ, 17 Aralık 1273 tarihinde "Şeb-i Arûs" düğün gecesi diye adlandırdığı Hakk'a vuslatına kadar. yaklaşık 80 yıllık ömrünün büyük çoğunluğunu Konya'da geçirdi. Binlerce beyit ve rübâi ihtiva eden "Mesnevi" ve "Divan-ı Kebir", 150 mektubun toplanmasından meydana gelen "Mektubat", yedi vaazının zaptedildiği "Mecâlis-i Seb'a", çeşitli sohbetlerde, sorulara verdiği cevapların toplanmasından vücut bulan "Fihî mâ-fih" adlı eserleri mevcuttur.

Tarikat kurallarını koymak açısından Mevlânâ'nın Mevlevilikle ilgisi yoktur. Ancak, Mevleviliği, Mevlânâ'dan ayrı düşünmek mümkün değildir. Mevlevî Tarikatı, Mevlânâ'dan sonra, oğlu Sultan Velede döneminde kurulmuştur. Sultan Velede; babasının şiirleri için, "Tanrı'dan rahmettir anın sözleri, körler okusa açıla gözleri." Diye yazmıştır. Mevlevî Tarikatı, önemli ilim merkezlerinde açılan dergâhlar kanalıyla insan topluluklarının her kesiminden kabul görmüştür. Mevlevilik, "Can" adını verdiği insanın dünyevi ve uhrevi bütün ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik eğitim yapısıyla, insanı hayattan koparmayan, hatta, topluma faydalı bir birey olarak hayata atılmasını ilke edinen bir tarikattir.

Aşk ateşinin düştüğü her gönül, hakikate ulaşmak için Mevlevî dergâhlarına yönelir. Bu gelişteki amacı, büyük şair Nazım Hikmet şöyle ifade eder:

Sararken alnımı yokluğun tacı
Silindi gönülden neş'eyle acı
Kalbe muhabbette buldum ilacı
Ben de müridinim işte Mevlânâ

Ebede set çeken zulmeti deldim.
aşk'ı içten duydum, arşa yükseldim.
Kalpten temizlendim huzura geldim.
Ben de müridinin işte Mevlânâ.

Mevlevî olmak için dergâha gelen kişiler, bir dede aracılığı ile hiyerarşik düzen içinde Aşçı Dede'ye müracat ederlerdi. Müracatları kabul edilenler, matbahtaki, yedeklerin bulunduğu yer, sevk yeri manasına gelen "Saka Postu"na oturtularak üç gün misafir edilirdi. Yeni başlayan manasına, "Nev-Niyaz" vede "Müptedi" adı verilen acemiler, özel ihtiyaçları dışındaki zamanlarda hep bu postta oturarak derghahtaki olup bitenleri izlerlerdi. Ancak, bu misafirlik bildiğimiz misafirliklere benzemezdi. Bu üç günlük süre içerisinde özel ikram görmedikleri gibi, kendileriyle konuşulmaz, hatta, selam dahi verilmezdi. Adeta yokmuş gibi davranılırdı.

Mevlevî dergâhlarında matbah denen mutfak, bire-

vin temizlik, intizam, usûl ve adab bakımından disiplinli bir eğitimle karşılaştığı ilk bölümdür. Ayrıca, "Can"lara hizmet etmek Mevlevilikte önemli bir mertebedir. Mevleviler, temizlik, giyim, güzel konuşma, görgü kurallarına uyma, beceri ve ahlak bakımından topluma örnek olan insanlardı. Hijyen çok önemli idi. Yemekte, kaşık, dış yüzü ile doldurulur, iç yüzü ile ağza alınırdı. Kaşığın ağza sürülen kısmının yemeğe batırılmamasına dikkat edilirdi. Yemekte birisi su içerken herkes kaşık bıraktığı için, su, sofraya ters dönülerek gizlice içilirdi.

Bütün Mevlevî dergâhlarında başta, Kur'an-ı Kerim ve Mesnevi dersleri olmak üzere Astronomi, Matematik, Fizik gibi pozitif ilimlerin yanında yabancı dil ve felsefeden başka, kuyumculuk, hat, tezhip, süsleme gibi güzel ve ince sanat eğitimi de yapılırdı. Aldıkları eğitim sonucunda bu dervişler, kaabiliyetleri doğrultusunda hoca, esnaf, sanatkar sıfatıyla her biri bir meslek erbabı olarak hayata karışır, devlete ve millete faydalı bir fert olarak insanlara hizmeti sürdürürdü.

"Sen ne bilirsin ki, ben, iç alemimde nasıl bir padişahla oturmaktayım? -Bizim bedenlerimiz birer evdir. Ruhlarımız misafir. Ey, Allahım, biz yokuz. Bedenlerimiz de canlarımız da senin gölgenden ibarettir. Aslında, tenlerimizde misafir olan canlarımızın canı da sensin- ey hakikat fakiri. sen kendi ekmeğini kendi sepetinde ara." Semâ aşktır. Sevgiliye pervâne olmaktır. Kainatta, her sistemin, her yıldızın, gezegenin, her cismin ve her zerrenin dönmesindeki sırdır semâ. Semâ'da çarkın merkezi kalptir. Edeben ve bedenen semâ a müsait olan bir derviş, disiplinli bir çalışma ile üç ayda semâzen olabilir.

Duy şikayet etmede her an bu ney,
Anlatır hep ayrılıktan bu ney.
Der ki feryadım kâşılıktan gelir
Duysa her kim gözlerinden kan gelir.

"Bugün de, her gün gibi yine harabız. endişe kapısını, düşünce kapısını açma. İçli feryadı, yanık sesiyle bize her şeyi unutturan Rebabı eline al, çalmaya başla. Aşk Rebabının feryadı, inlemesi, gerçek sevgilimizin, gönül sultanımızın yayından, O'nun mızrabındandır. - Sakın; Bu rebabdır, bu sesi rebab çıkarıyor... demel!"

Mûsikî ve semâ, Mevlevilikle özdeş kavramlardır. Tasavvufdaki her anlamın aksiyonlarla sembolize edildiği semâ mûsikî eşliğinde yapılır. Mûsikî, ruhlar meclisinden aşına olduğumuz seslerden ibarettir.

Mevlevî dergâhları, aynı zamanda birer konservatuardır. Halka, mûsikî ilminin her türlü inceliklerinin gösterildiği en önemli mekanlardır. Dergâh mensubu yada dışardan gelen mûsikîye yatkın kaabiliyetli talebelere, devrin üstad mûsikî şinasları ders vermekteydi. Mûsikî ilmi ve icra'ında muaffak olmuş talebeler mut-

rıpta yerlerini alır, ayın meşkine katılırlardı.

Mevlevî olmak için binbir gün süren sıkı bir talip, terbiye ve diyetten geçmek gerekirdi. Bu talim ve terbiyeye "çile" denir. Çile, özde, nefsi terbiye etme, eğitim ve tefekkürden ibarettir. Matbahda onsekiz gün kararak ayakçılık yapmakla başlanan çile onsekiz evresi vardır. Onsekiz adedi mevlevilerce mukaddestir. Mesnevinin ilk onsekiz beytini temsil eder. Buna "Nezri Mevlânâ" denir. 1001 gün çile çeken dervişe "Dede" payesi verilirdi. 18 evre, aslında 18 ayrı iş demekti. Dergâhlarda, her iş bir dedenin sorumluluğunda idi. Dedelerin bir diğer işi de, kutretlerince muhtedikleri eğitmekti. Gündüzleri, sorumlu oldukları işle meşgul olan dedelerin geceleri, okumak ve tefekkür etmekle geçerd. "Git gözlerini kapa ki; bütün gönlün göz olsun".

Mevlevilikte, 2 zümre vardır. Birincisi; 1001 günlük çilelerini tamalayarak dede payesi almış dergâh mensuplarıydı. Bu gerçek mevlevilere "Dedegan" denirdi. İkincisi daha önemli bir sınıftı. Ki, çoğunluğu teşkil ederdi bunlar mevleviliğe ilgi duyan, seven fakat toplumda önemli paye ve işlere sahip oldukları için çileye zaman bulamayan kişilerden ibaretti. Bu önemli çoğunluğa "Muhibban" denirdi. Başta Sultan III. Selim ve Sultan Reşat olmak üzere birçok Osmanlı padişahı, veziri ve paşası mevlevî muhibbi idi.

Dergâhların, "Meydan-ı Şerif" denen büyükçe bir bölümünde, dedegan zaman zaman toplanarak istişare ederdi. Muhibbanın katılmadığı bu toplantılarda dergâh mensuplarının sicilleri incelenir terfi yada disiplin cezaları karara bağlanırdı. Cezaların en ağırı "Seyahat Verme" idi. Seyahat verme dergâhta istenmeyen kişiye, ayakkabılarının dışarıya doğru çevrilmesi suretiyle kibarca git demekti. Ayrıca, başka bir dergâhın adresi, giysisinin cebine gizlice bırakılırdı.

Sâka postunda misafir olarak oturan müptedi kendisine yapılan hilçlik muamelesine 3 gün katlanabilmişse, aşçı dede ona şu mealde bir söz söylerdi.

"İşte bu, tariki Mevlevînin 3 günden beri namaz niyaz hizmet ve mihnetini gördüm. Bundan çok daha büyük meşakkatler vardır. Tahammül ve sabır ister. Sana eziyet ederlerse asla karşılık verme, kimseye el kaldırma, dil uzatma. Herkese "eyvallah" de. Dost ve düşmandan gelen bela ve cefaya sabır ve tahammül göster herkese tevazu eyle. Namazında niyazında ve hizmetinde ol. Kendi rızan ile bu tarikatı ve hizmeti kabul edersen seni biz bütün günah kusur ve ayıbınla kabul ederiz. Bizde bilmediğin görmediğin daha ne kusurlar vardır sende bizi bütün ayı kusurlarımızla kabul edersen aramıza girebilirsin.

Müptedi bunlara rıza gösterirse geldiği kıyafetle, ayakçı olarak matbaha alınır, 18 gün sonra Aşçı dede tarafından sikkisi tekbirlenir ve mevlevilik kisvesi giydirilirdi.

ELİNİZİN ARTIĞI

ENVER ÖZEL

Değerli hemşehrilerim muhterem Çetmililer, çocuk, genç, ihtiyar kadın erkek cümlenize merhaba. Elinizin Artığı sayfamıza hoş geldiniz. Bu sayfamızda sizlerle Çetminin ve Çetmilinin kültür yapısının önemli bir parçası olan mutfak kültürümüzü gücümüz yettiğinde anlatmaya daha doğrusu sizlerle paylaşmaya gayret edeceğiz. Bizimle paylaşmak istediğiniz, yöremize ait yemek tarifeleriniz varsa bize yazmanızı istiyoruz. Özellikle Çetmili hanımlar haydi gösterin marifetinizi. Efendim biz bu sayfada televizyon kanallarının sabah programlarındaki gibi kitaptan okuyarak bu kadar gram şundan bu kadar gram suyundan koyun mikseri açın robotu getirin tencereniz teflon olsun düdüklü olsun hüpbüklü olsun demeyeceğiz. Biz çetmide yapmış olduğu yemekle ün yapmış Allahın rahmetine kavuşmuş ya da halen yaşamakta olan çetmililerle bizzat yanlarına gidip onlarla konuşup aldığımız tecrübeleri size aktaracağız ve sizlerle paylaşacağız.

Sözü fazla uzatmadan işimize bakalım.

Aldım kağıdı kalemi koyayım gedige daşı
İşte yemekler sultanı bak işte aşların aş
Nedir diye sorarsanız bugünkü tahranaaşı

TAHRANA AŞI

Efendim mevsim kış ortalıkta fazla kar falan yok ama kesici bir soğuk var. Nasıfların odasının önünde Zeybekgilin damı ile Hacı Süleymangilin damlarının birleştiği yerde celenin ucunda ellerim cebimde sığdım duruyorum, vakit ögele namazı sonu. Millet camiden dağılıyor. Damın ucundaki muhariye/baca) ayağını koydum muharının dabaklarındaki sıcaklıkla ayağımı ısıtmaya çalışıyorum. Ayağımdaki spor ayakkabılar su almış zaten. Ellerimi cebimden çıkarıp muharının deliğinden içeri sokup sokup ısınan ellerimi yüzüme sürüyorum, bir yandan da köyü kışbakışı seyretmeye çalışıyorum, bir yıldır görmediğim köyümle özlem gideriyorum.

Etrafıma bakınıyorum. Bacalardan duman çıkıp yavaş yavaş köyün üzerine dağılıyor. Bu arada karımda hafiften aç. Bir an burnuma bir yemek kokusu geliyor tamam dedim bu o. Kokusundan tanıdım,

en az bir yıldır yemediğim tahranaaşı, Bir köpek tizliğiyle etrafımı kokladım. Tahranaaşı yakınlarda bir evdeydi. Hangi ev olduğunu kestirmeye çalışıyordum. Tam o sırada arkamdaki evin balkonundan bir ses duydum. Döndüm baktım tahmin ettiğim tanıdığım ses Ellez Mehmet dayımın sesi, ulan yeğenim dedi. Bu havada orda ne durursun hava bıçak gibi kesiyor, üşütüp hasta olacaksın gel buraya bir hem İsmahan gelincen yemek yapmış çocuğu çağırda oda yesin dedi, oyalanma çabuk gel sofraya beklemes dedi. Kendi kendime dedim ki iyi olacak hastanın doktor ayağına gelir. Tamam dayı hemen geliyorum deyip Ellez Mehmet dayıngilin evine yöneldim. Eve yaklaşım merdivenleri çıkarken Tahranaaşı yanık kokusu genzime doluyordu heyecanlandım. Birden içime bir sevinç doldu. Tahranaaşının hafiften dibi tutmuş olacak ki nohut fasulye pancar kekik acı biber kokusu kapıdan içeri girerken sanki beni kapıda karşıladılar. Selamünaleyküm diyerek içeri girdim. Mehmet dayı ve İsmahan gelincemin ellerini öpüp ocağın kenarına oturdum. İsmahan gelincem bana iki dakika müsade edin şu ineğin yalını bir verivereyim deyip eline telden sap takılmış büyük yağ tenekesinden yapılmış kovayı aldı çıktı. Mehmet dayıda Yeğenim sen kusura kalma bende bir abdest tazeleyeyim bu arada deyip ocağın önündeki kara ibrığı aldı balkona çıktı, odada yalnız kaldım. Ocakta ateş kövceriyordu. Ocakta kürenin yanına iki pelit tomsusu yanyana durmuş ateşin tutuşmasını sağlayan pelit çaylakları biraz uzun olduğu için ocaktan odaya doğru taşıyorlardı. Yanan çaylakların üstüne bir sayacak ayakları küle gömülmüş ocağa yerleşmiş sayacanın üstünde de tencereden büyük kazandan küçük bizim goca tencere dediğimiz büyükçe bir kap gözüme ilişti. Damdan kokusunu aldığım tahranaaşı tenceresiydi bu. Yanı başımda seccade olarak kullanılan beyaz bir koyun postu asılıydı. Alın ve ayak gelen yerlerinin tüyleri hafif dökülmüş postun yantarafında köşede duran kırkpara dediğimiz ekleme bezden yapılmış döşegin üzerinde bozumturak siyaha yakın bir kedi kafasını boynunun altına almış mırıl mırıl uyuyordu. Benim odaya geldiğimi görmemiş gibi yapıp uyumaya devam etti, tam karşımda üç kapaklı bir belge belgenin kapakla-

rı cepcebelerle süslenmişti. Karşı duvarda çivilere asılmış elbiseler elbiselerin üzerine ise keklik motifleri işlenmiş kenarları örülü giysilerin üstünü kapatacak büyüklükte beyaz bezden yapılmış elbise örtüsü gözüme ilişti. Elbiselerin yan tarafında bir tüfek asılıydı. Bu bir dolma çiftiydi Mehmet dayımız dağa taş nere giderse gitsin yanında taşıdığı en iyi arkadaş dolma çiftesiydi bu. Tüfeğin hemen yan tarafında pencerenin üst kenarıyla birlikte özel yer yapılmış kafesi oraya konmuş kafesin içinde irice bir keklik geziniyor arasıra cırcır diye sesler çıkıyor. Kafese yaklaşıp kekliğe yakından baktım ne güzel hayvan dedim kendi kendime boynundaki renkler ne güzel yakışmış diye düşündüm. Keklik arasıra önündeki sudan içiyor. Kafasını kaldırıp etrafına bakınıyor kısa kısa gagguburak, gaggubuk, gaggubuk, diye sesler çıkıyordu. Bu sırada döşegün üzerindeki uyuyan kedi yan gözle bıyıklarının üzerinden kısık kısık kekliği süzüyor. Kafesin içinde birde o yüksek yerde olmasan ben sana ötmek nasıl olur gösterirdim der gibi kekliğe bakıyordu. Pencerenin yanında küçük bir dolap vardı dolap duvarda gömülüydü. Ortasında iki kapak kapakda küçük bir anahtar asılıydı dolabın en üstü sürgülü camla kapatılmıştı camın içinde el yazması deri kaplı Kur'anı Kerim görünüyordu. Dolabın yanında ip büküğü gümüş bir çark çarkın arkasında iki tane bakırdan güğüm ama ağız ve içi pırlıl pırlıl kalaylanmış parlıyordu. İçindeki su da büyük ihtimal goyak muğarındaki musluğun suyuydu. Ben böyle evin içini hayal alemine dalmış gibi seyrederken kapının açılmasıyla hayal aleminde uyandım. Mehmet dayı elinde ıbrıkla içeri girdi yeğenim kusura kalma seni yalnız koyduk dedi o sırada İsmihan gelincem çinko bir leğene yaprağı yenmiş pür çalısı doldurmuş geldi nefes nefese kalmış elindeki çalıları ocağın yanına bıraktı. Bu zamanlarınız hayır ola gülü dedi. Sağol gelince akibetimiz hayrola dedim. A güzel gülüm kusura galma seni beklettim dedi. Mehmet dayın seni soğukta beklemesindeyi sofraya hazır sofraya bekletilmez diye çağırdı dedi. Ben şimdi sofrayı kuruyorum diyerek sofraya bezini serdi. Ne kusuru gelince siz kusura bakmayın dedim. Zaten damdan eve gelmem odaya oturup hayal alemi gibi etrafı seyrederken kapı sesiyle uyandım. Hepsini beş on dakika anca sürmüştü. Mehmet dayı kekliğin yemiyle uğraşırken Gelincem sofrayı serdi. Ekmek teknesini getirdi içi yufka doluydu, tavlanmış katlanmış dörümlemiş bir tekne yufka ekmek kaşıkları bir kaç birşey daha getirdi. Ortaya bü-

yükçe bir leğen koydu. Lahana turşusu getirdi, küçük bir kapta pekmez koydu. Sonra Mehmet dayıya dönük Şendeği lüzumsuz işleri bir boşlada haydi sofraya dedi. Gelincem dayımın keklikle uğraşmasına kızıyordu. Dayım hemen ekledi kekliğin callasını tavşanın dolmasını seversin ama değil mi dedi. Gelincem aman herif sana laf yetmez haydi buyrun sofraya dedi. Sofra bezinin ortasına koyduğu leğeni alıp ocağın yanına sayacağın üstündeki tahranaaşı çenceresinin yanına gitti ocağın yanındaki ucu eğilmiş çiviye asılmış tutacağı alıp onunla belli belirsiz ocakta kaynayan çencerenin ağzını besmeleyle açtı büyük ağaç bir kepeçle çencereyi sağdan sola doğru bir iki karıştırıp elindeki leğene doldurmaya başladı. O sırada odaya mis gibi bir koku yayıldı hani derler ya yemede yanında yat.

O sırada merdivenden ayak sesleri gelmeye başladı. Kafamı çevirdim pencerenin önünden üç dört kişinin geçtiğini gördüm. Kapı çalındı. Mehmet dayım buyurun yeğenlerim dedi. Kapı açıldı içeriye Gök Kerim, Keko, Gizirin Hüseyin, Güççük Hacı, Çavuşların Ahmet arka arkaya girdiler. Gelincem hemen etrafa buyurun gülüm dedi. Meğerse İsmihan gelincem onları ineğe yal vermeye indiğinde Gizir dayıların ahırının altında görmüş. Onlarda Gizirin Hüseyinin gatrı hastaymış Eselerin Bakı ona biraz zeytin yağıyla sodayı garştırın ağzından bir dökün demiş komşular toplu halde ordalarmış. Herkes sofraya oturdu, ortalığa bir şakırdı çöktü neşeyle yemeği yemeye başladık, gelincem geçler dedi heç çekinmen bu ev sizin eviniz dedi. Tahranaaşı leğeni bir iki üç dört derken beş kere doldu boşaldı. Afiyetle yedik tahranaaşı leğenin görünüşünü anlatmaya değerdi. Leğenin içinde nohut fasulye tahrana dörde bölünmüş pancar, ayrıca kekik nane kırmızı biber yağda eritilip tahranaaşının üzerine sıcak sıcak dökülüyor hafiften cazz diye bir ses çıkıyor, birde o koku yok mu dünyalara değer. Eğer birde kurbandan kalma kurutulmuş barsak atıldıysa yemeğin tadı bir kat daha güzelleşiyor. Leğenin içindeki pancarları yemek için kaşıkla bölmek zordur o işin ayrı bir safhası. Tahranaaşı çenceresinde daha doğrusu minyatür kazanda kaynayan yemeğe tat versin diye pancar ikiye üçe dörde bölünüp atılır pancar yemekle birlikte haşlanır. (Aynı pekmez gazanına atılan tomatolar gibi) pancar gerçekten yemeğe ayrı bir tat verir. Tabi her pancar olmaz ya sığındı pancarı yada Gökseki pancarı olacak Çalıçı pancarı olmaz çünkü Çalıçı pancarı paf olur sulu ve sert olması la-

zım. Pancarın yenmesi ise şöyle ocağın kenarındaki düzgün yarılmış çıradan uzunca iki kalem büyüklüğünde bir çıra seçilip ucu kalem gibi sivriltilecek sivri uç kazandaki pancara batırılıp bir yandan pancarın üzerindeki tahranaaşı bulaşığını yere damlatmadan yalayacaksın bir yandan ağzını yakmadan pancarı yavaş yavaş ısıracaksın, tabi bu arada yağlı çam çırasını sıcak pancara sokunca türül türül bir çam kokusu ve tahranaaşı kokusu birbirine karışır. Öf anam öf anlatılmaz yaşanır derler ya o cinsten bir şey bu sizin anlayacağınız.

Lafı fazla uzatmayalım sevgili dostlarım, kaşık şakırtıları birbirine karışarak yemek yendi herkes gerçekten doymuştu. Gizirin Hüseyin hadi Keko bir dua et dedi. Keko dayı dua etti geçmişlerimize fatiha gönderdik. Mehmet dayı gençler dedi bu yemeğin üstüne iyi bir çay gider dedi. Gelin cem sağolsun zaten ocağın kenarına çaydanlığı önceden koymuş su fıkır fıkır kaynıyordu, çayı demledi. Bardakları getirdi. Enver Gülü dedi içlerinde en geç sen varsın elinde yakışır zaten maşallah bizim şerifin oğlanları gızdan gönüllü her işi yakıştırırlar dedi. Hay hay gelince dedim çayları ben döktüm herkes içti bir yandan da tahranaaşı yemeğinin çok güzel olduğunu belirterek Ismahan gelince çok yedik ama eline sağlık sende bu yemeği çok güzel yapıyorsun suç senin gibi laflar söylendi. Dayım hemen kıskanç bir çocuk gibi yahu yeğenim böyle öğüp öğüp şımartmayın şunu diye lafa girdi. Bende herkese ikinci bardaklarını doldurup çayları dağıttım. Eee otur bakalım yanıma Dösü gızı Ellez Mehmet garısı Aslan Ismahan gelincem benim dedim. Buyur gülü bakalım deyip yanma oturdu. Gelince dedim biz burda bu yemeği yedik doyduk eline sağlık ama biliyorsun bizim köyümüzün bir vakfı var, o vakfın birde yayınladığı bir dergisi var adıda Çetminin Sesi bu dergi yurdun dört bir yanında ve yurt dışında nerede Çetmili varsa evvel Allahın izniyle hepsine ulaşıyor, ama malesef senin yaptığın bu güzel tahranaaşı yemeği zaman geçtikçe asır değiştikçe, teknoloji arttıkça suni yemekler çoğaldıkça yavaş yavaş unutulmaya başladı. Hele yeni yetişen nesiller, dedelerinin babalarının ıstahla yediği bu yemeğin adını bile hatırlamaz oldular. Sana zahmet şu güzel yemeğin aşların aş tahranaaşının pişiriliş tarifini bana söyleyen bende dergide yayınlasam bütün Çetmililer tekrar bir daha hatırlasa bilenler bilmeyenlere kendi anılarında ekleyip yeniden herkes birbirine bir anlatsa dedim.

Ismahan gelincem ona söylenen laflardan hoşlanmış olacak ki hafiften utanarak ama yinede Mehmet dayıyı kışkırtarak sen beğenmiyon ama benim tariflerim dergilerde yayınyanıyor dergibi elini ağzına götürerek eliyle eşarbin arasında tatlı talı gülmeye başladı.

Ana güzel gülüm benim gibi bir beceriksiz mi kaldınız ben bilemem de söyleyememde diyerek te vazuyu elden bırakmadı.

Bende Ismahan gelince heç boşuna uğraşma sen söyleyeceksin ben yazacağım dedim.

Yaz ulan gülü öyleyse dedi. Senimi gıracağım ulan yaz anasını satıyın diyerek başladı Tahranaaşının pişiriliş tarifini anlatmaya.

KULLANILACAK MALZEME

En birincisi Bakır goca tencere : Ermenekten gazan satmaya gelenlerden alınacak. Neden deyi sorarsan o tarafın ustaları eyi gazan yaparlar gülü. Galaycı Memişe galaylatıracaksın onun dışında o adamın işi hilesiz güzel gülüm ötekinlere pek gulak asma.

İkinci olarak Böyüğünden bir gepçe : Gadioğlu yada Çileğe yaptrıracaksın köyde en güzel gepçeyi bu ikisi düzer çünkü gepcenin çatlamaması lazım. Çilek, sazdan şimşir ağacı kesip geliyor hani yolun altına Sığındı Guzanında Sazda yerleri vardı ya ordan Gadioğluda Ekiz Olukdan boz armıd ağacından yapar ikiside eyi.

Üçüncüsü Tahrana : Akbuğdayla boz çavdarın garıştınlıp yarma ettikten sonra. Ayrıla kaynat orası belli gayrı Çakıllı Dikmen Çalıssının çavdarı. Köyünün buğdayı da bu iş için eyi olur.

Nohut : Eyi pişen cinsinden nohut olacak en eyi nohut Demirci Mustafagilde olur güzel gülüm onun garısı başdereli ya o taraftan nohut tohumu getirmişler. Dahı suyun içine atar atmaz ataşı görmeden ilik gibi olup galıveriyor. O bizim Garasekideki beynezli tarladan biraz nohut galdırdık çencere gaynar nohut gıldır gıldır oynar bışmeyiyor güzel gülüm.

Akbakla : Ortaboy cinsinden akbakla olacak baklayı da Esenin güveyisi Hacı Mustafadan soracaksın onların sığındıda eyi baklası olur ora bizim bahçalara göre biraz yayla galır. Suyu havası dadını değiştirir eveli sene Kembilemine ikibişirim bakla

verdi. Tomatayla değişti. Oda Hacı Mustafalardan tohum etmek için almış yada Dereden tarafta eyi bakla olur. Bu sene Derede en çok baklayı Hatip gelini Zeynep gelincen galdırmış.

Pancar : Sığındı yada gökseki pancarı olacak derenin Çaliçinin pancarı yaramaz. Göksekide Hatip Hocam bir pancar yetiştirmiş sanki tavatır a gülüm. Tohumunu da Kırbızdanmı nerden biyerden getiresiyimmiş ap apbak gar gibi ağarır a gülüm.

Tere yağı : Halis tereyağı olacak, mezete goyacilere gala o tarin yağları heç eyi olmayıyor sasıyp galıyor yemeğin içinde.

Nane : Yazın toplanıp kurutulacak oda en çok Çavuşların bahçesinde var ankların tavanları yonca gibi, Şerif gelincem yazın havar sularkan bir gucağın yoluverdiydi ondan kuruttum.

Kekik : El yaylaya göçtüğünde ekseriye Graç, Musagölü, Güneypınar, Yellibel, hemen hemen yay-lalarımızın hepsinde kepir kenarlarında toplanır. Her derde devadır. O benim safra kesesindeki ağırlarım kekik sayesinde geçti o gadar dokdura gettim bin menfaatını görmedim kekik başka. Çıra : İnce yanılmış ucu sivriltilmiş karanlık derenin yada gatan çalından gelecek. Güzün satmaya gelirler. Geçen sene bir dek çıra aldık, hala kullanıp batırız.

Kurubağırsak : Gurban bayramında gurbanın barsakları temizlenip kurutulacak tat vermesi için tahranaaşına atılsa iyi olur.

Acı pulbiber : Yemeğin üstüne çilenecek bizim bu civarda iyi biber bulunmaz. Güzün Navahıdan çıra avkı nar keçiboynuzu satmak için satıcılar gelir, onlar pul biberin eyisini getirirler gayrı.

Hepsini saydık döktük malzemeler tamam.

Ben de Ismahan gelince dedim malzemeler tamamda nasıl yapacağız. Ismahan gelince alaycı bir gülüş atarak aman hay gardaşım dedi alet işler el öğünürmüş bu kadar malzemeyi topladıktan sonra dağdaki deliyide getirsen köydeki veliyide getirsen bu yemeği yapar dedi, olsun sen yinede anlat dedim.

Ismahan gelince: İlk evvela akşamılan tahranaayı yıkayıp kazana ıslayacaksın. Kazan dediğim bizim goca tencere anlayıver gayrı. Yeteri miktar nohut ve akbakla ayıklayıp yıkayıp onuda ıslatacaksın. Sabahısı nohutu baklayı goca tencereye doldurup ocağa yerleştirip altını yakacaksın. Pancar-

ları gözelcelik yuduğunla üçe dörde bölüp içine atacaksın, kurubarsağıda atmayı unutmayacaksın. Bunları yaptın mı yak altını kös çaylağı kaynasın ondan sonra yağını duzunu biberini, nanesini kekiğini bin tavada eritip içine dök oldu sana tahranaaşı yeyin için afiyet olsun dedi.

Durdu; Ocakta hala kaynamakta olan tahranaaşı kazanına baktı biran çok uzak bir diyara gitmişti sanki benim burda olduğumu unuttu derin bir düşünceye dalmış gibiydi benim kağıt kalemleri toplayışımı görünce kendini toparladı. Bak oğul bak gardaşım insanların yaptıkları işlere o işi yapan insanın haletiruhuyesi akarmış yaptığın iş ne olursa olsun.

Sen bu tahranaaşını yaparken goca tencereye sayıp döktüğümüz malzemeleri doldururken Allahın sana kendi öz haznelerinden verdiği insanı insan yapan, sevgi, muhabbet, samimiyet, iyi niyet hoş-görü malzemelerinde tencereye doldurmalısın. Bismillah ya Allah az verip azdırma, çok verip kudurtma, gördüğümüzden aşağılara indirme, şükründen zayi etme, namerde muhtaç etme, gelen yesin, giden yesin, bu yemek herkese yetsin deyipde yak-tın mı bu goca tencerenin altını tenceredeki yemek kendi bulur tadını.

Şimdi derin düşüncelere dalma sırası bana geldi. Pencerenin üst köşesinde kafesinde duran kekliğin ötmeye başlamasıyla kendimi toparladım. Sağol Ismahan gelince teşekkür ederim, dualarından bizi eksik etme deyip elini öpüp ayrıldım. Arkamdan mırıldanırçasına sen sağol oğul sen sağol, asıl siz bize dua edin, gençlerin ibadetleri de dualarında ayın ondördü gibi parlak olurmuş diye konuştuğunu duydum.

Sağlıcakla kalın.

Daha ben neyidim ki anamdan ayırdılar...

HALK İLAÇLARI

YUSUF AYICI

SARIMSAK

Latince Adı : Allium Sativum.

Bitki: Temmuz-Ağustos aylarında pembemsi veya yeşilimsi çiçekler açan, toprak altında oldukça büyük bir soğana sahip, 50-10 cm boyunda bir bitkidir.

Yetiştigi Yerler: Anavatani Orta Asya olarak bilinen sarımsak dünyada ılıman iklim kuşağında bahçe ve bostanlarda yetiştirilmektedir.

Sarımsak, taş devrinden beri kullanılan ve bilinen bir tıbbi bitkidir. M.Ö. 3000 yıllarına ait taşlara yazılmış sarımsak reçeteleri bulunmuştur. Yine eski Mısır papirüslerinde M.Ö. 1600 yılında piramidlerde çalışan işçilerin günlük yemeklerinde yeterli miktarda sarımsak ve soğan olmadığını ileri sürerek çalışmayı reddettikleri yazılıdır. Sebebi soğan ve sarımsağın genel fizik kondisyonu artıran ve özellikle o devirlerde tüm doğuda çok yaygın olan amipli dizanteriye karşı koruyucu maddeler içerdiğinin bilinmesidir.

Romalılarda savaşlardan önce askerleri kuvvetlendirmek için sarımsak verilmekteydi.

Sarımsağı kuzey ülkelerine tanıtan Osmanlıdır. Bu olayda anahtar hadisenin de 1683'teki Viyana kuşatması olduğu ileri sürülmektedir. Uzun süren kuşatmada, geniş ordu için stoklanan kahve sarımsak kuşatma kaldırıldığında ordu dönerken orada bırakılmıştır. Daha sonra da bu gıdalar Viyana halkına dağıtılmıştır. Günümüzde de sarımsak Viyana'da popüler ve kullanılan bir bitkidir. Bırakılan kahve ise bugünkü ünlü viyana kahvehanelerinin orijiniinde yatan sebeptir.

Ek bir tarihi bilgi de, 1. Dünya Savaşı sırasında, askerlerin mikrobik hastalıklardan korunmak amacıyla bolca sarımsak yedikleridir.

Kullanılışı: Bitkinin yaprakları solmaya başlayınca soğanlar toprak altından çıkarılır ve güneşte kurutulur. Bu sarımsaklar keskin kokulu ve yakıcı lezzettedir. Sarımsağın gıda olarak kullanılması haricinde dahilen ve ezerek veya özü alınarak haricen tüketilebilmektedir.

İçindeki Maddeler: A,B,C, vitaminleri, şekerler, sarımsağa özel koku ve lezzetini veren kükürtlü bir uçucu yağ ve allicin maddesi içermektedir.

Tıbbi Etkiler: Sarımsağın tıbbi etkileri genelde lokal ve sistemik olarak ikiye ayrılabilir. Lokal etki ağızdan alınan sarımsağın mide ve bağırsağa yaptığı etkilerdir. Acı lezzetiyle iştah açıcı ve allicin maddesi ile mikrop öldürücüdür. Doğu ülkelerinde ise özellikle savaş yıllarında görülen basilli dizanteriye, karşı geniş olarak üretilmiştir. Bu lokal mikrop öldürücü etki barsak parazitlerinden kıl kurtlarını da kapsar. Ayrıca özellikle dizante-

rilerden sonra kalan spastik kolon denilen rahatsızlıkta, karın ağrıları ve ishale eğilimi sarımsak spazm çözücü ve mide-bağırsak gazlarını giderici etkisiyle ortadan kaldırabilir veya azaltabilir.

Sistematik etkilerin temeli ise, sarımsağın damar sertliğini geriletmesi ve engellemesine dayanır. Bu nedenle doğu ülkelerinde, sarımsak kalp ve damar rahatsızlıklarının meşhur ilacı olarak bilinir. Tabiidir ki bu etkilerden faydalanmak için sarımsağı uzun süre kullanmak gerekmektedir. Sarımsağın damar sertliğini önleyici olduğu Rus bilim adamı Petkov tarafından tavşanlarda yapılan deneylerle doğrulanmıştır. Yine bu çalışmalar sonucu elde edilen bilgilere göre, damar sertliğine bağlı bacak ağrıları ve görme azlıklarında da 2-3 aylık sarımsak tedavisinin faydalı olabileceği ileri sürülmektedir.

Sarımsağın tansiyon düşürücü etkisi olup olmadığına dair zıt fikirler bulunmasına rağmen, yine Petkov'un araştırmalarına göre taze sarımsak kesinlikle tansiyon düşürücü etkiye sahip olup bayatladıkça bu etki azalır.

Düşük dozlarda sarımsak bağırsak hareketlerini ve tonüsünü artırır. Bu da barsak tonüsü düşmüş olan yaşlı kimseler için faydalı bir etkidir. Ayrıca damar sertliğinin yol açtığı karın ağrıları, ekşime, yanma, gaz gibi rahatsızlıklarda da yararlıdır.

Yine Petkov, uzun süreli kurşun zehirlenmelerinde de sarımsak tedavisinin yeri olduğunu belirtmektedir.

Başlıca İngiliz araştırmacılar tarafından yapılan ve Lancet adlı tıp dergisinde yayınlanan son bulgulara göre, sarımsağın üç etkisine daha dikkat çekilmiştir: 1) Sarımsak kanda, damar sertliğine yol açan madde olan kolesterolü düşürmektedir. 2) Kanda oluşan pıhtıları çözen sistemi aktive etmektedir. 3) Kanda pıhtılaşmayı sağlayan hücrelerin bu eğilimini azaltmaktadır. Dolayısıyla kanı sulandırır. Bu üç etki de sarımsağın damar sertliğini önleyici özelliğini desteklemektedir.

Son olarak sarımsak öksürüklü hastalıklarda göğsü yumuşatır ve sesi açar.

Sarımsağın harici kullanımında ise ezilmiş sarımsak veya sarımsak usaresi haricen yaraların mikrop kapmasını engellemek için veya derinin mantar hastalıklarının tedavisinde tüketilir. Allicin maddesinin mikrop ve mantar öldürücü etkisi bilimsel olarak ispat edilmiştir.

Sarımsak yendiğinde, kan yoluyla içerdiği maddeler tüm vücuda yayılır ve atılım da iki yolla olur: 1) Nefes, 2) Ter. Sarımsağın yaptığı ağız ve vücut kokusunun sebebi budur. Süte de geçtiği için emziren anneler kullanmamalıdır.

GÜZEL AHLAKA DAİR TAVSİYELER

KADRIYE AKKOCA

SABIR

Sabır; belanın başında bulunan samimi-yettir. Her itaatın başlangıcı ve her musibetten kaçınmanın esasıdır. Tüm sorulara sabırla karşılık vermiş olan daima kazanmıştır. Uygulaması zor olan bu güzel vasıf bir lütuftur. Görünende (zahirde) ezilen, altta kalan, olaylara göre ikinci konumda kaldığı düşünülse de aslında hep sabreden galip gelir.

Sabır öyle bir acıdır ki, onu yudumlayan hürlüğe adım atar, sabrın başı acı gelir de sonu hep tatlı ve zevklidir. Yardım sabredene gelir de, genişlik sıkıntıyladır. Kimin malına ya da başına bir bela gelirse. O'nu gizleyip kimseye şikayetçi olmazsa muhakkak Yüce Yaratıcı O'na iman lezzeti ve dostları arasında yüksek bir şeref, lütuf ve ihsanlar verir.

Sabır ikidir: Biri ilk bakışta aldatmalara sabır, diğeri sevgiliden uzak düşmeye sabretmek.

Kalbe musibet geldiği kadar sabır da gelir. Musibetlere sabretmek en üstün armağanlara kavuşmaktır. Kalbin sabrı ayıpların örtüsüdür.

Bollukta şükredici, kıtlıkta sabredici,
Felaketlere karşı vakurlu (ağırbaşlı)
Şiddetlere karşı sabırlı ve dirençli,
Kızmakta ağır davranmak lazımdır.

Sabreden belalardan ızdırap duymaz, kazaya razıdır, rıza ile sabır öyle kolaylaştırır ki, bela tatlı gelir. Sabır ile ekşi olan, helva gibi tatlı olur. Zafer sabrın sonunda saklıdır.

Eğer tüm belaların seni bulduğunu görürsen; bilki Yüce Yaratıcı seni ikaz etmektedir. Nimet bulduğunda hemen şükredici belaya çatığında hemen sabredici olmak lazımdır.

Musibet anında telaş ve panik, musibetten

daha şiddetli ve daha kaybettiricidir. Sabırla elem ve belalardan yakınmayı bırakmak gerekir. Hakkın vergisidir. Başı esenlik olan sabır ve rıza ile telaşlanmadan, feryad edip yakınmadan olayları muhasebe etmek en iyi çözümdür.

Dünya zorluklarla doludur. İnsanda bu zorluklar mekanında ömür geçirdiğine göre zorluklarla karşılaşmaması, felakete uğramaması mümkün değildir. Tüm insanlar, genci-yaşlısı, zengini fakiri, orta hallisi her ne konumda olursa olsun mutlaka kendince sıkıntı ve musibetlerle karşı karşıya kalmıştır.

İnsana gelen belalardan kişinin hayat arkadaşları, çocukları, yakınları, kardeşleri, dostlarında bulunan; fakirlik, yokluk, ayrılık, hastalık, ölüm gibi belalarla birlikte kendinde bulunan ağrılar, tasalar, gamlar, elemeler, vesveseler, korkular, vehimler, çevresinde bulunan halkın onunla olan düşmanlığı çekişmesi, gıybetleri, iftiraları, utandırmaları... gibi musibetleri sayabiliriz.

Tüm bu belaların öyle zehirli bir sokması ve ateşi vardır ki, onların acıları ve yakıcılığı, şiddet ve zahmetleri de ayrıdır. İşte tüm bunlara sabır ve tahammül edilmeli ki alınmasına, tadılmasına doyum olmayan tatların en güzeli tadılabilsin. Sabır gayet faydalı olan acı bir ilaçtır. Bazı kimyasal ilaçlar vardır. Doktorların bazı hastalıklar için ısrarla tavsiye ettiği acı ilaçlar tadı o kadar kötüdür ki kokusuna bile dayanılmaz; fakat ilacı düzenli kullanmaya başlayınca hastalığın yavaş yavaş geçtiği görülür. Akıllı olan zorla da olsa sabrı içer. Bir saatin acılığı, bütün bin senenin tatlılığıdır, deyip o ilacın kesinlik ve acılığına tahammül eder.

BİR DAMLA OLMAK

HATİCE ARSLAN

Bir damla olmak...

Bir 20 Nisan sabahında güllerin en güzeli üzerinde ufacık bir damla olmak...

Bir 29 Mayıs'ta peygamberimizin (s.a.v.) müjdesine ulaşan Fatih'in alnında bir damla ter olmak...

Ayşe Ana'nın, oğlunu vatana feda ederken, canından kopan bir parçanın acısıyla fakat kahramana akıttığı gözyaşından bir damla olmak...

18 Mart'ta kara toprağın üzerinde, yüzünde tebessümlerin en güzeliyle yatan Mehmet'in, alnından sızan şerefli kandan bir damla olmak...

Ve mehmet'in şahadet şerbeti ile şerefli olduğunu duyduğunda metanetinden hiçbir şey kaybetmeyen ve oğlunu da Allah yoluna, vatan uğruna şehadete hazır yetiştiren Kınalı Kezban'ın -yavrularından gizli- döktüğü inci tanesi birkaç damla gözyaşından biri olmak...

Bosna'da acımasız bir bombanın parçaladığı bacasını kaybeden, top oynayan arkadaşlarını arzuların en büyüğü ile izleyen ufacık bir Boşnak çocuğu sevindirebilmek için bir damla mutluluk olmak...

Çeçenistan'da babasını kaybetmiş bir yetimin başını okşayan ve sıcak gözyaşlarına karışan, soğuk yağmurdan bir damla olmak...

Üniversite kapısında, tesettürlü olması nedeniyle derse alınmayan, gencecik bir kızın kalbine düşen bir damla umut olmak...

Tarlada, yavrularına bir somun ekmek götürmek için çalışan bir babanın alnından toprağa karışan bir damla alın teri olmak...

Ve dost bir kalbe düşen yaşama sevinci olmak...

Sakarya'ya karışan bir damla olmak...

Necip Fazıl'ın, Mehmet Akif'in şiirlerinde bir mısra olmak...

Engin denizlerde bir damla olmak...

Kuru bir çöle, kızgın kuma yağın yağmurlardan bir damla olmak...

Zalimlerin pişmanlıkla, acıyla ve Hakk'a doğru akıtılan bir damla gözyaşı olmak...

Ve Allah aşkıyla yanan muratların, fatihlerin, alilerin, ayşelerin kalbinde ufacık bir inanç damlası olmak...

Ve hidayet bekleyen yüreklere bir damla hidayet olmak...

Ve Kâbe örtüsüne değen bir damla gözyaşı olmak...

Mekke'de, Medinede bir damla su olmak...

Rabbine yalvarmak üzere açılmış ellere düşen rahmetten ufacık bir damla olmak...

Taze bir çınarın yaprağından süzülen yağmur damlası olmak...

Ve beyninden kalbe, kalpten gözpınarlarına, oradan yanaklara süzülen tertemiz bir gözyaşı olmak...

Ve dava aşkıyla çarpan gencecik kalplere ulaşan bir damla kan olmak...

Ve damla içinde, bozulmamış saf bir damla olmak...

Ve ufacık damlaları birleştirip bir sel olmak...

YORUMSUZ

Bir Gencin Feryadı

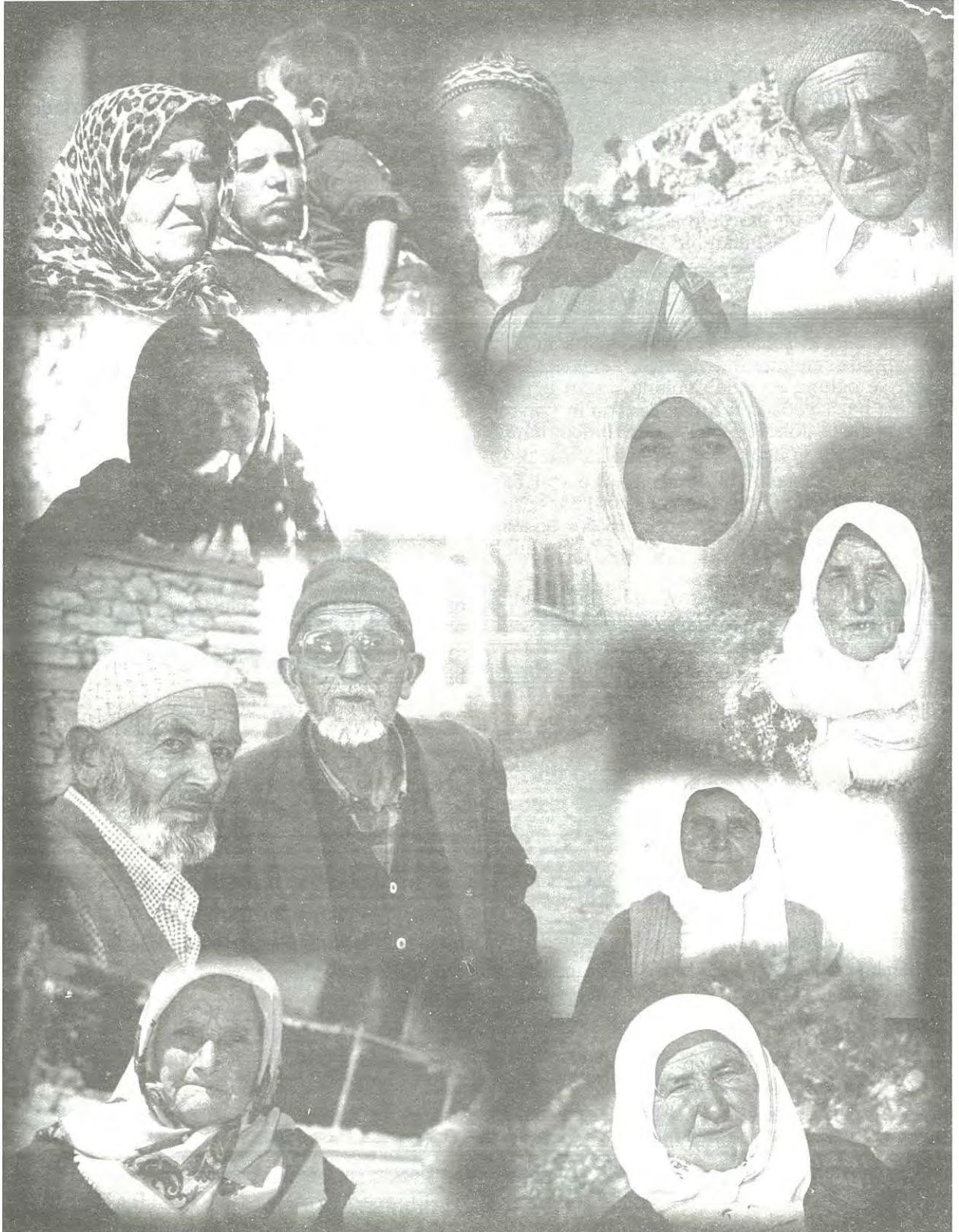
Çetmimiler Eğitim, Kalkınma ve Yardımlaşma Vakfımızın ve Çetmi Belediyemizin ortaklaşa, güçbirliği yaparak kasaba sınırları içerisinde insanlarımızın çalışacağı bir iş sahası kurmalarını veya kurmak isteyenlere maddi ve manevi yardımlarda bulunmalarını canı gönülden istiyorum, bekliyorum.

Şahsen benim üç senedir projemde olan, kendi çapımda araştırdığım soruşturduğum ama bir türlü başlayamadığım ve başaramadığım tavukçuluğu kasabamız sınırları içerisinde kurmak ve geliştirmek istiyorum.

Tavukçuluk bizim yöremizde hiç yapılmayan, üzerine düşülmeyen bir konu. Beyaz et ve yumurta çevre ilçelerimiz, kasabalarımız ve köylerimizde tüketimi fazla olan gıda maddeleridir. Bu açığı bir ÇETMİLİ olarak ben kapatmak istiyorum. Fakat çevremden ne maddi nede manevi yardım yapanım yok. İmkani olan herkesi yatırıma davet ediyorum. Çağrılarım Çetmi içindir, duyulacağını umuyorum. Saygılarımla

CEYLANİ KARADUMAN

ÇETMİDEN PORTRALER

KERMES'E DAVET

Elde edilecek tüm gelirleri vakıf faaliyetlerinde kullanılmak üzere, vakfımız hanımlar komisyonu tarafından kermes düzenlenecektir. Siz Çetmi'li veya Çetmi kökenli hanımefendilerin enaz üç parça elemeğiniz veya göznurunuz olan giyilebilir yada kullanılabilir eşya ile bu kermese katılmanızı, yakınlarınızı ve diğer tanıdıklarınızı da bu hayır faaliyetine katkıda bulunmaya davet etmenizi, bağışlayacağınız eşyalarınız için vakıf temsilcilerimiz yada aşağıda isim ve telefonları verilen görevli hanımefendilerle temas kurmanızı önemle rica ederiz.

Vakıf Yönetim Kurulu

GÖREVLİLER:

1) Hayriye KOÇ (Koordinatör)	0324-814 43 45
2) İsmehan UYSAL (Koordinatör)	0332-323 79 47
3) Ayşe ÖNDER (Ankara)	0312-432 46 65
4) Hatice YILDIRIM (Antalya)	0242-339 39 16
5) Melek UÇAR (Alanya)	0242-522 36 78
6) Müşerref USLAN (Bursa)	0224-233 84 19
7) Günay UÇAR (Bursa)	0224-239 83 13
8) Rukiye AKKOCA (İstanbul)	0212-436 55 81
9) Emine ASLAN (İzmir)	0232-275 17 31
10) Neşe AKKOCA (Karaman)	0338-213 02 41
11) Şükriye GÜVEN (Mersin)	0324-327 27 33
12) Ayşe Lale DEMİR (Mersin)	0324-325 32 84

NOT: Kermesin düzenleneceği yer ve tarihleri daha sonra ilan edilecektir.

HAYIR SAHİPLERİNİN DİKKATİNE!

Zekatlarınızı, bağışlarınızı, hayır ve hasenatlarınızı, en yakınlarınızdan başlayarak ihtiyaç sahiplerine ulaştırmalısınız.

Sağ elinizin verdiğini, sol eliniz görmeden ulaştırmak istiyorsanız, bu konularda size hizmet vermeye hazır bir hayır kurumunuz bir vakfınız var.

Bu kurumu imkanlarınızla güçlendirip maddi ibadetlerinizi yerine getirmede aracı kılın. İnancınızın gereği vermeniz gerekenleri vakıf aracılığıyla verin. Verdiklerinizin geleceğini emanet edeceğiniz, neslinizin devamını sağlayacak çocuklarımızın okuyanlarına burs olacağını, hastalarımıza ilaç olacağını, dertlilerimize deva olacağını unutmayalım.

Verdiklerinizle umutsuzlara umut olun. Kara günleri aydınlatan, yüzleri güldüren olun. Maddi ibadetlerin yerine getirilmesinde bir aracı kurum olan vakfımıza müracaat edin.

Çetmililer Vakfı Yönetim Kurulu

ÖZ-EL DEKSAN

ALÇI DEKORASYON İNŞAAT SAN. TİC.LTD. ŞTİ.

**Asma Tavan - Karton Piyer
Perde Bantı - Gizli Işık
Sütun - Kemer - Göbek - Pano
Alçı Sıva - Saten Boya
Tadilat ve Taahhüt**

Tüm Restorasyon ve Dekorasyon işleri

Nişantaşı Mah. Kalemkar Sk. Nişantaşı Sitesi No. 9/D

KONYA

Tel. : (0-332) 237 57 55 Fax : (0-332) 237 57 54 GSM: 0-542 214 43 97